

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:		Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona		Előfizetési árak:			
Földbirtokok, bér- lők és uradalom	200 holdig	15 pengő	Az egyesületi tanács felügyelete alatt A szerkesztésért és kiadásért felelős: Buda Marun főszervező. Szerkesztő: Rothmeyer Imre	A m. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetek együtt.			
	500 "	30 "		OMGE-tagoknak:			
	1000 "	60 "		Előfizetőknél:			
	2000 "	90 "		Negyedévre	4 pengő	Negyedévre	10 pengő
	3000 "	120 "		Félévre	11 "	Félévre	18 "
eszen felül	150 "			Egészévre	33 "		
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok		30 "		Külföldre a fenti árak és a postaköltség			
Egyéb tagok részére évi tagdíj		10 "		Előfizetést csak napiári negyedévekre fogadjunk el			
			Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 865-05	Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: Aut. 899-32			

TARTALOM:

- Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1928. évi rendes közgyűlése.
- A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége XXXIII. nagygyűlése.
- Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának gyűlése.
- Gondolatok az agrárválságról. (Fellner Kálmán dr.)
- A termékelemzés és a nyersjövedelem megállapítás jelentősége a burgonyatermesztési kísérleteknél. (Steininger Jenő.)
- Varjak a kelő vetésben. (Jablonski József.)
- A hafilingi ló tenyésztés Tirolban. (Kukuljerić József dr.)
- Tenyésztési, takarmányozási és hizlalási kísérletek különböző sertésfajtákkal. IV. (Konkoly Thege Sándor és Póhi Henrik.)
- Törvények és rendeletek.
- Az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.
- Vegyes közlemények.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Meléklet: Rádiós gazdasági előadások 40. füzet. (Mezőgazdasági igazgatásunk. — Mayer Károly dr.)

Felhívás előfizetőinkhez.

Január hó 1-ével előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk **csakis** azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek **előfizetése e hó végével lejár**, hogy az előfizetési díjat a lapunk mai számához csatolt postautalványon **mielőbb** beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat január 10-ig nem küldik be**, azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk **beszüntetni**.

Az előfizetési díjat **ugyanazon cím alatt** kérjük **beküldeni**, mint amely címen a lap jár.

Előfizetési árak:	
egy évre	32 pengő
félévre	18 "
negyedévre	10 "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:	
egy évre	20 pengő
félévre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Felhívás

az 1929. évi országos mezőgazdasági kiállításon és vásáron való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1929. évi március 21-25. napjain „Országos mezőgazdasági kiállítás és vásár” címmel rendezi egyéb kiállításokkal karöltve a díjazással kapcsolatos XXXVIII. tenyészállatkiállítást és vásárt Budapesten az állami tenyész- és haszonállatvásártelenen.

A kiállítás **tenyészállatcsoportjában** kiállítható és eladásra bocsátható bármilyen fajtájú, nemű és koru tenyésztő, szarvasmarha, sertés, juh, kecske, baromfi és házinyul.

A bejelentési határidő: 1929. január 15. A rendezőbizottság a bejelentési határidőt ez évben meghosszabbított semmi címen nem fogja, mert a tapasztalatok szerint a bejelentett létszám mindig meghaladja a rendelkezésre álló istállók befogadóképességét, ezért is ajánlatos a kiállítani tervezett anyagot a határidőn belül **mielőbb bejelenteni**.

A bejelentési íveket és az egyéb tájékoztatást nyújtó nyomtatványokat a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) a jövő héten mindazoknak a tenyésztőknek megküldi, akik az előző években rendezett kiállításokon és vásárokon résztvettek. Megkeresés esetén azonban minden érdeklődő gazdának készséggel küld ezekből a nyomtatványokból.

A tenyészállatkiállítás iránt tapasztalható egyre szélesebbkörű érdeklődést a rendezőbizottság fokozottan ki óhajtja a mezőgazdasági kultúra szolgálatára és ezért a tenyészállatkiállítást a **gép- és eszköz-, valamint az autókiallításokon** kívül még egyéb különleges kiállításokkal fogja kiegészíteni. Külön csoportok keretében kiállítást rendez **tejtérmekekből, különféle terményekből, vetőmagvakból, élelmiszerekből, mézből, borból, gyümölcs- és zöldségfélékből és konzervekből, facsemetékből, erdőgazdasági termékekből, mezőgazdasági ipari- és háziipari cikkekből** stb. Ha valaki ezeknek a kiállítási csoportoknak valamelyikében részt óhajt venni, sziveskedjék erre vonatkozó szándékát szintén közölni, hogy a rendezőség a közelebbi tájékoztatást és megfelelő bejelentő lapokat megküldhesse.

Jeszenszky Pál s. k.
a rendezőbizottság elnöke.

Állattenyésztési továbbképző tanfolyam.

Az OMGE igazgatóválasztmánya elhatározta, hogy a legújabb tudományos és gyakorlati állattenyésztési ismeretek és tapasztalatok megismertetése és népszerűsítése érdekében január hó 21-25. napjain **egyhetes állattenyésztési továbbképző tanfolyamot** fog tartani az intelligens gazdák számára, amelynek keretében az egyes tudományterületek legjelesebb

művelői fogják tájékoztatni a gyakorlati gazdákat az illető tudományágak terén elért legújabb eredményekről. Az előadások minden nap délelőtt 9-1/2 és délután 4-1/2 óráig fognak tartani az egyesület székházának nagytermében. (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet.)

Az állattenyésztési továbbképző tanfolyamon alábbi tárgyak keretében a következő előadók fognak előadásokat tartani: **Általános állattenyésztés (biológia)**, (6 óra): Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár. **Takarmányozás** (6 óra): Weiser István dr. kísérleti főigazgató, az állatleltári és takarmányozási kísérleti állomás igazgatója. **Szarvasmarhatenyésztés** (3 óra): Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár. **Sertésenyésztés** (2 óra): enesei Dorner Béla m. kir. gazd. főigazgató. **Juhtenyésztés** (2 óra): Schandl József dr. közgazdasági egyetemi tanár. **Lótenyésztés** (2 óra): Bányai Gábor dr. méneskari aligazgató-állatorvos. **Baromfitenyésztés** (1 óra): Winkler János, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének főtitkára. **Járványtan és állatgyógyászat** (3 óra): Manninger Rezső dr. állatorvosi főiskolai tanár. **Takarmánytermelés** (2 óra): Kerpely Kálmán dr. közgazdasági egyetemi tanár. **Állattenyésztés üzemi vonatkozásai** (2 óra): Reichenbach Béla dr. közgazdasági egyetemi tanár. **Állattenyésztési politika, világpiac és értékesítés** (3 óra): Konkoly Thege Sándor dr., közgazd. egyet. és állatorvosi főiskolai m. tanár, az OMGE főtitkára.

Az állattenyésztési továbbképző tanfolyamot csak előzetes jelentkezés esetén lehet hallgatni, **jelentkezési határidő január 1.** A jelentkezéssel egyidejűleg **10 pengő** beiratási díjat kell az egyesület címére beküldeni, amelyen kívül egyéb költség a tanfolyam részvevőit nem fogja terhelni.

A tanfolyamot az egyesület csak akkor fogja megtartani, ha a részvételre legalább 25 gazda jelentkezik. Budapest, 1928 november 22.

Igazgatóság.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1928. évi rendes közgyűlése.

(1928 december 9-én.)

Jelen voltak: Somssich László gróf, az OMGE elnöke elnöklété alatt Székács Elemér, Beliczey Géza és Purgly Emil alelnökök, Mayer János földművelésügyi miniszter, a miniszterelnök képviselőjében Darányi Kálmán államtitkár, a külügyminiszter képviselőjében Nickl Alfréd követségi tanácsos, továbbá Ács Tibor, Adamecz Elek, Ambrózy Ágoston, Angyal Dezső, Árnos Jenő, Áron Gusztáv, Balázs Gábor, Balázs László, Balogh Elemér, Balogh Elemér (Berettyóújfalun), Bánó Iván, Bánvárh Sándor, Barcza Lajos, Baross Endre dr., Bálty Gyula, Batyura János, Bertsch Ottó, Bernrieder János, Beniczky Imre, Bernát István, Bernáth Pál, Besenbeck Alfonz, Beliczey Miklós, Berger Emil, Btró Albertné, Btró István, Blantz Jenő, Borhy György, Böszörményi Oszkár, Brüll Sámuel, Brüll Sándor dr., Burg Dezső, Buzási Barnabás, Csecszky Miklós dr., Czobor László, Csáky János, Csáky Andor gróf, Cséber Gyula, Csajka Endre, Csernay Ödön, Csippék Gyula, Csobay Gyula, Csury Jenő, Darányi Kálmán, Darvas Aladár, Desseffy István gróf,

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Sürgönyoim: „MEGALÉR” Budapest

Wien: „Megalér” Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx. Sürgönyoim: „Megalér” Wien

FOGLALKOZIK: Mindennemű haszon- és vágóállat adás-vételével, jármű- és beállítási útrók szállításával, sovány sertések közvetítésével, hizott marha, sertés és juh bizonyítványi értékesítésével. **Bérbiztosítások és hizlalási előlegek nyújtásával előnyös feltételek mellett.**

ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK. Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferenováros, Marhavásártér — Wien, St.-Marx Sertésnél: Budapest-Ferenováros, Sertésvásártér — Wien, St.-Marx

Gazdatársadalmi intézmény? ~ Mindennemű állatfelvitelt legelőnyösebben lebonyolítunk! ~ Meghívásra szakértőket a helyszíre küldjük!

Dezsényi Béla, Dömötör László, Dömötör Béla, Dóry Miklós, Eber Ernő, Elek Ferenc dr., Elek Emil, újnepi Elek Ernő, Eliás Viktor, Engel Hermann, Eszenyi Jenő, Eszenyi József, Faber György, Fábán Mihály, alsóceői Farkas Géza, Farkasfalvi Farkas Géza, Fellner Kálmán dr., Fényes Béla, Fekete Imre dr., Fehér Miklós, Fleischmann Rudolf, Fleisch Rezső, Floch-Reyhersberg Alfréd dr., Fokányi László, Forster Elek, Förster János, Förster Lajos, Firster János, Fónay József, Földes Mór, Friedl Ödön, Fuchs Jenő, Gábor József, Gál Lajos, Gál Béla, Gally Kálmán, Gál Jenő, Gaythoffer István, Geiger Jenő, Geiszt Gyula dr., Gosztanyi Andor, Goldfinger Gábor, Gross Andor, Grohmann Károly, Gröber Jenő, Gruner Lipót, Györfly Kálmán, György Adolf dr., György Ödön, Hadik János gróf, Hamary Dániel, Haraszthy Oszkár, Haffner Ferenc, Halács Ágoston dr., Havass Géza, Hartstein Nándor, Halmy József, Halász József, Hegedüs Vilmos, Herlelendy Miklós, Hérics-Tóth Jenő dr., Hertelendy Andor, Herczfelder Jenő, Hedry Sándor, Hiltner Lajos, Hirsch Imre, Horváth Jenő, Honig Andor, Holly Sándor, Hoffer Sándor, Hulyra Ferenc dr., Ivánka Oszkár báró, Irtig Károly, Illésházy Endre, Iványi Béla, Janesó Mózes, Jakabházy János dr., Jakabffy Gyula, Jeszenszky Pál, Jeszenszky Gerő, John Sándor, Kajdacsy Endre, Kaán Károly, Kazal Zsigmond, Károly Rezső dr., Kátona József, Karkoványi Ákos, Kenessey Béla, Kégl János dr., Kerekes József, Kende Zsigmond báró, Kemptner Ernő, Kelemen Imre, Keller Béla, Kiss Elemér, Kókas József, Kokovay József, Kóós Mihály, Komlósy János, Komlósy József, Kohner Adolf báró, Kosinszky Viktor, Krén István dr., Kriegs-Au Ottó, Kun András, Kuszka István dr., Lázár Dezső, Láng László, Láng József, Leopold Lajos, Leidenfrost Aurél, Lichtschein Samu, Lichtschein László, Lichtmann Mór, Lipthay Jenő, Lugmayer József dr., Lutter Béla, Ludwig Alfréd, Magyar Kázmér, Mányoki István, Mandl Jeromos, Malcoms Gyula báró, Malatinszky Ferenc, Marothy László, Mátéffy László, Mándy Géza, Marschall Ferenc dr., Masát Ernő, Matta Árpád dr., Mándy Adárád, Mesko Pál, Melzer László, Mérey Ernő, Mihály László, Mikó Mátyas, Molnár Imre, Montógy Ferenc, Montenuovo Nándor herceg, Medvecsky Károly, Moór Menyhért, Mesterházy Ernő dr., Molóly István, Mors István, Nagy Pál, felsőceői Nagy Pál, Nagy Péter, Nemes Gyula dr., Németh Mihály, Németh Pál, Neumann Antal, Neuhöld József, Oeconomo György, Okányi Schaarz József, Ondruss Cyrill, Ostroloveczky Miklós, Oláhóczy Dezső dr., Öböcs Oszkár, Paikert Alajos, Pajor Aladár, Pallavicini György ögróf, Pál János, Pátkay Dániel, Pamlényi Béla dr., Párczer Gyula, Papp-Szász Tamás dr., Póhl Henrik, Preussberger Károly, Raab Ervin, Rácz Béla, Rády Andor, Radányi Imre, Rácz Géza, Rácz Mihály dr., Ráth József, id. Redly Gyula, Reichenbach Béla, Reisner Vilmos dr., Ringelmann Béla, Rudas József, Sajgó Jenő, Schandl József dr., Schandl Károly dr., Schultheisz Gyula, Schrekker János dr., Schmidt Fülöp, Serbán Iván, Szényi Gusztáv, Singer Konrad, Skoluda Rezső, Staub Elemér, Stech Géza, Solyom Lipót, Somssich Gyula gróf, Somssich Miklós, Sigray Béla, Somogyi Ernő, Star Sándor, Svastics Egon, Stöbel Zoltán, Steinovich Jenő, Szabó Gusztáv dr., Szalay Gyula, Szalay István, Szalay János, Szalay Lajos, Szalay Dezső, Szalay Pál, Szász József dr., Szávord Richárd, Széchenyi Domonkos gróf, Széchenyi Frigyes gróf, Szeelecsy Iván, Szentiványi Károly, Szigeti Pál dr., Szilassy Zoltán, Szomjas Lajos, Szőke Gyula dr., Szuhányi Ferenc, Sztankovich János, Taly István, vitéz Takács Gyula, Tarnay Gyula, Tarr József, Thaisz Lajos, Tyschts Sándor, Teleki József gróf, Teleki István gróf, Tölgyes István dr., Török Elemér, Törley Balint, Toth Arisztid, Toth Jenő dr., Tóth Ede, Trummer Jenő, Turner Dezső, ifj. Tripolszky Ágoston, Ujhelyi Andor, Urbán Péter báró, Vancsó Gyula dr., Vargay Kálmán, Waldbott Frigyes báró, Vankó Ernő, Vass János, Vass József, Vass Mánó, Vass Miklós, Vay László báró, Wellmann Oszkár dr., Weiser István dr., Vécsy Pál, Vértes Károly, Vitéz Árpád, Wittmann Mihály, Witthen Lajos, Wimmer Béla, Vojnits Sándor báró, Zichy Ede, Zboray Bertalan, Zlinszky György és Zsiremovits Béla.

Az OMGE tisztikara részéről: Buday Barna főszekretár-igazgató, Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Darányi Gyula dr. egyesületi ügyész, Fabricius Endre és Konkoly Thege Sándor dr. főtitkárok, Rothmayer Imre, Hege Károly dr. és Redly Gyula titkárok, Mike János főpénztáros, Láng József főkönyvelő, Batta Pál segédtitkár, Heródek Sándor dr., Dörsehug Tibor és Tóty Miklós fogalmazók, Kertész Ferenc gyakornok.

Távolmaradásukat kimentették: Dóry Hugó alelnök, Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud János dr. és Wekerle Sándor dr. miniszterek, Apponyi Albert gróf, vitéz Bittera Miklós dr., Bosnyák Géza, Degenfeld Ottó gróf, Elek István dr., Fiáth Tibor báró, Gál Jenő, Gräbner Emil, Gyárfás József, Hatvany Endre báró, Ipolyi-Keller Gyula, Kornfeld Mór báró, Krudy Ferenc, Kúszler Henrik, Losonczy Elemér, Mayer Károly dr., Maunthner Alfréd, Rupprecht Olivér, Széchenyi Emil gróf, Világhy Károly, Vitéz Atilla.

Somssich László gróf elnök: Van szerencsém az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1928. évi rendes közgyűlését megnyitni, a gazdaságszolgálatom szép számmal megjelent tagjait melegen üdvözölni.

Milyen tisztelt Közgyűlés! A földművelésügyi miniszter ur öccsellenciája (Élénk éljenzés.) személyes megjelenésével újabb tanulejt adta érdeklődésének, amellyel az OMGE tevékenységére iránt viseltetik. (Élénk éljenzés.)

Tisztelettel üdvözölöm a miniszterelnök ur képviselőjében megjelent Darányi Kálmán államtitkár urat és a külügyminiszter ur képviselőjében megjelent Nickl Alfréd követési tanácsos ur ömeltóságát. (Éljen.)

Ezután következett az elnöki megnyitó beszéd, amelyet karácsonyi számunkban fogunk egész terjedelmében közölni. Az élénk éljenzéssel és hosszantartó nagy tapsal fogadott elnöki megnyitó beszéd után Mayer János földművelésügyi miniszter emelkedett szószára. Nagyhatású beszédét a „Köztelek” lap december hó 13-14. számának vezető helyén egész terjedelmében közöltük.

Somssich László gróf elnök: Azt hiszem, a tisztelt közgyűlés érzelmeit tolmácsolom, midőn öccsellenciájának azért megértő a kérdést a legmesszebbmenő jóindulattal kezelő nyilatkozatáért, amelyet a közgyűlés színe előtt tett, hálás köszönetünket nyilvánítom. (Hosszantartó, élénk helyeslés és nagy taps.) Öccsellenciája legyen meggyőződve arról, hogy mindama törekvéseiben, amelyekről ő itt a mi segítségünkre és támogatásunkra számot adott, az egész magyar gazdaságszolgálatot éppen olyan kötelességszerűen és egységesen maga mögött fogja találni. Nagyon kérjük, ne csüggedjen, (Élénk helyeslés.) ne hagyja magát bármilyen irányból jövő nyomás által eltéríteni attól az uttól. (Élénk helyeslés.) amelyet itt ma kijelölt. (Hosszantartó, élénk helyeslés és nagy taps. Élénk felkiáltások: Éljen Mayer! Élénk éljenzés.)

Ezek után megállapítottam, hogy a mai rendes közgyűlésünk alapszabályainak rendelkezéseinek megfelelően hivatott össze, időpontja és tárgysorozata az alapszabályok 18. szakasza értelmében az OMGE hivatalos lapja, a „Köztelek” november hó 21-i és rákövetkező számaiban közzétett és ezenkívül is részint külön névre szóló meghívókkal, részint a sajtó útján igyekeztünk Csonka-Magyarországon, valamint a megszállott területeken lakó tagjainkat egyaránt közgyűlésünk napjára értesíteni s a részvételre felhívni. Minthogy pedig a határozatképességhez alapszabályaink értelmében megkívánt 50 tagnál a jelenlévők előttem fekvő névsorának tanúsága szerint jóval, közel tizszerte több egyesületi tagunk van jelen, a mai rendes közgyűlésünket egész alapszabály szerű hatáskörére vonatkozólag határozatképesnek jelentem ki.

Sajnálattal kell bejelentenem, hogy a mai közgyűlésünkről részint másodlagos elfoglaltság, részint egészségi okok miatt több tagtársunk volt kénytelen távolmaradni, akiknek kimentését kérem a mai gyűlés jegyzőkönyvében feltüntetni.

Jegyzőkönyv-hitelesítők és jegyző kijelölése.

A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkérem Mesko Pál és alsóceői Farkas Géza tagtárs urakat, a közgyűlés jegyzőkönyvének írására pedig Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató urat.

Apponyi Albert gróf díszelnöki megválasztására rendkívüli közgyűlés összehívása.

Méltóztassék megengedni, hogy mielőtt a tárgysorozat következő pontjára rátérnénk, bejelentést tegyék. (Halljuk! Halljuk!)

A múlt tavasszal az egyesület igazgatóválasztmányja Hadik János gróf önmegméltósága javaslatára elhatározta, hogy Apponyi Albert gróf urat egyesületünk díszelnökévé öhajlja megválasztani. (Élénk éljenzés.) Ez a megválasztás rendkívüli közgyűlés keretében történt meg. (Helyeslés.) Minthogy eddig nem volt módunkban öccsellenciájának sokoldalú elfoglaltsága miatt az időpontot véglegesen megállapítani, van szerencsém a mélyen tisztelt közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a végleges megállapodás megtörtént és ezt a rendkívüli közgyűlést 1929. január 30-án délelőtt 11 órakor fogjuk megtartani. (Élénk helyeslés.)

Tekintettel jeles hazánkfiának kiváló személyére és azokra a rendkívüli, nagy és értékes szolgálatokra, amelyekhez hosszú közéleti pályáján teljesített, nagyon kérem a tisztelt közgyűlésnek jelenlévő tagjait, hogy méltóztassék minél nagyobb, lehetőleg teljes számban ezen a közgyűlésen megjelenni és ezzel öccsellenciája díszelnökké történő megválasztásának ünnepi fényét megjelenésükkel is emelni. (Élénk helyeslés.)

A szövetségi tagok végrehajtóbizottsági kiküldöttjei sorában ökvözben beállott változások bejelentése.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató: A változások az évi jelentésben ki vannak nyomtatva, méltóztassék felolvasottnak tekinteni. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a szövetségi tagok végrehajtóbizottsági kiküldöttjei sorában az elmúlt egyesületi év folyamán beállott változásokról alapszabályaink 24. szakaszának f) pontja értelmében előérzett jelentést tudomásul veszi s egyúttal elhatározza, hogy a GEOSZ kötelekébe tartozó valamennyi egyesülethez felhívást intéz olyan célból, hogy végrehajtóbizottsági kiküldöttjeiket az igazgatóválasztmány gyűléseinek szorgalmasabb látogatására kérjék fel. (Helyeslés. Elfogadtatik.)

Az igazgatóválasztmány jelentése az 1927-28. évi egyesületi működésről.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató: Az igazgatóválasztmány jelentése nyomtatásban ki van osztva, annak részletesebb ismertetése talán felesleges. Annnyal inkább, mert hiszen ez a beszámoló az egyesület egész évi tevékenységének tükrökpe, amely tevékenység a nyilvánosság előtt folyik le, amely tevékenységnek az egyes mozzanatairól a sajtó, kivált a „Köztelek” lap útján a közvélemény kellőképpen tájékoztatva van. Egyébként pedig felment a részletek ismertetése alól az a nagyszabású elnöki megnyitó, amelyet az elnök ur ömeltóságán az imént tartott, amelyben az egyesület működésének jóformán valamennyi fontosabb mozzanatára kiterjedkedett és ismertette egyrészt az egyesület állás-

felvételét, másrészt ismertette azokat a célokat, azokat a kívánalmakat is, amelyeknek megvalósítása, amelyeknek teljesülése érdekében az egyesület a maga működését kifejti. A földművelésügyi miniszter ur öccsellenciája éppen az imént utalt az elnöki megnyitóban elhangzott követelmények kívánalmakra és reflektált az elhangzott kijelentésekre, ismertette a maga kivélti programját és észrevételeit az egyes kérdésekre nézve is úgy, hogy ezek a részletek nem további külön tárgyalást nem kívánnak. (Helyeslés.)

Csak egy pontra kíván utalni, tudniillik arra, hogy az OMGE bizonyos kötelezettséget vállalt most egy esztendővel az itt, a Közteleken megtartott országos gazdasági határozat alapján. Akkor tudniillik az országos gazdasági határozat alapján el, hogy felkéri az OMGE-t, folytasson tanulmányokat az ehhez vonatkozóan, milyen okokra vezethető vissza mezőgazdasági válságunk, miképpen lehetne e válságban segíteni és hogyan a különböző okok és tényezők vizsgálata alapján tegye meg a maga javaslatát.

Ennek a feladatnak, amelyet az OMGE vállalt, eleget tettünk. Az adatgyűjtést megindítottuk, sikerült is megindítani szinte meglepő — több mint kétszáz gazdasági vállalkozás adatai alapján olyan gazdasági adatgyűjtést összeállítani, amely eddig még egyáltalán nem állt rendelkezésre. De éppen mert ilyen nagy anyagról van szó, annak a feldolgozása természetesen pár hét alatt nem fejeződhetett be úgy, hogy azt hiszi, majd a tavaszi tevékenység alkalmával lesz módjában a gazdasági válság okainak kiválasztmányban, vagy esetleg a közgazdasági szakosztály gyűlésén részletes beszámolóját előterjeszteni. (Helyeslés.)

Ennek az adatgyűjtésnek az a feladata, hogy vámszerűen rámutasson azokra az okokra, amelyek a mezőgazdasági válságot előidézték. Ezek az okok közismertek, azonosak nincsenek meg az üzemsztatizikai adataink arra nézve, hogy a gazdasági válság egy tényező, pontosan összehasonlítva a békebeli és előző évi adatokkal, miképpen mutatkozik az eltéréseket idézték elő, pedig csak ilyen részletes adatgyűjtés adhat statisztikailag kimutatható fejlődésképet a szolgáltató támpontul, tájékoztatóul egyrészt a kormányzatnak és a törvényhozásnak, másrészt az egyes gazdának és saját üzemiében reá váró teendőkre nézve. (Úgy van!)

Kéri a közgyűlést annak tudomásul vételére, hogy az adatgyűjtés folyamatban van és hogy a tavasz folyamán meg az erre vonatkozó részletes jelentés nyilvánosságra kerüljön. (Helyeslés.)

A földművelésügyi miniszter az imént elhangzott ügynonalu beszédében azt is mondta többek között, hogy Magyarországnak talán szerencséje, hogy agrárszaksz. (Zaj. Élénk csejenzés.) mert így könnyebben küzd meg a válságos helyzetet, mint hogyha ipari állam volna. Hogy szerencsének mondható az, hogy agrárszaksz. vagyunk, az legalább is vitatható. Mert hiszen mint azt éppen a földművelésügyi miniszter is beszéde további folyamán kifejtette, azt kell megállapítanunk, hogy sokkal nagyobb nehézségekkel kell megküzdnie ma egy agrárszaksz. sokkal több küzdelemnek van kitéve a mezőgazdaság a világpiacon a maga kivélti törekvéseiben, sokkal nehezebb ma az agrárszaksz. gazdasági boldogulását biztosítani, semhogy szerencse helyzetéről lehetne beszélni. (Úgy van! De nem is ez a kérdés, hogy szerencse-e vagy nem, hanem ezzel is úgy vagyunk, mint a Szózat mondja: Itt élned, halnod kell. Ez a helyzet, az ország agrárjellege adva van, tehát arra kell keresni módot és lehetőséget, hogy az adott helyzettel hogyan tudunk a legjobban számolni, miként tudjuk ebben mezőgazdaságunk, de egyúttal egész közgazdaságunk javát is legjobban biztosítani? (Helyeslés.) S az OMGE-nek éppen az a feladata, hogy a gazdasági válság okait jelentős részben a válságos gazdasági helyzet következményeinek, a gyökeres javulástól odakünn is kedvező változás volna szükséges. A magyar gazdasági körök nem hangozthatják elégszer és eléggé hangosan, hogy nemcsak politikai, nemcsak országhatárokonra vonatkozó, hanem gazdasági revizóra is multhatatlanul szükség van. (Élénk helyeslés és taps.)

Az elmúlt év folyamán jelentkeztek először némi jelek annak, hogy a világháborúban győztes államok is kezdik belátni eddigi gazdasági politikájuk tévedéseit. A mélynyos belátnak ettől a derengéstől azonban sajnos, meg messze van a mi napunk felkelte, holott nekünk s általában a világháborúban vesztes országok állam- és magángazdasági helyreállása nélkül lehetetlen Európa gazdasági megújodása. (Helyeslés.) De, mint említettem, a világgazdasági helyzet megjavulása csak egyik tényezője a gazdasági válság enyhülésének, tehát belső gazdasági politikánkban és gazdasági ködésünkben is szükség van bizonyos változtatásokra. Egyesületünk állandóan azt az elvet hirdette és tartotta szem előtt, hogy az önszegély elvét ki kell egészítenie az állami és társadalmi támogatásnak, a szétszórt erők szervezésének és összefogásának. (Helyeslés.) Csak ez a kettő együtt segítheti át mezőgazdaságunkat céltudatos és körültekintő közgazdasági politika segítségével a mai nehéz időkn. (Úgy van!)

Az egyesek minden igyekezete és erőfeszítése elégtelen, ha nem támogatja azt a szervezkedésben rejlő erő. A magyar

ALFA SEPARATOROK hideg és melegített tej, savó stb. részére
ASTRA tejhűtő- és jéggyári berendezések, tejjgazdasági gépek
ALFA SEPARATOR R.T. BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon J. 368-89
 Városi üzlet IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: Aut. 861-21

gazdaközönység nem várhat az OMGE-től konjunktúra jóslatokat, nem várhatja azt, hogy egy csapásra csodákat műveljünk, hanem joggal várhatja, de meg is találja az OMGE-ban a magyar mezőgazdaság jogos érdekeinek táborát és éber képviselőit. (Taps és helyeslés.)

Ha tehát a melyen tisztelt közgyűlés úgy találja, hogy az OMGE híven teljesítette a maga kötelességét tagjaival és a magyar mezőgazdasággal szemben, akkor a szülő viszont arra kéri a közgyűlést és a közgyűlés útján az ország egész gazdaközönységét, hogy a magyar gazdák is tegyék meg a maguk kötelességét nemcsak a termelés terén, ahol ezt felszólítás nélkül is megteszik, hanem a maguk évszázados szervezettel, a maguk országos és vármegyei gazdasági egyesületeik érdekében is. (Élénk helyeslés és taps.) Teljesítse minczen gazda a maga kötelességét aldozatkészégben, tevékeny érdeklődésben és ragaszkodó támogatásban ezekkel az autonóm szervezetekkel szemben, melyeknek csakis a bennük lüktető gyakorlati élet, a bennük érvényesülő társadalmi súly s az általuk képviselt gazdasági erő biztosítja hatásukat és jelentőségüket. Az egész ország gazdáinak érdekében dolgozó OMGE mögött ott kell állania nemcsak névleg, nemcsak a tagnévsorban, vagy még inkább a tagdíjhatárlékosok névsorában való szerepléssel (Derűltés), hanem valóságban is az egész magyar gazdaságnak. (Élénk helyeslés és taps.)

Akár szerencse, akár nem szerencse tehát, hogy agrár-ország vagyunk, de ha már agrárország vagyunk, akkor szerencsés és boldog ez az ország csak úgy lehet, ha a gazdasági politikája agrárjellegének megfelel s ha a törvényhozástól lefele a közigazgatás legutolsó közegeig a törvények és a rendeletek meghozatalánál, valamint végrehajtásánál is azok a szempontok érvényesülnek, amelyek egy agrárország felvirágzásának előfeltételei. Az OMGE tehát arra törekszik, hogy ne csak agrárprogram legyen előtűnk, hanem az ország javára agrárszellemben történjék annak végrehajtása is. Ez korántsem jelent tamadást bármely más termelési ággal szemben, mert az igaz agrárprogram az iparnak és a kereskedelemnek is biztosítja a fejlődési lehetőségeket. Ha azonban ez az agrárprogram nem érvényesül a gyakorlatban, ennek kárát látja nemcsak a mezőgazdasági termelés, hanem az ország egész közgazdasága is. Jörészev a gazdákon áll tehát, hogy a maguk szervezetének súlyát és befolyását gyarapítsa, olyan erőt mutassanak, amely a mezőgazdasági érdekeknek megfelelő gazdasági politika érvényesülését biztosítja. (Hosszantartó élénk helyeslés és nagy taps.)

Balogh Elemér: A földművelésügyi miniszter beszédében ismertette a száraz tényeket, de gazdaszive beszéde végén mégis nekünk adott igazat, ami reményt nyújt arra, hogy a földművelésügyi minisztérium támogatásával érdekelink győzelmet ki fogjuk vívni.

Végighallgatta Somssich László gróf elnök szép expozéját és minden szavát aláírja. Egészen világos tükre volt az évi tevékenységnek, csak ezen a nyomon kell haladni tovább. Mutschbacher Emil ügyvezető igazgató szintén az összetartást hangsúlyozta, amely kell, hogy a gazdaközönséget vezesse. Csak a hűn alá kell nyulni ennek a gazdaközönségnek. Agrárállam vagyunk, de igen erős és erőteljes segítségre van szükségünk. Nem szabad ezt mellőzni és ezt mindig hangsúlyozni kell. Be kell vinnünk a gazdaságot a falvakba, de felülről is jöjjön támogatás, akkor lehet csak eredmény. (Ugy van!)

Nagyon szomorú volt a gazdasági helyzet különösen az elmúlt esztendőben. Somssich László gróf elnök világosan rámutatott arra, hogy a termények értékesítése meg van bénítva és hiába termelünk, ha nem tudunk értékesíteni. Agrárállam vagyunk és mégis béklyóba vagyunk kötve. Ezen a helyzeten segíteni kell és ő Bihar vármegye gazdaközönsege nevében mondhatja, hogy a gazdák vizsgálják és szemleltarják az eseményeket. (Halljuk! Halljuk!) Ugy látják, hogy a gazdaközönségnek van egy olyan nagy embere, akinek Bihar vármegye legnagyobb fia, az ország legnagyobb mártírja, Tisza István, az erők összefogása érdekében utolsó levelét intézte, ez pedig Hadik János gróf! (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Most is látjuk, hogy az a Hadik János gróf (Élénk éljenzés.) akit az ország egy mártírja felfedezett, hogy kivezesse az országot és a gazdaközönséget a hinárból (Élénk helyeslés.), itt van velünk, lámpát gyújtott és vezet bennünket, Tisza István nyomán hirdeti, hogy összetartásra van szükségünk. (Ugy van!) Szivleljük meg az ő tanítását, Ónagyméltósága pedig maradjon velünk a legválságosabb időkben! (Helyeslés.)

Teljes bizalommal fordulunk felé, hogy amiként egy értékes embernek egész tehetségét eddig is a gazdasági élet, a gazdaközönség érdekeinek szentelte, továbbra se vonja meg tőlünk a támogatást. (Élénk helyeslés.) Kéri, hogy fáradjon, dolgozzék továbbra is, mert hiszen mindnyájan a magyar haza feltámasztását kívánjuk. Agrárállam vagyunk és az első alapok a gazdaközönség, annak útját pedig mutatja a gazdavezér. Vigye előtűnk a lámpást és mutassa az utat, egyetértünk vele, ne esüggedjen soha! (Helyeslés.)

Indítványozza, hogy az OMGE közgyűlése Hadik János grófnak hálás köszönetet mondjon eddigi működéséért (Élénk helyeslés.) és kérje fel őt, hogy tántoríthatatlanul tartson ki és vezesse a gazdaközönséget azon az uton, ahová az ő magyar szíve, magyar esze diktálja, hogy haladni kell. (Élénk éljenzés és nagy taps.)

Hadik János gróf: Köszönetet mond a bizalomnyilvánításért, de a dicsegetet elhárítja magáról. Szégyelenem magam, ha, mint magyar ember, akkor, amikor Magyarország ilyen gazdasági válságban van, ne venném ki és nem keresném a magam részét abból a munkából, amely oda irányul, hogy az ország gazaasági életét újból talpra állítsuk. (Élénk helyeslés.)

Az a működés, amelyre Balogh Elemér tagtársunk rámutatott s amelyet most a földreform kérdésében kifejtettünk, nem volt ellenzékieskedés. Komoly, szakszerű argumentumokkal alátámasztott, meggyőződések hadjárata volt ez. (Élénk helyeslés.) Ezt a kormány is figyelembe vette általa, hogy a tízezeréves szakaszos törvényjavaslatnál huszonkét határozati javaslatunkat elfogadta. (Élénk helyeslés.)

Ezeknek a határozati javaslatoknak az elfogadása világosan bizonyítja, hogy igenis szükség van arra, hogy a gazdaságszabályozás a maga komoly érdekeinek szakszerűen, céltudatosan, kellő határozottsággal és bátorsággal védelmére keljen. (Élénk helyeslés.) Csak így fogunk elérni a jövőben is ilyen biztos és komoly eredményt. (Élénk helyeslés és taps.)

Képl János: Az előtűnk fekvő jelentés peldaszerű leállítás-megteremtésével tárja fel mindazokat a kérdéseket, amelyek a magyar gazdaközönséget érdeklik. Ha mégis aláhuzni kívánja annak néhány sorát, annak oka egyedül az, mert nyomtatásban nem nyilvánulhatnak meg annyira, nem domborodhatnak ki azok a fő motívumok, amelyek Somssich László gróf elnök megnyitójából is ki-sendültek.

Ha ezeket a maguk egészében vesszük, azt mutatják, hogy a mezőgazdaság igen súlyos válság előtt van, amely válságnak a megoldása nem halasztható. Mindannyian, akik itt vagyunk, érezzük, hogy ez nem szubjektív panaszokozása a gazdaközönségnek, hanem átérés annak a jövő létkörnek, amely ugyisólván mindannyiunkra nehezedik. Amikor a gazdaközönség emiatt felszólal, nem tisztán a maga egyéni érdekeit hangoztatja; az a körülmény, hogy mi agrárállam vagyunk, a mezőgazdasági válság országos természetű válság teszi. Magyarországon amint a földművelésügyi miniszter rámutatott, a kivétel nyolcvanöt százalék a mezőgazdasági terményekre esik, ha tehát a mezőgazdaság ilyen súlyos helyzetben van, akkor ez az egész országra ránehezezik és félt, hogy az egész országnak a gazdasági helyzetét megintatja.

A haj a termelési és az értékesítési válság, az együttese. Teljesen hamis és felszínre a felfogás, hogy a mezőgazdaság termeljen mentől többet és azután értékesítse, ahogy tudja, mert aztálta a fizetési mérleg javulni fog. Egyes napilapok számításokat készítenek arról, hogy ha Magyarországon a tizenkétmillió katasztrális holdon holdankint egy méter-mázsával több termést érnek el, akkor tizenkétmillió méter-mázsával többet tudnánk exportálni, ami három-négy-százmilliót jelent értékben és ezzel a kereskedelmi mérleg ki volna egyenlítő. Számot vetett-e valaki azzal, hogy ennek a mennyiségnek az előállítását tulajdonképpen miibe kerül? Mert hiszen a hajunk éppen az és azért nem vagyunk versenyképesek (Halljuk! Halljuk!) a külföldi piacokon, mert mi drágábban termelünk, semmint a világpiacon értékesítési árak megengedők. De hát miért drágább a mi termelésünk, mint a külföldi, velünk versenyző mezőgazdaságoké? Hol lehetne termelési költségekben megtakarítást, csökkenést elérni?

Ha kezdjük a munkabérről, akkor azt kell mondanunk, hogy itt nem szabad a csökkenésre gondolni, mert ez tulajdonképpen a népesség megélhetésének a standardját nyomja le. A mezőgazdasági munkásságnak a jelenlegi átlagos munkabére nincsen olyan nívón, hogy ott megtakarításokat tudjonak eszközölni.

A második a közterhek kérdése. Rámutatunk itt is és nemrég a felsőházban a pénzügyminiszter is rámutatott, hogy Angliával versenyzünk a közterhek terén, holott a mi nemzeti jövedelmünk annak messze mögött van. Ez magában véve elég arra, hogy reményünk legyen a jövőben, hogy itt javulás lesz.

De itt van a hitelkérdés is. Már nyolc, tíz, tizenkét százalékról beszélnek, a mezőgazdaság pedig ezeket egyformán nem bírja el. (Ugy van!) Csak az egyik bamarább visz pusztuláshoz, mint a másik. (Ugy van!) Ma a lehető legkedvezőbb hitelkamat is, amelyet az altruista intézetek adnak, 7-8 százaléktól elvagy meghalad. Már pedig olyan mezőgazdasági üzemek, amely nyolc százalékkal prosperál, nincsen. Tehát a hitelkamat súlyos és terhes és egyik tényezője a mezőgazdaság válságos helyzetének.

Egy további tényező a mezőgazdaság részére szükséges nyersanyagok, magvak és eszközök drágasága. Az 1925. évi autonóm vámtarifa, amely harcú vámtarifának készült, az ipari vámokat olyan magasra emelte, hogy ennek folytán a mi termelési eszközöinket és egyéb szükségleteinket jóval drágábban vagyunk kénytelenek megfizetni, mint a külföldi mezőgazdaság és ez egyik oka annak, hogy a mi mezőgazdasági termelésünk olyan drága.

Valaki felemlítette itt már azt is, hogy az abraktakarmány ára miért olyan magas? Azért, mert például az osztrák szerződésben, ha jól emlékszik, a gabona beviteli váma 2 pengő, ellenben a liszté 5 pengő. Hogy versenyképesek legyünk, kénytelenek vagyunk nem lisztet, hanem gabonát exportálni, ennél fogva az ötpengős lisztvámnak a differenciáját az itt levő korpáarakban a gazdaközönség kénytelen megfizetni. (Ugy van!) Ez tehát a vámszerződéseknek az eredménye.

Ha nézzük az államvasutak tarifáját, látjuk, hogy a tranzitú szállítási díjak sokkal alacsonyabbak, mint az országban termelt cikkeknek szállítási díjai. Nem lehetetlen állapot, hogy a mi vasutunk olcsóbban szállítja a velünk versenyző külföldi termékeit és cikkeit, mint amennyitért a miénket szállítja? (Ugy van!)

Végül itt volt egészen a legutóbbi időkig a földreform-eljárás folytán előállott bizonytalanság, amely lehetetlenné tette az előszámításokat, az évekre szóló üzemtervek elkészítését. Ez mind a termelést megdrágító tényezők közé tartozik. Addig, ameddig nem tudunk olcsóbban termelni, ameddig nem tudunk versenyképesek lenni, hiába ámitjuk magunkat azzal, hogy a termelés fokozásával fogunk tudni kiegyenlített csinálni a kereskedelmi mérlegben. A termelés-

nek olcsóbbá tétele, a termelés költségeinek a fogyasztási árakhoz való arányítása az egyedüli célravezető megoldás.

Azok, akik az OMGE élén állnak, e kérdések minden vonatkozását jól ismerik és törekszenek a helyzet orvoslására. Hogy azonban a szavuknak kellő sulya legyen, kell hogy a gazdaközönység a maga teljes erejével és szervezetségével mellettük állva, dokumentálja kifelé, hogy az nem egyéni vélemény, vagy magán felfogás, amelyet itt a jelentések tartalmaznak, hanem az egész magyar gazdaságszabályozó egységes meggyőződése. Így lehet csak kellő sulyt adni és illetékes helyen érvényt szerezni törekvéseinknek éppen úgy, mint a földbirtokreformeljárásról szóló törvény felsőházi tárgyalásánál a gazdaközönség egyetemes állásfoglalása érvényt tudott szerezni azoknak a helyes szempontoknak, amelyeket a kormány kellő megértéssel honorált. (Ugy van!)

Amidőn az OMGE évi jelentését elfogadjuk, ez egyben válasz Somssich László gróf elnöknek arra a felszólításra, amely tomorülésre hív fel bennünket, hogy vállvetett munkával és bizalommal támogassuk a mindnyájunk érdekét, az egész magyar mezőgazdaság javát szolgáló törekvéseiben. (Élénk helyeslés és taps.)

Farkasfalvi Farkas Géza: Egy részletkérdésre akar kitérni, a lótenyésztési bizottság jelentése kapcsán, még pedig a lóértékesítés kérdésére. A géptechnika fejlődésével kapcsolatban állandóan azt hallják, hogy a ló értékesítésének a napjai meg vannak számlálva. Ezzel szemben az igazság az, hogy a legfejlettebb technikájú olyan céltudatos országokban, mint Olaszországban, Németországban, Angliában óriási befektetéseket csinálnak a lótenyésztés fejlesztésére. (Ugy van!) Azokra a célokra, amelyeknek jegyében ez a fejlesztés történik, különösen szükség lesz olyan lovakra, mint a magyar ló, amelynek egészsége, szívóssága az egész világon elismert. Ezt mutatja az is, hogy a külföldi hadvezetőségek ismét itt veszik és keresik a katonalovakat. Erre felhívja a földművelésügyi miniszter figyelmét és kéri, hogy azt a propagandát, amelyet ebben a tekintetben a külföldön ő megindított, fokozza, figyeljék a külföldi expozitúráink, hol és milyen löszükséglet van, ezt azonnal jelentsek és ennek alapján csinálják meg a szükséges intézkedéseket. (Helyeslés.)

Csináljanak kivéteii lóvásárokat, nagy propagandával a külföldön és ezeket a lóvásárokat irányítsa a földművelésügyi minisztérium. Ma a lóvásárlás lehetetlen irányban halad: a közvetítés túl teng. Sokszor rámutatott az orosz lóvásárlások példájára, ahol 180 dollárt fizettek egy lóért a határon az és azért nem vagyunk negy-öt-száz pengő volt az, amit a tenyésztő kapott. Ez a helyzet némileg javult, de még mindig nagyon kevéssé. Pedig ezek a közvetítők egyáltalán nem reszkíroztak semmit a közvetítésért, mert nem veszik meg a lovat, ők csak elővezetik és maga a katonai megbízott választja ki, hogy melyik lesz alkalmas, mégis az árnak a felét ők dugják zsebre. (Ugy van!) Ezt meg kell szüntetni, mert a legtöbb cikknél, bár agrárállam vagyunk, a termelő zsebe helyett a közvetítő zsebébe megy a haszon. (Ugy van!)

Még egy kérése van a kormányhoz, különösen a honvédelmi miniszterhez és ebben az irányban határozati javaslatot is terjeszt elő, hogy a mai pótlóvázasi rendszerét változtassák meg, mert ez nem felel meg a céloknak. Ezzel a rendszerrel a honvédség sem kapja meg az egész országban a legjobb lovakat, viszont a tenyésztő sem adhatja úgy el a lovat, mint ahogy kellene. Ugyanis kerületi beosztások vannak, az egyik kerületben csak huszárlovat, hatásvolat lehet vásárolni, a másikban pedig csak tüzérvolat. Abban a kerületben, ahol csak lovasági hátszlovakat lehet venni, ott nem lehet venni tüzérvolatot és ahol tüzérvolatot lehet venni, ott nem lehet venni lovasági hatásvolatot. Nálunk a lótipusok nincsenek annyira elkülönítve és kifejlesztve, hogy ez a rendszer beválhasson. Ez idegen rendszer, amely nálunk teljesen lehetetlen. (Ugy van!) De helytelen is, hogy az ezredparancsnokok külön-külön veszik meg az egyes ezredek löszükségletét. (Ugy van!) Lehet valaki kitűnő katoná, kitűnő vezérkari tiszt, kitűnő ezredparancsnok, de ebből nem következik, hogy egyszerűen löszaksértő legyen, a löszaksértő teljesen külön tehetség (Ugy van!), egészen speciális ismereteket, speciális megérzést és óriási gyakorlatot kíván. Igenis szükséges, különösen ma, amikor az ezredparancsnokok nagyon gyakran változnak, meg sem ismerhetik a kerületükbe eső vidék lovait, hogy egységes lovatató bizottságok működjenek. (Helyeslés.) Ezeknek a bizottságoknak az élére a legnagyobb lovaszakszaktélemmel bíró tiszteket kell állítani, akik állandóan csak a löszakszaktélel csinálják, még pedig nem kerületenkint, hanem az egész országban. (Helyeslés.) Ebből kifolyóan a következő határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

Indítványozom, hogy írjon fel a közgyűlés a földművelésügyi, illetve a honvédelmi kormányhoz és kérje:

1. A külföldi löszakszaktélel fokozottabb előmozdítását, a külföld részére lóvásárok és kiállítások rendezését és nagyarányú propaganda bevezetését, a külföld löszakszaktélelnek állandó megfigyelését és e szükségletnek tőlünk való kielégítése végett szükséges intézkedések megtételét.

A külföldi lóvásárlások hatásosabb ellenőrzését, a közvetítés kiküszöbölését és a lóvásárok rendezésével a vármegyei löszakszaktélel-bizottságok, gazdasági egyesületek, vagy a mezőgazdasági kamarák megbízását.

2. A pótlóvázasi mai rendszerének — amely a löszakszaktélel érdekeit erősen sérti és a honvédség lényegének nívóját is veszélyezteti — megváltoztatását akként, hogy egységes pótlóvázasi bizottság vásároljon a jelenlegi külön lovasági, tüzérségi stb. területi beosztás megszüntetésével és pedig közvetlenül és kizárólagosan a tenyésztőktől, a közvetítés teljes kizárásával.

SZIVÓGÁZMOTOROS MALMOKNAK
retortabükkfászen
gazdaságos!
Porosz köszönet, koksztot és tüzfát
 a legkiválóbb minőségben, vagonvázalókban azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gaspár Fülöp
 tüzifa-, faszén- és kőszéntelepei
 Budapest, VI., Hungária-körút 72.
 Telefon: 'Automata 136-10 sorozatos kapcsolás
 Sörgöncim: „Gáspárfa Budapest”

Alsószri Farkas Géza: A mai évzáró közgyűlés alkalmával nem mulaszthatom el, hogy ne szóljak egy férfuról, aki résztvett a kommun és a háboru után összeomlott agrarizmus épületének felépítésében úgy, hogy azt újra tető alá hozhattuk. Ez a férfi, aki nemcsak itt a hazában, hanem az egész világ fórumai előtt is, Genfben a gazdaközöséget olyan erővel, szakértelemmel és kiválósággal képviselte, szeretett elnökünk, Somssich László gróf (Szünni nem akaró, kitörő lelkes éljen és nagy taps.), akinek a közgyűlés színe előtt mindnyájunk legnagyobb elismerését fejezem ki és kérem, hogy az ő tudását, energiáját, amellyel eddig dolgozott értünk, ne engedje el-lankadni és fardajon továbbra is és küzdjön a gazdatársadalom érdekében. Kéri ennek a megörökítését a mai gyűlés jegyző-könyvében. (Hosszantartó élénk éljen és nagy taps.)

Somssich László gróf elnök: Kíván még valaki a napirendi ponthez hozzászólni? Ha senki sem kíván, elsősorban hálás köszönetet mond azokért a szíves szavakért, amelyek egészen eredményesül érték gazdatársaságunk részéről. Legyenek meggyő-ződve arról, hogy ameddig a gazdatársadalom bizalmával tünteti ki és ajándékozza, tiszteli meg, kötelességet mindenkor híven fogja teljesíteni. Éppen most tíz éve annak, hogy az OMGE élére került (Élénk éljen és nagy taps.) és ha talán nem felett meg mindenben azoknak a várakozásoknak, amelyeket a gazdatársadalom a működéséhez fűzött, azt emberi gyenge-ségnek tulajdonítsák, amely megvan mindenki, továbbá azoknak a körülményeknek, amelyek talán nem engedték meg azt elnie, amit elnie törekedett. De teljes erejét és teljes képességét ennek a célnak a szolgálatába állította és állítja mindaddig, amíg a gazdatársadalmat a háta mögött fogja látni. (Élénk helyeslés.)

Az idők nagyon nehezek voltak és ha most talán kissé könnyebb helyzetbe kerültünk, úgy ez részben annak is köszönhető, hogy állandóan a gazda öntudat felbuzdítására törekedett. (Ugy van!) Igaz, sokszor kénytelen volt gazda-társaságunk a legszigorúbb szavakkal illetni (Élénk helyeslés.), mintegy állandóan ostor és sarkantyú alatt tartani (Élénk helyeslés.). Felkiáltások: Meglett az eredménye! Ugy van!). de mégis sikerült olyan pozíciót kivívni az országban és a közügyek vezetésében és intézésében, amely, ha nem is teljesen azonos azzal, amelyet a gazdatársadalom gazdasági és társadalmi súlyánál fogva megérdemelt, mindenesetre haladást jelent és igyekezni fog a megillető helyet kivívni a maga teljességében. Ehhez azonban szüksége van arra, hogy ezt az ostort és sarkantyút a gazdák tovább is tőrjék s ennek engedjenek, mert különben képtelen az OMGE azt a célt elérni, amelyet maga elé kitűzött. (Élénk helyeslés.) Még egyszer nagyon köszöni a kitüntető elismerést. (Hosszantartó, élénk helyeslés, éljen és nagy taps.)

Kimondja a közgyűlés egyhangú határozata gyanánt, hogy az igazgatóválasztmány által az alapszabályok 24. szakaszának a) pontja értelmében előterjesztett, a múlt évi egyesületi működéséről szóló beszámoló jelentést a közgyűlés jóváhagyóan tudomásul veszi. Határozatilag kimondja egy-uttal, hogy a közgyűlés az egyesületi tisztviselői karnak a jelenlegi nehéz viszonyok között kifejtett, felelősséggel teljes és önfeláldozó működéséért, ugyancsak a közgyűlés tagjai között kiosztott és felolvasottnak tekintett évi jelentés összeállításáért teljes elismerését nyilvánítja s ezt jegyző-könyvileg is megörökíti. (Elfogadtatik.)

A jelentés kapcsán előterjesztett javaslatokra vonatkozóan pedig határozatilag kimondja, hogy a Balogh Elemér által benyújtott indítvány folytán a mai gyűlés jegyzőkönyvében megörökíti az OMGE közgyűlésének egyhangú határozata gyanánt, hogy az OMGE Hadik János grófnak a gazda-társadalom érdekében kifejtett tevékenységéért hálás köszö-netet és hódoló elismerését nyilvánítja. (Élénk helyeslés.)

Ami farkasfalvi Farkas Géza egyesületi tag határozati javaslatát illeti, tekintettel arra, hogy az alapszabályok szerint csak olyan önálló indítvány tárgyalható, amely bizonyos idő előtt írásban beadott a közgyűlés elé, azt indítványozza, hogy ezt a határozati javaslatot a létező bizottságnak adják ki, amely rövid időn belül a saját hatáskörében az illetékes kormánykörök elé ilyen értelmű felterjesztést fog juttatni. (Helyeslés. Elfogadtatik.)

Jelentés az egyesületi tagok létszámáról.

Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Az egyesület tagjainak létszámáról szóló jelentés benne van a kiosztott beszámolóban, kéri ennek tudomásul vételét, egyuttal a közgyűlés jegyzőkönyvében az OMGE részvételének kifeje-zését az elmúlt évben elhunyt tagok elhalálozásán. Külön is javasolja megörökíteni Czeiner Nándor és Krolopp Hugó volt igazgatóválasztmányi tagok és az egyesület egyébként is igen értékes munkáinak elvesztése miatt érzett mély részvétüket. (Élénk helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Kimondja a közgyűlés hatá-rozata gyanánt, hogy az elmúlt egyesületi év folyamán

tagjaink létszámában történt változásokról az alapszabályok 24. szakaszának b) pontja értelmében előterjesztett jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Határozatilag kimondja továbbá, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatja az év közben elhunyt tagtársak elhalálozásán érzett őszinte részvétét s külön is megörökíti Czeiner Nándor és Krolopp Hugó volt igazgató-választmányi tagok érdemeit és emlékezetét.

Az OMGE és a tüpiószelai tangazdaság 1927. évi vagyom-mérlegének és zárószámadásának előterjesztése, beszámoló az egyesületi nyugdíjalap állásáról, felmentések megadása.

Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Kéri fel-olvasottnak tekinteni a jelentéseket, mert a kiosztott beszá-molóban benne vannak. Csak azt említi meg röviden, ami a jelentésben nem foglaltatik, tudniillik Krolopp Hugó özvegyét, akit nyugdíj illet meg a nyugdíjalap részéről, a nyugdíjalap nem fizetőképes volta miatt szintén, mint a többi nyugdíjast, az egyesület pénztárának terhére kellett volna nyugdíjjal ellátni. Az özvegy azonban felfiamodott az egyesülethez, hogy váltsa meg most élvezett lakásának öt esztendőre való díjtalan átengedését nyugdíjigényét. Ezt az igazgatóválasztmány elfogadta, kéri ennek a hatá-rozatnak a megerősítését. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Amennyiben senki sem kíván hozzászólni, határozatilag kimondja, hogy az alapszabályok 24. szakaszának c) és m) pontjai értelmében előterjesztett 1927. évi egyesületi zárószámadást és vagyommérleget, a tüpiószelai tangazdaság 1927. évi vagyommérleget, ugyancsak az egyesületi nyugdíjalap állásáról előterjesztett elszámolást és jelentést a közgyűlés tudomásul veszi. Ugyancsak jóváhagyja és megerősíti a közgyűlés az igazgató-választmány által a kétrendbeli határozatát, hogy özvegy Krolopp Hugónétól a részére megállapított, sajnos, még mindig nagyon alacsony nyugdíjat, illetve nyugdíjsegélyt az egyesületi természetbeni lakásnak öt évre való díjtalan átengedésével váltsa meg. Ennél fogva határozatilag kimondja, hogy a közgyűlés jóváhagyóan megerősíti az özvegy Krolopp Hugónéval nyugdíjigényének egyszer mindenkorra való meg-váltása tekintetében az igazgatóválasztmány által létesített írásbeli meggyezést és néhai Krolopp Hugónak két évtizedes egyesületi szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül hozzájárul ahhoz, hogy özvegyének a néhai férje által ter-mészetben birt lakás 1928. augusztus hó 1-től számítottól öt évre díjtalanul átengedtesse, aminek ellenében özvegy Krolopp Hugóné egyszer mindenkorra lemond mindenemü özvegyi nyugdíj vagy nyugdíjsegély iránt az OMGE-val szemben támasztható igényéről.

Ugyancsak határozatilag kimondja, hogy a közgyűlés Fabricius Endre főtitkárnak 1906. január 1. és december 31. közti időben a „Köztelek” szerkesztésében fizetéstelen gyakorlati minőségben eltöltött hivatali szolgálatait nyugdíjra jogosító szolgálatai időbe tudja be és Fabricius Endre ügybuzgó hivatali működésére való tekintettel, az a beszámítás folytán az egyesületi nyugdíjalap javára befizetendő 483 pengőt az egyesület pénztára fizeti be a nyugdíjalapba. Végül határozati-lag kimondja a közgyűlés, hogy az OMGE igazgatóválaszt-mányának, számvizsgáló-bizottságának, az egyesület igazgató-ságának, a főkönyvelőnek és a főpénztárosnak megadja a szabályszerű felmentést.

1929. évi tagsági díj és lappótdíj megállapítása. Az 1929. évi költségvetési előirányzat bemutatása.

Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Az egyesületi közgyűlés 1927-ben úgy határozott, hogy addig, amíg a viszonyok nem stabilizálódnak annyira és nincs meg a biztos lehetőség, hogy az egyesület a „Köztelek” lapot tagilletmény gyanánt adhassa, egyelőre évről-évre állapítja meg a köz-gyűlés a tagdíjfokozatokat és azt, hogy a hivatalos lapért milyen pótdíjat fizessenek az egyesület tagjai. Ezért azt javasolja az igazgatóválasztmány nevében, hogy mivel a költségvetési előirányzat még mindig ezer pengő deficittel zárul, habár a múlt esztendőhöz képest javulást mutat, mert akkor 11,000 pengős deficitet volt kénytelen előirányozni, de még mindig nem érte el a biztos egyensúlyt a költségvetés, amely csak a taggyűjtési mozgalomtól és a „Köztelek” lap terjesztésétől remélhető: tartsa fenn a közgyűlés további intézkedésig, tehát határozatlan időre az eddigi helyzetet a tagsági díjak, lappótdíjak és előfizetési díjak tekintetében. (Helyeslés.)

Egyébként a költségvetésben semmiféle újítás nincs, ki-veve azokat az automatikus illetményemeléseket, amelyek az állami tisztviselőkre megállapított szabályok értelmében és a fokozatos előléptetések következtében az egyes tiszt-viselőket az illető fokozatban eltöltött három évi szolgálat alapján megilletik.

Kéri a kiosztott költségvetés elfogadását. (Helyeslés.)
Somssich László gróf elnök: Határozatilag kimondja, hogy

a közgyűlés az 1927. évi január 23-i közgyűlési határozattal megállapított, de akkor csak az 1927. év folyamára kivetett egyesületi tagsági díjat és a „Köztelek” lapért a tagok által fizetendő évi 20 pengő lappótdíjat tovább intézkedésig, vagyis évenként a közgyűlésen való tárgyalás mellőzésével, változatlanul az eddigi mértékben tartja fenn, illetve állapítja meg 1929. január hó 1-től kezdődően.

Kimondja a közgyűlés egyhangú határozata gyanánt, hogy az igazgatóválasztmány által előterjesztett és a közgyűlés tagjai között előzetesen nyomatásban is kiosztott 1929. évi költségvetési előirányzatot a közgyűlés változatlanul elfogadja és kiadja végrehajtás céljából az igazgatóválasztmányának.

Határozatilag kimondja egyuttal, hogy a közgyűlés az elfogadott 1929. évi költségvetés keretében jóváhagyja és megerősíti a tisztviselőkarban és a segédzemélyzet körében történt személyi ügyekre vonatkozó intézkedéseket, nevezte-sen:

Jóváhagyja és megerősíti a közgyűlés Budag Barna főzer-kesztő igazgatójának és Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgatójának ugyanabban a fizetési fokozatban eltöltött három évi szolgálati idő után 1929. április hó 1-től a III. fizetési osztályba, Konkoly Thege Sándor dr. főtitkárnak az V. 2. fizetési osztályba, Rege Károly dr. titkárnak a VI. 3. fizetési osztályba történt automatikus előléptését, ugyancsak Batta Pál fogalmazónak segédtitkárrá történt megválasztását, valamint Herodek Sándor dr. és Dörsching Tibor fogalmazóknak a IX. 3. fizetési fokozatba történt előléptetését, Tolgy Miklós gyakornoknak a tisztviselőkar kötelekbe fogalmazói címmel történt beválasztását, végül jóváhagyja a közgyűlés Máry Vilma gépirónőnek 1929. január 1-től kezdve leendő fokozatos előléptetését a XI. 2. fokozatban eltöltött három évi szolgálat után.

Szavazatszedő bizottság kijelölése és választások.

Somssich László gróf elnök: Az alapszabályok értelmében következik az üresedésben levő igazgatóválasztmányi és számvizsgálóbizottsági tagsági helyeknek az alapszabályszerű időre titkos szavazás útján való betöltése. A folyó év végével az igazgatóválasztmány tagjai sorából alapszabályszerűleg kilep megbízatásának lejártával 25 tag, akiknek helyébe hat évre, 1934-ig bezáróan újból 25 tag lesz választandó. Továbbá két igazgatóválasztmányi tag elhalálozása következtében meg-üresedett tovább két igazgatóválasztmányi tagsági hely, melyek közül az eredeti megbízás tartamára, vagyis 6 évre egy és 4 évre egy lesz betöltendő. Ezenkívül az alapszabá-lyok 31. szakaszának d) pontja értelmében Budapest székes-főváros tanácsa az OMGE közgyűlésének egy kiküldöttét javasol az igazgatóválasztmányba leendő megválasztásra. Minthogy a székesfőváros eddigi képviselőjének, Folkusházy Lajos alpolgármesternek megbízása lejárt, a székesfőváros kiküldötte a fővárosi tanács jelölése alapján újból lesz meg-választandó az 1930-ig terjedő időre. Végül pedig a számvizsgáló bizottságba az 1929. év tartamára választandó 1 el-nök és 4 tag.

Az alapszabályok 22. szakasza értelmében a választásnak okvetlenül titkosnak és szavazólap alkalmazásával kell történnie. Bejelenti, hogy a közgyűlés tagjai között kiosztott szavazólapok az egyesületi tanács által megválasztásra javasolt egyesületi tagok neveit tartalmazták. Az egyes köz-gyűlési tagok által esetleg kívánt változtatások a szavazólapon a kihagyód kívánt jelölt nevének áthuzásával s a helyette megválasztani kívánt egyesületi tag nevének beírásával jelendők. Javasolja, hogy a leandó szavazatok össze-gyűjtésére és összeszámolására szavazatszedő bizottságot választanak, amely a leandó szavazatokat a közgyűlési teremmel szemben levő szavazóhelyiségben fogja a közgyűlés felfüggesztésének tartama alatt összegyűjteni. A szavazat-szedő bizottság elnökéül felkéri Jeszenszky Pált, jegyzőjeül Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgatót, tagjainál pedig Darányi Gyula dr. egyesületi ügyész, újnópi Elek Ernő, Förster Lajos és Matla Árpád egyesületi tagokat. Egyuttal felkéri a szavazatszedő bizottság elnökét, szíveskedjék a választási eljárás lezárása és a szavazatok összegzése után a választás eredményéről felveendő jegyzőkönyvet az ismét megnyitandó közgyűlés színe előtt kihirdetni. A választás megtörténtéig a közgyűlést felőrára felfüggeszti.

Szünet után.

Somssich László gróf elnök: A közgyűlést újból megnyitom és felkérem a szavazatszedő bizottság elnökét a választás eredményének bejelentésére.

Jeszenszky Pál, a szavazatszedő bizottság elnöke felolvassa a szavazatszedő bizottságának a választás lefolyásáról felvett és aláírt jegyzőkönyvét (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Az ímént felolvasott szavazat-szedő bizottsági jegyzőkönyvet átveszi a mai gyűlés jegyző-könyvéhez való csatolás céljából s ennek alapján kihirdeti a közgyűlés határozata gyanánt, hogy 6 évre, 1934-ig bezáróan

A hugylében lévő nitrogén
legelőnyösebben és legolcsóbban
tőzegkorpával
köthető le!

Szükséglet számosállatonként és naponként .. .. . 1 kilogramm!

Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Jelenlegi áraink vagonfélben helyt Fekete-bézsény állomás vagonba rakva 100 kg.-kint:

Tépetlen tőzeg, kockákban — — — — P 1-80
Tépett tőzeg, ömlesztve — — — — P 2-—
Tőzegkorpa, ömlesztve — — — — P 2-20
+ 2% forgalmi adó!

GRÓF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRELETE

Budapest, V., Nádor-utca 21. szám.
Telefon: Aut. 129—76 (9—2-ig)

A földművelésügyi miniszter és a szövetségi tagok képviselőinek bejelentése.

Fabricius Endre főtitkár: Az alapszabályok értelmében bejelenti a szövetség tagjai által a nagygyűlésre kiküldöttekre vonatkozó névsort, mely egész terjedelmében a „Köztelek” lapban fog közzététetni.

Somssich László gróf elnök: A bejelentés tudomásul szolgál.

Jelentés a szövetségi iroda 1927/28. évi működéséről. A szövetség zárószámadásainak és költségvetésének beterjesztése.

Fabricius Endre főtitkár: A szövetség anyagi erejének hiánya miatt külön szövetségi évkönyv az idén sem volt adható, úgy, hogy a Szövetség évi működéséről szóló jelentés az OMGE évi jelentésében benne foglaltatik, amelyből ez alkalommal röviden néhány pontra óhajt rámutatni. A taglétszámot illetően változás nem történt. A GEOSZ belső szervezetében annyiban történt az elmúlt esztendőben változás, hogy az utóbbi szövetségi nagygyűlés határozatából kifolyóan a vármegyei gazdasági egyesületek most már nem három, hanem hat taggal képviselhetik magukat a szövetség végrehajtóbizottságában, még pedig úgy, hogy ebben a hat tagban az illető vármegyei gazdaságszolgálatok minden kategóriája képviselve van. Tehát nemcsak a nagybirtokosok és közp-birtokosok, hanem a kisebb birtokosok és a bérlők is, ami kifejezésre jut a mai nagygyűlésen is, amelyen ugyancsak a gazdaságszolgálatok minden rétegét van alkalmunk üdvözölni. Meg kell állapítani, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek működése a békebeli színvonalhoz igazodik, majdnem annak a szintjét éri el. (Helyeslés.) Ennek oka egyrészt az, hogy a gazdaság kezdenek jobban törődni a vármegyei gazdasági egyesületek belső életével és működésével, továbbá köszönhető ez annak a lelkes vezetőségnek, elnökségnek és titkárnak, amely ezt az eredményt mindenütt biztosítja. A vármegyei gazdasági egyesületek intenzíven foglalkoztak a mezőgazdaság szélesebb néprétegeinek oktatásával, egyrészt előadások tartásával, másrészt kísérleti telepeknek bemutatásával és lapok útján is. Foglalkoztak az állattenyésztés fejlesztésének ügyével, amennyiben állatdíjazásokat, állatkiállításokat rendeztek, amely alkalommal ugyancsak oktatják a mezőgazdaság legszélesebb rétegeit az állattenyésztés helyes keresztülvitelére. Ugyancsak közreműködtek a növénytermelés fejlesztésében, részben kiállítások útján, például a Sopronmegyei és a Borsodmegyei Gazdasági Egyesületek sörpákiállítását rendezték, részben pedig közreműködtek földművelésügyi minisztériumunk többtermelési akcióiban.

Az OMGE szoros kapcsolatban volt az egész idő alatt a vármegyei gazdasági egyesületekkel úgy átiratok, mint közvetlen érintkezés útján. Sajnos, anyagilag, a vármegyei gazdasági egyesületek még mindig igen messze állanak attól a színvonaltól, ahol a békeidőben álltak, aminek egyik oka az, hogy az a vagyon, amellyel a háború előtt rendelkeztek, a hadikölcsönök útján megsemmisült. Ebben az irányban szükség lenne olyan intézkedésre, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek, amelyek közhasznú tevékenységet fejtenek ki, a hadikölcsönökre fektetett vagyonuknak legalább egy részét megkaphassák, amire a kormány figyelme felhívandó lesz.

A szövetségnek önálló költségvetése nincs, mert bevételei ezeidig egy fillér sem volt, úgy, hogy az összes központi kiadásokat a mai napig az OMGE vállalta magára. Ezek a költségek kitesznek évi 17—18,000 pengőt. Az OMGE anyagi keretei is azonban meglehetősen szűkösek, ezért a végrehajtóbizottság nevében azt a javaslatot terjeszti elő, mondja ki a nagygyűlés, hogy alapszabályainak 9. §-át újra teljes erejében életbe lépteti. Ez a 9. szakasz úgy intézkedik, hogy a szövetség tagjai tagdíjat tartoznak fizetni, még pedig az országos jellegű szövetkezetek évi 1000 koronát, az OMGE 1500 koronát, a vármegyei gazdasági egyesületek annyit, amennyit a szövetségi nagygyűlés évente megállapít. Javasolja az alapszabályok e szakaszának olyan értelemben való érvényesítését, hogy a központi országos jellegű szövetkezetek 1000 pengőt fizessenek 1000 korona helyett, az OMGE az ő 1500 koronája helyett 1500 pengőt, a vármegyei gazdasági egyesületek pedig az élvezett államsegély két százalékát. Ez a megterhelés, azt hiszi, nem olyan nagy a vármegyei gazdasági egyesületek részére, hogy ne volnának képesek elviselni. (Helyeslés.) Kéri jelentésének ilyen értelemben való tudomásul vételét és az alapszabályok rendelkezéseinek ilyen értelmű végrehajtását. (Helyeslés.)

Medveczky Károly: A mai nagygyűlés alkalmával a Bács-megyei Gazdasági Egyesület nevében kíván a lefolyt gazdasági év eseményeiről bizonyos részleteket kidomborítani és megvilágítani, amelyek eddig még nem kerültek szónyegre. Elsősorban a délvideki gazdaságszolgálat nevében a dunatiszakai mezőgazdaság vezérének, Purgly Emilnek teljes felgyógyulása alkalmából örömeimnek kíván kifejezést adni. (Élénk helyeslés és taps.)

Azután rámutatni kíván arra, amit a mai nap folyamán a földművelésügyi miniszter is érintett az előadásában, hogy mult évben nagyfontosságú akciók indultak meg, részben az olasz többtermelési akció mintájára. A földművelésügyi miniszter a műtrágya felhasználást végre egyszer erőlyesen a kezébe vette, még pedig a kísérletek során olyan helyeken is, ahol azelőtt nem is volt ilyen irányú tevékenység. Meg-

könyvitette a kamatszolgálatot a műtrágyavásárlásnál, mozgásba hozta a termőterület produktivitását és ezzel nagyobb eredményeket biztosított a jövőre.

Újra megindultak a Széchenyi-korszaknak legfontosabb és sokáig vegetáló intézményei, a csatornázások, a mocsarak, vadvízek lecsapolásával új termőterületek lettek a termelés szolgálatába állítva. Látják a Pest vármegyében készülő nagy csatornákat és az eddigi kártékony vizeknek az eltűnését. Az olasz akció mintájára magtisztító-gépekkel a földművelésügyi minisztérium a kisebb községeket is ellátta, a nép pedig felkarolta, mert a tisztított vetőmaggal sokkal nagyobb eredményeket tudnak elérni, mint amennyit, különösen a zabnál, a gyommal telt magvakkal elértek. Ennek az akciónak is nagy eredménye várható.

Igen határos intézkedés volt a minisztériumnak a nemesített vetőmagvak ügyének felkarolása, ezeket négy tömegében bocsátotta az egész ország kiskisgazdáiak rendelkezésére. Azt hiszi, nemcsak a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület nevében, hanem valamennyi vármegye jelenlévő képviselői nevében halás köszönetet fejezhetik ki a földművelésügyi kormányzatnak, hogy harmincevi meddő csevegek után kezébe vette azokat a pontokat, ahonnan a mezőgazdaságot megmozdítani, a termelést fejleszteni és a mezőgazdaságot felvirágoztatni lehet.

Egyes szónokok kidomborították már, hogy végeredményében megáll a kereskedővilágnak az a megállapítása, hogy a tulajdona vasuti tarifa teszi lehetetlenné nálunk a szállítást, amely kétszer nagyobb, mint azelőtt úgy, hogy drágább az itthoni cikkeknek a szállítása, mint amilyen tarifával mennek a szomszéd országok terményei Csehország és Ausztria felé. Ezek a szállítási költségek akadályozzák meg, hogy például a gabonánkkal Itáliába kimehessünk, amivel most próbálták segíteni.

Különös örömmel állapítja meg az egyesületük részéről, hogy az OMGE és a GEOSZ vezetősége korszakalkotó lépést tettek, amikor a kiskisgazdák képviselőit is beválasztották az egyesületi képviselők közé és most már nem csupán egyes osztályok meghatalmazottai, hanem az egész termelőközösség képviselői vannak együtt. (Élöntmondások: Sohasem volt másképp.)

Somssich László gróf elnök: Bocsánatot kérek, hogy közbe kell szólnom, ez sohasem volt másképp. (Úgy van! Úgy van!)

Medveczky Károly: Úgy tudja, hogy intézkedés történt, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek a kiskisgazdák közül is delegáljanak képviselőket.

Somssich László gróf elnök: Csak nyomtatékosan felhívták a figyelmüket. Tévedés, hogy ez új dolog. (Úgy van!)

Medveczky Károly: Végül az előadottak alapján a mezőgazdaság felvirágoztatására szolgáló miniszteri és egyesületi intézkedések kapcsán, azt hiszi, nemcsak a déli vármegyéknél, hanem az egész ország érzésének ad kifejezést, amikor a legnagyobb agrárállamok egyikének, a baráti és szövetségségi Itáliának vasakarattal dolgozó vezére, Benito Mussolini felé üdvözlötlet küldenek, aki a mezőgazdaság felvirágoztatásának minden eszközt és erejét megmozdította és az ő többtermelési és a mezőgazdaság felvirágoztatására irányuló törekvéseinek hullámai ide is elértek és a magyar mezőgazdaságot is kimozdították és régi helyzetéből nyugateurópai színvonalra vezetik. Amint azt annakidején az egyesület balhatalatlan nevű alapítója, Széchenyi István gróf, olasz segítséggel igyekezett megvalósítani, igen sok teendő lassan-lassan éppen a mai kormányzatban kezd megvalósulni. Javasolja a baráti állam vezetőjének üdvözlését és jóindulatának kérését, hogy Róma és Milánó felé mielőbb megindulhasson a terményeinknek értékesítése. (Helyeslés.)

Balogh Elemér: Az évi jelentéshez szólna, azt indítványozza, hogy felterjesztés intézkedése a földművelésügyi miniszterhez, hogy a gazdasági egyesületeket aránylagosan segítse. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Nem kíván senki hozzászólni, akkor határozatilag kimondja, hogy a tárgysorozatnak ismeretettől három pontja elfogadjatik azokkal az indítványokkal együtt, amelyeket előterjesztettek. (Helyeslés.) Ezt határozatképpen kimondja.

Indítványok.

Fabricius Endre főtitkár: Alapszabályszerű időben két indítványt nyújtottak be. Ezek közül tulajdonképpen csak az egyik indítvány, mert a másik csak indítványra vonatkozó bejelentés. Id. Molnár Sándor Tatáról azt írja, hogy a szövetségi nagygyűlés 7. pontjánál indítványt óhajt tenni az elagott földművesek adóelengedése, kényszerkölcsöne és hadikölcsönél tárgyában. De hogy mi lenne az indítvány, erről nem szól bejelentése. Az indítványozó részéről tévedés forog fenn, amennyiben azt hiszi, hogy mint a Komárommegyei Gazdasági Egyesület küldöttje személyi indítványt tehet, holott az alapszabályok ezt kizárják. Erről a szövetség idejében értesítette az indítványozót azzal, hogyha a Komárommegyei Gazdasági Egyesület indítványaként terjeszti elő javaslatát, akkor tárgyalható lesz, ellenkező esetben nem. Erre az értesítésre válasz nem jött és ezen az alapon kéri az indítvány felett a napirendretést. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Ilyen értelemben mondja ki a határozatot. (Elfogadjatik.)

Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének indítványa.

Fabricius Endre főtitkár: A másik indítványt a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete terjesztette a nagygyűlés elé. Az indítvány megokolásában rámutat az egyesület arra a munkásságra, amelyet a magyar gazdatiszti kar a hazai mezőgazdaság szakszerű fejlesztése érdekében kifejt. Ennek elismerésére — mondja az átirat —, hogy gazdatiszti karunk ki-válóságát és szaktudását illetékes körök is elismerik, ma az a helyzet, hogy ez az érdemes gazdatiszti kar jövője tekintetében teljes bizonytalanságra van, mert hiányzik a gazdatiszti nyugdíjintézmény. A gazdatiszti karnak évtizedek óta vajudó, e létérdekét képező kérdésben folyó év tavaszán kedvezően látszott a helyzet alakulni, mert úgy az OMGE, mint a mezőgazdasági kamarák maguk is mielőbb meginduló-nak tartva a kérdést, ugyancsak felterjesztésben fordultak a földművelésügyi kormányhoz. A gazdatiszti törvény reform-jával kapcsolatban megvalósítani tervezett kötelező gazdatiszti nyugdíjintézményre vonatkozó javaslatot a föld-művelésügyi minisztériumban valamennyi érdekelt bevoná-sával le is tárgyalattott és kiállításba helyeztetett, hogy az a képviselőház őszi ülészakán tárgyalás alá kerül. A gazda-tiszti kar legnagyobb megdöbbenésére és elkeseredésére leg-utóbb illetékes helyen olyan kijelentés történt, hogy a gazda-tisztek ügyét egyelőre félre kell tenni, mert előbb a mező-gazdasági munkások agkori és rokkantsági biztosítását kell törvényhozásilag elintézni és bevárni annak a mezőgazdaságra gyakorolt hatását és csak ezután lehet szó a gazdatiszti törek-vések tárgyalásáról. A magyar gazdatiszti kar mostoha el-bánását látja ebben, amelyet semmiképpen sem érdemelt meg és lebecsülését a szakértelemnek, amelyre pedig állandóan hivatkozás történik. Tekintettel arra, hogy közérdek, hogy a hazai mezőgazdaság intelligens szakmunkásainak ügye ren-deztesse, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete indít-ványozza a következőket:

„A GEOSZ folyó évi december hó 9-én tartott nagygyűlése értékelve a magyar gazdatiszti kar közérdekű szakmunkás-ságát, amelyre mezőgazdaságunk fejlesztése érdekében nélkülözhetetlen szükség van, továbbá tudatában annak, hogy elsősorban olyan egyénektől várható nyugodt és kifogástalan munka, akik a jövő bizonytalanságának gondjaitól mentes-ek, kimondja, hogy a GEOSZ elnöksége útján úgy Bethlen István gróf miniszterelnökhöz, mint Mayer János földművelés-ügyi miniszterhez felterjesztést intéz, amelyben felkéri, hogy a gazdatiszti törvény tervezett revíziójával kapcsolatban mielőbb, de legkésőbb a mezőgazdasági munkások agkori biz-tosításával egyidejűleg a gazdatisztek kötelező nyugdíj-biztosításának törvénybeiktatásáról történjék gondoskodás.”

Tisztelt Nagygyűlés! A javaslat megokolása magáért beszél, azért ahhoz csak azt fűzöm, hogy az 1895. évi III. országos gazdakongresszus is sürgette már a gazdatiszti nyugdíjbizto-sítás kérdésének megoldását, legutóbb a IX. országos gazda-kongresszus is, mert gazdaságszolgálatunk annak szükségességé-től teljesen át van hatva. Méltánytalannak és igazságtalan-nak kell tartanunk azt, ha a mezőgazdasági munkások nyug-díjügye hamarabb kerülne megoldásra, mint azé a karé, amely a mezőgazdasági munkásoknak a direktívákat adja és amely-nen nyugodt szakmunkáján mulik a hazai mezőgazdasági termelés eredménye. Érthető a gazdatisztek elkeseredése is mostoha elbánásuk fölött. A szövetség végrehajtóbizottsága nevében javasolja, hogy a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete indítványát egész terjedelmében a nagygyűlés tegye magáévá. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök: Nem kíván senki hozzászólni, határozatilag kimondja, hogy a nagygyűlés az indítványt egyhanguan elfogadja. Egyéb tárgya a nagygyűlésnek nincs, köszöni a tagok szives megjelenését és a nagygyűlést be-rekeszti. (Élénk felkiáltások: Eljen az elnök! Eljenzés.) A nagygyűlés délután egynegyedkettőkor végződött.

Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságának gyűlése.

(1928. évi december hó 11-én.)

Jelen voltak: **Jeszenszky Pál** bizottsági elnök elnöklésével **Bajza Elemér, Bernáth Béla, Bischitz Sándor, Csobaj Gyula dr., Demkó Dezső, Dezsényi Béla, Döry Frigyes, Elek Ernő, Eszenyi Jenő**, ináresi **Farkas Ferenc, Gábor József, Ötömösi Geréby János, Gosztomy Andor, Halápy János dr., Holly Sándor, Hoyos Miksa gróf, Jeszenszky Andor báró, Jónap Lajos dr., Lángy Ödön, Meskó Pál, Mesterovics Iván, Ötömössy Dezső dr., Pavicsék Adorján, Rácz Mihály dr., Strasser Vilmos, Stein Henrik, Szemző János, Tahy István, Tolnay Pál és Weegmann Erik** bizottsági tagok és vendé-gek, továbbá az OMGE titkára részéről **Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár, Réilly Gyula főkár, Mike János főpen-záros, Láng József főkönyvelő, Batta Pál segédtitkár, Hero-dék Sándor dr., Dörschug Tibor** fogalmazók és **Kertész Ferenc** gyakornok.

Távo-maradásukat kimentették: **Batta Sándor, Békessy Jenő, Elek István dr., Inkey Pál báró, Koós Mihály, Licki Károly, Mesterházy Ernő dr. és Weilmann Oszkár dr.** bizottsági tagok.

Ne mulasszuk el a teli istállózás alatt, különösen a vemhes-, szoptató- és növendékállatoknál D-vitamint tartalmazó **Pekk** adagolását.

Jeszenszky Pál elnök meleg szavakkal üdvözi a szép számban megjelent bizottsági tagokat. Örömmel állapítja meg, hogy a földművelésügyi minisztérium megértő áldozatkészsége folytán az állami tenyésztőállomás-telepen a ló-istálló, a tribün és a hajtópálya építése már erősen előrehaladt és így már 1929 tavaszán a lókiállítás biztosan meg lehet rendezni. A lókiállítási csoport előkészítésében a rendezőséget a földművelésügyi minisztérium létező állomásai is előkezesen támogatja és így az első kiállítás alkalmával a magyar létező állomás előreláthatólag jó anyaggal és szép keretek között fog megjelenni a nagy nyilvánosság előtt. A többi istállót is kitarozták és kimeszelték, így az egész telepnek fokozottan tetszetős lesz a képe.

1. Az 1929 március 21 - 25. napjain rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás és vásár előkészítő munkálatai.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-főtájtár a bizottság tudomására hozza, hogy a földművelésügyi kormány ez alkalommal is méltányolta az országos mezőgazdasági kiállítás megrendezéséhez fűződő érdekeket és készséggel átengedte az állami tenyésztőállomás-telepet a kiállítás céljára. Ezenkívül minden más irányban is készséggel előkezesekkel támogatja a földművelésügyi minisztérium a bizottságot a rendezés munkájában. Így felhívta a szakoktatási és a kísérleti intézményeket, hogy megfelelő anyaggal jelenjenek meg a jövő évi kiállításon is. A kiállítás kereteinek kiszélesítését jelenti, hogy a múlt évben is megrendezett tejgazdasági, vetőmag-, termény-, gép- és eszköz- stb. kiállításokon kívül a jövő évben a földművelésügyi minisztérium érdekes és háziipari osztálya külön kiállítási csoportokban fognak érdekes anyagokkal megjelenni. Az Országos Tejgazdasági Szövetség támogatásával nagyobb arányú kiállítás kibővítésére buzdítja az autóállomásokat a múlt évben elért siker. A földművelésügyi minisztérium a lókiállítás előkészítését is hathatós támogatásban részesíti és a megfelelő minőségű loanyag biztosítása érdekében kiállításba helyezte, hogy a lóistálló egyik felében elhelyezhető 100 darab lovat az állami ménesek, a ménesbirtokok és a tájfajta intézmények lóállományából fogja felhozni, a fennmaradó további 100 helyet a magán létező állomásokra megjelölten fogja betölteni. Ezenkívül a földművelésügyi minisztérium a lókiállítás üzleti forgalmát is támogatni kívánja és ezért a kiállításon tenyésztők bevételeit teret, továbbá felkéri a honvédelmi minisztériumot is, hogy katonai pótlókat vásároljon a kiállításon. Örömmel jelenti, hogy a rendezőségnek a katonai csapatok lovasmunkáit a vonatkozó tervet a honvédelmi minisztérium helyesléssel fogadta és megvalósítását kiállításba helyezte. Ugyancsak örömmel vállalkozott *Rudnyánszky Ferenc* százados is lovas levente-csapatoknak a bemutatására, amin kívül még a főiskolai lovascsapat szereplésére is van kilátás. Ezek a lovasmunkák előreláthatólag nagyon alkalmasak lesznek a kiállítás közönségének szórakoztatására. A kereskedelmi minisztérium szintén előkezesen támogatja a kiállítás érdekeit, amide a múlt évi keretek között engedélyezte az utazási és szállítási kedvezményeket és kiterjesztette még azzal, hogy a külföldi látogatók a visszautazásánál más vasúti vonalra is igénybe vehetnek. Az idén a külügyminisztérium előreláthatólag a múlt évinél nagyobb vizumkedvezményrel fogja a külföldiek részvételét megkönnyíteni. A tenyésztőállomás-telep intézőbizottsága is megértéssel támogatja a rendezőség munkáját és felhatalmazta az elnökséget a szükséges új épületek helyének legmegfelelőbb kijelölésére.

Eber Ernő dr. a kiállításnak a külföldön való fokozott propagálására hívja fel a figyelmet s kívánatosnak tartaná, hogy erre a célra a külföldi lapokat is nyerjék meg.

Csobaj Gyula dr. több éves tapasztalatai alapján szükségesnek tartaná több nyilvános telefonnak, lehetőleg interurbán vonalnak is a felszerelését, több zárt vendéglő felállítását, rendszeres autbuszjárat bevezetését és a kiállítás részére egy külön hátsó bejárat engedélyezését.

Strasser Vilmos a német kiállításokon tett megfigyelései alapján javasolja a vendéglővel kapcsolatban borkóstoló felállítását, amely hasznosan szolgálja a magyar bor propagandáját.

Jónap Lajos dr. a kiállítási jelleg kibővítésére érdekében szabályozni kívánja a versenyen kívüli részvételt. Javasolja, hogy a rendezőség kérje fel az Országos Gyapjúminőség Intézetet, hogy amint a szarvasmarhák már évek óta történik, úgy a juhoknál is vegyék fel és hozzák nyilvánosságra a testmértéket.

Farkas Ferenc, Bernáth Béla, Döry Frigyes és Csobaj Gyula hozzászólása után a bizottság *Konkoly Thege Sándor* dr. javaslatára elhatározta, hogy a versenyen kívüli részvétel szabályozására vonatkozó előterjesztéssel a bírálóbizottságot bizza meg.

Előadó-főtájtár hálás köszönetet mond az értékes gyakorlati javaslatokért. Megnyugtató a bizottságot, hogy a rendezőség minden lehető eszközzel igyekszik fokozott külföldi propagandát kifejteni. Egyéb részletkérdésben is megnyugtató felvilágosítást ad s tájékoztatásul közli, hogy a vendéglőkérdés megfelelő megoldása érdekében már régebben folynak a tárgyalások. Lépéseket tett a rendezőség meg-

felelő számu telefon biztosítása, lehetőleg külön postai ki-rendeltség felállítására és a legkényelmesebb közlekedés lehetővé tétele érdekében. A gyorsvonatokat Kóbányán aligha lehet megállítani technikai okok miatt. A személyvonaton Kóbányára érkező közönségnek a kiállításra való bejutását külön célra nyitott hátsó bejárat fogja megkönnyíteni, amely a kiállítás bejutására is alkalmas lesz. A borkóstolás kérdésében talán sikerül majd a vendéglőssel megállapodni. A törz állatok kiállítására a rendezőség már felhívta a tenyésztők figyelmét. Nagyon helyesli a juhok testmértékeinek felvételére vonatkozó javaslatot és kívánatosnak tartaná, hogy ezt a sertéseknél is valósítsák meg.

Elnök a bizottság nevében helyesléssel és megnyugvással veszi tudomásul az előadók a felvetett kérdésekre nyújtott tájékoztatását.

Előadó-főtájtár a bizottság tudomására hozza, hogy a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület az állatkiállítás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükségesnek tartaná, hogy csak előzetesen elbírált állatokat lehessen felhozni. Ez a javaslat már a múltban is többször felmerült, de a gyakorlatban bajos megvalósítani. A helyes önbírálat következtében külföldön évről-évre kevesebb gyenge anyag szerepel már a kiállításokon. Ezenkívül rámutat még arra is, hogy szerényebb igényű tenyésztők és közsegek nem a legjobb és legdrágább anyagot keresik és így a vevők kielégíthetése érdekében kívánatos, hogy az ilyen szükséglet részére közepes minőségű anyag is álljon rendelkezésre. Az egyes állat-tenyésztő egyesületek azonban a Hústenyésztés Országos Egyesületének példájára úgy oldhatják meg ezt a kérdést, hogy az egyesület megnevezése mellett csak az általa elbírált anyag állítható ki. Javasolja, hogy a merev tiltó rendelkezések helyett a vármegyei gazdasági egyesületek és gazdasági felügyelőségnek erkölcsi befolyásukkal biztosítsák a felhozandó anyag megfelelő színvonalát.

Pavlicsek Adorján rámutat arra, hogy az Alsódunántulon ebből a szempontból igen célszerű intézkedésnek bizonyult, hogy a kamara csak azokat a kistenyésztőket támogatta állataik felszállításánál, akik állataikat előzetes bírálatnak vetették alá.

Döry Frigyes a maga részéről is helyesnek tartja, hogy a kiállításra nem való és csak üzleti érdekből felhozott állatok részvételét megakadályozzák. A gazdasági felügyelőségek bevonása szintén is alkalmas lenne a bejelentett állatok ellenőrzésére.

Mesterovics Iván rámutatva a teljesellenőrzés és a törzskönyvelés nagyarányú fejlődésére, szükségesnek tartaná, hogy a hiteles termelési és törzskönyvi adatok értékét a házi adatokkal szemben kidomborítsák.

Konkoly Thege Sándor dr. ennek érdekében javasolja, hogy a jövő évi kiállításon már csak a hiteles adatok közléteit engedélyezzék a katalógusban és egyébként *Pavlicsek Adorján* és *Jónap Lajos* dr. felszólalásaira tájékoztatja a bizottságot, hogy a teljesí adatok csak az illetékes egyesület igazolásával érvényesek, továbbá, hogy a kiállítandó juhok nyírás idejére vonatkozó adatok még a múlt évi gyűlés határozatából kifolyólag rendelkezésre állanak, de a hiteles nyírás adatok általánosságban még nem lehet beszerezni, mivel a juhok törzskönyvelése még nem ölelte fel a juhászokat szélesebb körét.

Jeszenszky Andor báró a napisajtó fokozott támogatását tartaná szükségesnek.

Előadó-főtájtár felhívja a bizottságot a tenyésztő fogalmának szabatos megállapítására. Mivel a tenyésztés tulajdonképpen a tenyésziválasztással kezdődik és így tenyésztőnek csak az tekinthető, aki a kérdéses állat szüleinek párosítását végezte. Ezzel kapcsolatban javasolja, hogy a bizottság kisebb számban nevelési díjakat is adjon ki és ezzel különösen azokat a törekvő tenyésztőket, akik hasban importált borjúkat gondosan felnevelték, szintén elismerésben és jutalomban részesítse.

Pavlicsek Adorján rámutat arra, hogy a múlt évben nem saját nevelésű állatokat is állítottak ki. Ennek a visszaélésnek a megakadályozására a bírálóbizottság figyelmét már a bírálat előtt fel kellene hívni.

Eber Ernő dr. felveti azt a gondolatot, hogy külföldi példára a bírálóbizottságok nálunk is korosztályonként végezzék a díjazást.

Előadó-főtájtár a felvetett kérdésekre adott válaszában rámutat arra, hogy a kérdőíveken külön felhívják a kiállítókat annak bejelentésére, hogy az állatok saját nevelésűek-e. Az egyes korosztályok díjazása nálunk nehezen oldható meg szerinte, mivel a legjobban keresett koru csoportnál idősebb, vagy fiatalabb állatok igen kis számban szerepelnek és így ezek csoportjában szűk körű lenne a verseny. Javasolja, hogy ezzel a kérdéssel is foglalkozzék az összbírálóbizottság. A létesített hajtópálya lehetővé teszi a díjazott állatok elővezetését, ezért is javasolja, hogy a bizottság ezt kötelezően mondja ki és hívja fel a tenyésztők figyelmét az elővezetésnek otthoni előzetes gyakorlására, nehogy az elővezetéshez nem szokott állatok zavarokat csináljanak. Elővezetések idejére, sorrendjére és módszerére vonatkozóan véglegesen a lovasmunkatványok kereteinek megállapítása után csak a legközelebbi bizottsági gyűlés határozhat majd. *Csobaj Gyula* dr. felszólalására közli, hogy a

sertések bemutatására a rendezőség több karámról, ezenkívül hidmérlegről is gondoskodott.

Elnök kimondja határozatképpen, hogy a bizottság az előadó jelentését helyeslően tudomásul veszi és előterjesztett javaslatait elfogadja.

2. Az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak a fajta elnevezések és megjelölések ügyében hozott határozatainak figyelembevétele a kiállítás rendezése során.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-főtájtár ismerteti az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak a fajta-elnevezések ügyében hozott határozatait és ezzel kapcsolatban az OMGE legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésén felmerült észrevételeket, amelyek tulajdonképpen félreértéseken alapultak. A háború után a törzskönyvelés reformja alkalmával megállapított és igen jól bevált törzskönyvelési rendszert ezek a fajta elnevezésre vonatkozó határozatok egyáltalán nem érintik. A fajta elnevezések szabatos megjelölésére elsősorban a szimmentáli csoportba bejelentett kétes fajtájú állatok hovátartozásának pontos megállapítása érdekében volt szükség. Az Országos Törzskönyvelő Bizottság határozata értelmében a szimmentáli csoportban *felvétel szimmentálinak* csak a mindkét ágon eredeti svájci ősojra visszamenő származású állatokat lehet nevezni. Újítást tulajdonképpen csak a *szimmentáli* elnevezés bevezetése jelent. Szimmentálinak nevezhetők azok a határozottan szimmentáli jellegű mutató egyedek, amelyek apai ágon négy nemzedékre visszamenően hitelesen igazolni tudják a felvétel leszármazását. *Felvétel szimmentáli* elnevezéssel azok az állatok állíthatók ki, amelyek apai ágon két nemzedékre visszamenően tudják igazolni a szimmentáli leszármazást. Az eddig is meglevő „magyar pirosiarka” csoporton belüli természetesen az egyes *hazai tájfajták* a szokásos elnevezés alatt állíthatók ki a jövőben is, így a bonyhádi, ipolyvölgyi, vasmegegyei, sopronmegegyei stb. tájfajta elnevezéseket az OTB határozata távolról sem kívánta eltörölni, de viszont az összes tájfajtának a „bonyhádi” közös elnevezés alatt való kiállítása sem lehetséges és ehhez sem a tolnamegyei tenyésztők, sem a többi tájfajta tenyésztői nem járulnának hozzá. Tájékoztatta továbbá a bizottságot, hogy a juhbiológus bizottság ismételt tárgyalások eredményeképpen a hazai merinóknak négy típusát állapította meg, amelyeket a *posztógyapjas merinó*, *nagytestű magyar fésűs merinó*, *magyar fésűs merinó* és *magyar husmerinó* elnevezéssel javasolja megjelölni és kiállítani. Újítást jelent tehát egyrészt a *szövetgyapjas* elnevezés teljes elhagyása, másrészt az eddig *francia irányú* fésűs gyapjasnak nevezett csoportnak a „nagytestű magyar fésűs” névvel való helyettesítése. Ezt a módosítást szükségesnek tette az a körülmény, hogy a „francia” elnevezés ma már nem helytálló. A magyar fésűs csoportban főleg a test nagysága és ennek megfelelően a gyors fejlődőképesség szolgálta az elhatároló jellegvonást, amennyiben azok a juhászok, amelyeknél az anyanyáj 90%-a a 45 kg-os elölsúlyt meghaladja, a nagytestű magyar fésűs csoportban fognak szerepelni. A magyar fésűs csoport korétan belül a kisebb testű felvidéki juhok „felvidéki tájfajta” elnevezés alatt állíthatók ki, de már munkában van erre a tájfajtra vonatkozó standard adatoknak a kidolgozása is, amelyek elkészítése után *Jónap Lajos* dr. továbbmenő javaslatot fog tenni a felvidéki merinóknak önálló csoportban való elhelyezésére és díjazására. Javasolja, hogy az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak a fajta elnevezések ügyében hozott határozatait, amelyek a kiállítási csoportok beosztása és díjazása szempontjából is megjelölők, a rendezőbizottság tegye magáévá és vegye figyelembe a rendezés során.

Jeszenszky Pál elnök a bizottság helyeslése alapján határozatképpen kimondja az elhangzott javaslatok elfogadását.

3. Beszámoló a nottinghami angol mezőgazdasági kiállítás szerzett tapasztalatokról.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-főtájtár részletesen ismerteti a nottinghami mezőgazdasági kiállítás szerzett tapasztalatait, amelyekről már a „Köztelek” folyó évi 61. számában beszámolt. Ez alkalommal különösen rendezéstechnikai szempontból vonta le az angol kiállítás tanulságait. Behatóan foglalkozott az állatok elhelyezésével, a látott díjazási és elővezetési rendszerrel és megjelölte azokat az eljárásokat, amelyek a hazai kiállítások rendezésénél is figyelmet érdemelnek. Örömmel állapította meg, hogy a hazai tenyészállatkiállításaink úgy keretei, mint a kiállítás rendezése és látogatottsága szempontjából is előnyösen állítható ki a gazdag Anglia nagyszabású mezőgazdasági kiállításai mellé. A kiállítási épületek tekintetében messze felette áll az állandó és tetszetős épületekkel rendelkező állami telepünk az angol kiállítás felett, ahol az állatok csak ideiglenes, oldalfal, padozat, jászol stb. nélküli ponyvasátrakban nyertek elhelyezést. Az angol elővezetési rendszer nálunk is megfelelőbb lenne, mivel a németek csoportos elővezetéséhez előkészítő korlátokra van szükség. Amide a nottinghami kiállítás szerzett tapasztalatairól beszámoló, a hazai kiállításaink rendezésénél érdemlegesebb tjtásokat nem javasolhat, mivel az angol mirta figyelembevételel rendezett németországi vándorkiállítások tanulságai már edd-

A venarius-féle

NEO-DENIDRIN

a legjobb és legolcsóbb téli gyümölcsfapermetezőszer, mert töménységénél fogva minden kártevőt biztosan elpusztít és csak feleannyi kell belőle, mint bármely más gyümölcsfakarbolineumból.

Gyártja: KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8.

KÉRJEN ISMERTETŐT!

»»»

KÉRJEN ISMERTETŐT!

is érvényesültek nálunk. Javaslatai azért csak egyes kisebb rendezéstechnikai részletekre vonatkoznak. Így a díjazott állatok elővezetésénél az angoloknál alkalmazott és az állatok nyakába akasztott számtáblák nálunk is megfelelőbbek lennének, mint a nemeteknél használatos övön elhelyezett számkövek, amelyek könnyen elcsuszognak. Az orrkarikával el nem látott állatok vezetésére az angoloknak igen célszerű orrhurokkal ellátott kötőfékjük van, amelyet a jövő évi kiállítás alkalmával nálunk is ki lehetne próbálni. Angliában egyes díjaknak megfelelően az állatok különböző színű szalagok sávjait kapnak, amelyek lenyegesen megkönnyítik a tájékozódást az elővezetésnél. Ugy ennek, mint a hasonló színű díjtábláknak a nálunk való meghonosítása szintén célszerűnek mutatkozik. A jövőben ezeknek a színes díjtábláknak az elvitelét meg is engedhetné a rendezőség, hogy azokat a tenyésztők istállóik felállítására használhassák fel. Felveti, hogy az első kiállítás napokon nem kellene-e magasabb belépti díjakat szedni nálunk is.

Jeszenszky Pál elnök a bizottság élénk tetszésnyilvánítása mellett mond köszönetet Konkoly Thege Sándor dr. főtitkárnak tanulságos beszámolójaért és a mezőgazdasági kiállítás érdekében kifejtett lelkes és fáradhatatlan tevékenységéért. Azt ajánlja, hogy bár megokolt a bíráló és megnyitás napján nagyobb belépti díjakat szedni, ez évben maradjon meg még változatlanul az eddigi rendszer. A beszámoló során felvetett egyéb előadói javaslatok elfogadását a bizottság nevében határozatlanlag kimondja és más tárgy nem lévén, a gyűlést berekeszti.

Gondolatok az agrárválságról.

„Solamen miseris socios habuisse malorum — a szerencsétlenekek egyedüli vigasza, hogy társaik vannak a bajban!”, mondja a latin! Vigaszul szolgálhat-e a magyar gazda számára az a körülmény, hogy az egész világon agrárkrízis dúl, hogy fehér, fekete, sarga és barna falu népe egyformán sóhajt a Spitzbergáktól a Fokföldig? Könnyebben viselem-e az adó nyomászó terhét, ha tudom, hogy Kenyában feketebőrű agrárius kollégámat éppen úgy főtjogtatja, megszűnnek-e értékesítési gondjaim, ha tudom, hogy újzeelandi társam szintén nem tudja megfelelő áron eladni terményeit és ha az én kukoricám nem termelt, hasznomra van-e, hogy olasz társam helyzete sem rózsásabb?

Első percben talán „nem”-mel felelünk, mert nehéz a közvetlen összefüggést megtalálni külsőleg távolfekvő tényezők közt, ha azonban a kérdések mélyébe hatolunk, úgy önkéntelenül is feltűnik, hogy a válság általános és hogy nemcsak a mi kis sajkánkat tépi a vihar, hanem a gazdatábor oceánjárói is S. O. S. jelzéssel kérnek segítséget halálos veszedelemből. Minden nemzet gazdatársadalmi természetesen elsősorban saját bajait és betegségeit látja és azok ellen küzd. Nem látja a fáktól az erdőt, nem látja, hogy szomszédai végtelen sora éppen úgy szenved, vagy ha látja, akkor sem keresi új Szent György lovagként azt a titokzatos gazdaellenes hydrát, amely az öt világrész agráriusait főtjogtatja, hanem helyi okokban keresi a hibát. Térjünk el erről a kitalapított ösvényről, keressük az utat és vizsgáljuk meg a válság általánosságának előtérbe helyezésével a problémát.

Ha bele akarunk világítani a mezőgazdaságot borító sűrű homályba, reflektorunkkal először a világ egész gazdasági szinpadát kell megvilágítanunk és csak ezután koncentrálnunk a fényt a mezőgazdaság sötét foltjára. A világ hatalmas tudományos, gazdasági és szociális fejlődése, amelyet a XIX-ik és XX-ik század nagy technikai felfedezései eredményeztek, már a háború előtt sem volt egyenletes. A nagy háború vérgőzös, melegházi atmoszférájára még inkább kedvezett az egyoldalú fejlődésnek és ha ma, a háború utáni kor kijózanító, friss levegőjén körülnézünk, látjuk ugyan, hogy a gazdasági élet óriási lett, de ugyanakkor az is megállapíthatjuk, hogy ez az óriási nyomorék, mert hosszú végtagsági gyenge gerincen nyugszanak és az egészség pirja helyett a betegség sápadt színe

borítja arcát. A nyurga végtagságok: az ipar, a nagytőke, a kereskedelem, a csökevényes törzs a mezőgazdaság és a gyenge gerinc: az állam. Mitörtént? A természettudományok és a technika vívmányait a gyors gondolkodású ipar, nagytőke és kereskedelem használta ki s mire a lassu észjárású mezőgazdaság és a bürokratizmusában tehetetlen állam feleszmélt, már mérföldekkel megelőzték őket. Ma, amikor az emberiség gerince még mindig az állam, sajnos, azt látjuk, hogy a gazdasági élet kiűzött kereteiből és az hiába kísérli meg fejlődésében utólréni. Itt rejlenek nemcsak a parlamentarizmus, de az egész politikai élet betegségeinek csirái. Bennünket e helyen azonban nem az állam, hanem a mezőgazdaság sorsa foglalkoztat és véleményünk szerint háttérbe szorulása éppen olyan tragikus következményekkel jár az emberiség számára, mint az államhatalom és állameszme jelentőségének csökkenése, mert egészséges fejlődés csak ott lehet, ahol a test összes szervei egyenlő mértékben fejlődnek, nem pedig ott, ahol egyik a másik rovására gyarapodik.

Miért maradt el tehát a mezőgazdaság? Nemcsak azért, mert a vámvédelem itt-ott nem elegendő, nemcsak azért, mert a termelés és fogyasztás harmóniája megszűnt, nemcsak azért, mert itt az iparcikkék drágák, ott az adók elviselhetetlenek, hanem elsősorban azért, mert a mezőgazdaság üzemszervezete elavult, nem illeszkedett be a kapitalizmus világrendjébe és így lemaradt a gazdasági élet másaival szemben. Míg a mezőgazdaság technikai tekintetben lépést tartott az iparral, bár sajátosságai itt is megátolták szabad fejlődését, addig üzemszervezés tekintetében szinte hihetetlen mértékben maradt el az ipar, tőke és kereskedelem mögött. A mezőgazdaság a XIX-ik század első harmada óta napjainkig a termelési technika tökéletesítésére fordította minden erejét és ha tekintetbe vesszük fejlődését gátolt, vagy legalább is jelentősen lassító körülményeit, amelyek főleg a mezőgazdasági termelés hosszú időciklusával, továbbá a gazdatársadalom széttagoltsága folytán, annak újításokhoz csak lassan alkalmazkodó tulajdonságával kapcsolatosak, valóban bámulatos a legutóbbi száz esztendő fejlődése és eredményével meg lehetünk elégedve. A mezőgazdaság tragikumában nyilvánul, hogy a technikai probléma eifeljettete vele, hogy nemcsak a termelés fokozása a fontos, hanem saját érdekében éppen olyan jelentőség tulajdonítandó az értékesítési kérdéseknek is. Ezek a problémák a múlt század utolsó harmadig nem bírtak különösebb jelentőséggel, mert a gyors ütemben növekvő ipari lakosság biztos és felvevőképes piacot nyújtott, a baj a közlekedési eszközök hirtelen fejlődésével és tökéletesedésével kezdődött, amely az oltós termelt tengerentúli árut az európai piacon versenyképesé tette. A múlt századvégi agrárválság tehát már az értékesítési válság jegyében folyt le. Ez a körülmény felkeltette ugyan a tudomány és gyakorlat érdeklődését e kérdéskomplexum iránt, azonban csak rövid időre, mert csakhamar ismét a termelési problémák nyomultak előtérbe, miután a válság elmult az új mezőgazdasági területek meghódításának lassubbodása és a piac felvevőképességének rohamos gyarapodása következtében. Az értékesítési, üzemszervezési és ezekkel kapcsolatos más agrárpolitikai kérdések még kísértettek egy ideig, de azután újból belepte őket a közöny pora és amíg az utóbbi problémák — különösen a hitelkérdések — még itt-ott foglalkoztatták a gazdaközönseget, addig előbbieket ismét Csipkerózsza álmát aludták. A mezőgazdaság tehát már elmulasztott egy alkalmas időpontot üzemszervezési reorganizálására.

Az értékesítési és üzemszervezési kérdések iránti közöny és a termelési probléma iránt megnyilvánuló egyoldalú érdeklődés magyarázata, hogy a XIX-ik század a természettudományok kora és minden termelő csakis ezek alkalmazásától remélte boldogulá-

sát. Nem akarjuk a természettudományok fontosságát kisebbíteni, kétségtelen, hogy a termelés hatalmas fokozása e tudományok hervadhatatlan érdeme, hiszen helyes az a megállapítás, amely a mezőgazdaságot alkalmazott természettudományoknak nevezi. Azonban súlyos hiba, ha a közgazdaság egy ága eltávolodik a realitástól s egyoldalúan, a rentabilitás kérdését mellőzve, csakis a termelés fokozására gondol. Ezzel az eljárással maga alatt vágja a fat. Ipar, kereskedelem és nagytőke is felhasználta a természettudományi kutatást, azonban nem feledkeztek meg arról, hogy a termelés nemcsak öncél, az áru értékesítése éppen olyan fontos feladat, a mai gazdasági világrandnak a fogyasztás éppen olyan nélkülözhetetlen pillére, mint a termelés. Ezek nemcsak zsenijális technikusokkal, hanem ugyanolyan nagytehetségű üzemszervezőkkel is rendelkeztek és ennek köszönhetik, hogy ma a gazdasági hatalom az ő kezükben összpontosul.

Az üzemszervezés tudományos munkálatai az üzemszervezés kereteibe tartoznak, ez azonban ötven év óta alig haladt. A gyakorlat kiválóságainak munkái ismeretlenül elmúltak, az elmélettel pedig régebben, egyes kivételektől eltekintve, hosszú évtizedeken keresztül alig foglalkoztak s később is inkább a a leíró statisztikai és könyveléstechnikai kérdések megoldásán munkálkodtak. A tudomány művelőinek nagy része kompilátor, nem pedig alkotó és csak a legutóbbi évtizedek termeltek ki olyan egyéniségeket, akik, ha régi nyomon haladva is, újat alkottak. A mezőgazdasági üzemszervezés ma is abban a világban élnek, amelyben 50 kilométeres sebességgel robogtak a vonatok s az automobil korában vicniális tempóban haladnak. A világ megváltozott körülmények, ipar, kereskedelem, nagytőke előbb a részvénytársaságok, majd a kartelek és trösztök óriási épületeit emelte, újabb és újabb gazdasági alakulatokat konstruálva, amelyek segítségével tökéletesen használhatta ki a és gyümölcsöztethette a technika eredményeit. Csak a mezőgazdaság maradt meg az individualizmus szalmafedeles kunyhójában és a csepegtető eresztől bánatosan kikandikálva várja, hogy mikor vonul el a vihar, mikor süt ki a nap, mert akkor az ő házakcskója éppen olyan biztos otthon, mint az ipar felhőkarcolója. Ez a varakozási állapot, ez a tehetetlenség a legfőbb oka annak, hogy a világ mezőgazdasága faldoklik.

A mezőgazdasági üzemszervezés formái a jobbgyfelfzabadítás óta lényegükben nem változtak és a kapitalizmus kora sem nem alakított, sem nem változtartott rajtuk. Nem látunk új üzemszervezeteket, nem látunk a szövetségi mozgalom bizonyos formáitól eltekintve, egy olyan jelenséget sem, amely a mezőgazdasági üzemszervezés specialis termelési viszonyait figyelembevételével lehetővé tenné a mai közgazdaságba való beilleszkedését. Nem akarunk ezzel egyeseket hibáztatni, hiszen a részvénytársaság, a tröszt sem találmány és nem egy ember agyából született. Kialakultak a gazdasági élet nyomása alatt kezdetleges kísérletként, de azután számtalan tudományos munka tökéletesítette őket és egyengette utjukat. A mezőgazdasági gyakorlat ezzel szemben magára hagyatva, kétségtelenül kedvezőtlen gazdasági rendszere és a természethez való kötöttsége folytán nem termelt ki olyan üzemi formákat, amelyek a közgazdaság követelményeinek megfelelően. A tudomány pedig hallgatott, vagy számszórónan forgatott csakis elméleti értékű problémákat, megvilágította azokat minden lehető oldalról, a helyett, hogy a legfontosabb probléma boncolásába belefogott volna. Nem vitte tovább a negatívumok megállapításánál, annál tudniillik, hogy miért nem alkalmas üzemi forma a részvénytársaság, a kartel, a tröszt a mezőgazdaság számára, ahelyett, hogy újabbak után kutatott volna. Pedig természetesen az olyan tudomány, amely nem jelöli meg a gyakorlat számára a követendő példát! Ki foglalkozott például a háború

ENDA
GYÜMÖLCSFA CARBOLINEUM

ILYEN TERMÉSE LESZ
HA TÉLEN ENDAVAL PERMETEZ
VÉRTETÜ PAJZSTETU ÉS MINDEN
ATTELELO KÁRTEVŐ ELPUZTUL.

CHINOIN - UJPEST.

**Már most ápolja
gyümölcsfáit,
ha jó termést akar!**
Magyar gazdának - magyar gyártmány!

**VÉRTETÜ
ELLEN**

MINDEN
SEBHELYET
MEGVÉD AZ
ALMOLA

CHINOIN - UJPEST

előtt bizonyos statisztikai adatok száraz feldolgozásától, avagy szociológiai tanulmányoktól eltekintve a kisbirtok munka- és üzemszervezésének üzemtani szempontból történő részletes taglalásával? Ki vizsgálta a kisüzem szervezetét, hogy eredményeit a gyakorlat számára kamatoztassa? Az orosz tudósok, különösen Tschajanoff nagy érdeme, hogy néhány éve világhírességet szerzett a kérdésre és kifejlesztette a beszállási munkarendszer elméletét. Érthető okokból nem dolgozhatták ki a kisüzem boldogulásának eszközeit a kapitalista világrendben, ez a munka a Nyugat üzemtani tudósaira vár és a jövő egyik legfontosabb feladata. A közép- és nagyüzem időszériu szerveztelének problémája ugyancsak megoldatlan.

Ha már most az ezirányú kutatások kiindulópontját keressük, természetes, hogy a szövetkezeti kérdés, amely ma egyedül támpontként kínálkozik, felhasználandó, a nélkül azonban, hogy már eleve is lekötünk magunkat mellette, mert az a körülmény, hogy mostanáig még nem sikerült a mezőgazdaságot más uton bekapcsolni a kapitalista gazdasági rendbe, még nem bizonyítja azt, hogy a szövetkezeti megoldás a legtökéletesebb. A szövetkezeti eszme eddig nem hozott olyan határozott eredményt, amely azt a meggyőződést érlelné meg bennünk, hogy ez az egyedüli célravezető út. Nem befolyásolhatnánk bennünket e tekintetben az amerikai szövetkezetek (kanadai gabonapótlók és kaliforniai gyümölcsértékesítő szövetkezetek) kiváló eredményei sem, mert ezek az alakulatok nem sorolhatók a szövetkezeti rendszer megszokott kereteibe. Ezek ugyanis csak formai tekintetben nevezhetők szövetkezeteknek, mert a valóságban messze túlnőttek a szövetkezet megszokott keretein s a nagyipar értékesítő szerveihez hasonlók. Megalakulásukhoz nem elegendő, hogy a termelők egy részében feltámadjon a közös értékesítés gondolata, hanem csak akkor keletkeznek, ha akad egy, vagy több olyan szervező tehetség, aki nemcsak egyesíti a termelők tömegeit, hanem egyszersmind jó kereskedő is, aki megfelelő piacot teremt a szövetkezet termékei számára. Állításunkat igazolja, hogy az újvilág nagy szövetkezeti szervei rendszerint felülről alakultak meg, először a vezetőség, a szervező erő lép a nyilvánosság elé s csak azután következik a termelők tömörítése. A szövetkezet vezető igazgatója sokkal fontosabb szerepet tölt be, mint ahogy a szövetkezeti szervezetben szokásos, vagy az európai hagyomány szerint kívánatos. Ennek következtében a vezető egyéniségétől függ ugyszólván a szövetkezet sorsa, ha az megfelelő, akkor prosperál a szövetkezet, ha nem, úgy jövője kérdéses. A kockázat tehát ott még egyelőre meglehetősen nagy és csak annak arányában csökken, minél inkább dominál a szövetkezet az árupiacon, minél hatalmasabb szervezete és minél nyugodtabb és jó értelemben véve, bürokratikus- és kockázatmentes az ügymenet. Lát-hatjuk tehát, hogy a szövetkezeti kérdés még tengerentúl is forr, pedig ott aránylag kedvező körülmények közt indulhatott meg a munka.

Ha az európai szövetkezetek diadalát akarjuk igazolni, szokás szerint Dániára hivatkozunk, mint a szövetkezeti eszme európai Kánaánjára. Megfelelünk azonban rendszerint arról, hogy a kis ország kereskedelempolitikai és földrajzi helyzete egészen különleges. A dán termelő a kitűnő angol fogyasztó közelségében egyedül a minőségi export utján értékesíti termékeit, belföldi fogyasztása lényegtelen és így az értékesítés egyirányúsága ma, miután már meghódította a piacot, lényegesen megkönnyíti helyzetét. Kedvező földrajzi fekvése behozhatatlan előnyt biztosít számára más versenytársakkal szemben. Tagadhatatlan, hogy a szövetkezeti eszme Dániában rendkívüli eredményt hozott létre, de ne feledjük el, hogy annak idején az angol piac meghódítása a minőségi konkurrencia hiánya folytán aránylag könnyű feladat volt, a már egyszer megszerzett pozíció megtartása pedig nem ütközik túlagos nehézségbe, különösen olyan igényes és konzervatív fogyasztónál, mint az angol. Mennyivel nehezebben terjed a szövetkezeti eszme olyan államban, amely kizárólag széttagolt és minőségi tekintetben közömbös belső fogyasztópiaccal rendelkezik, vagy olyan államban, amely kivetleire dolgozik ugyan, de nincs biztos fogyasztópiaca. Ma a szövetkezeti eszme legnehezebb problémája a piac felkutatása és meghódítása. Ezért

emlékezzünk Galiani abbé mondására, hogy a közgazdasági bajok nagyrésze onnét ered, hogy idegen nemzetek közgazdasági megoldásait akarjuk a hazai talajba átültetni anélkül, hogy az előfeltételek azonosak volnának. Bármilyen csábító Dánia példája, az ottani szövetkezeti rendszert csak akkor alkalmazhatnánk adaptálás nélkül, például Magyarországon, ha a mi határainkat is a tenger mosná és ha a mi szomszédaink is angol fogyasztók lennének.

Az elmondottakból nem következik, hogy a szövetkezeti eszme jelentőségét talán kisebbíteni akarjunk. Ellenkezőleg, elismerjük, hogy eddig legáltalában is jelentős segítséget nyújtott a mezőgazdaságnak. Azonban e helyen, amidőn azokat az üzemi formákat keressük, amelyek a mezőgazdaság felvirágzását a kapitalista világrendben lehetővé teszik, rá kellett mutatnunk arra a körülményre, hogy a szövetkezeti megoldás európai értelemben véve, még nem tökéletes. Ez nem a szövetkezeti rendszer hibája, hiszen az eszme tulajdonképp karitatív alapon indult utnak és célja az volt, hogy a kis embert megvédje a hitel- és áruzsorától és ne szolgáltatassa ki a helybeli kereskedelem önkényének. Ma egészen más feladatokat kívánunk a szövetkezetektől. Azt kívánjuk tőlük, kutassák ki és szerezzék meg a piacokat, nyújtsanak olcsó hitelt és ami a legnehezebb feladat, szabályozzák az árakulást. A feladatkör megváltozott tehát és karitatív szövetkezeti politika helyett ma imperialista szövetkezeti politikát követelünk!

Ha a szövetkezeti rendszer fejlődésétől reméljük a kisüzem jobb jövőjét, ugyszólván tanácsalannul állunk a közép- és a nagyüzem sorsával szemben. Ez a táj még ismeretlenebb, ez az út járatalanabb, mert a részvénytársasági formán kívül, amelyet többkevesebb sikerrel alkalmaztak a mezőgazdaságban, még csak kísérlet sem történt a nagyobb üzemek szervezetének reformálására. Pedig itt is egyre ingatagabb talajon jár az individuális üzemegység és nagyobb gazdasági csoportokba való tömörülés a jövő útja. Az önálló üzemegység helyzetének fonák voltát a hitelbarométer jelzi. Nem a kamat magasságára gondolunk, amely nem speciális mezőgazdasági tünet, csak inkább a mezőgazdaságra különösen káros jelenség, hanem a hitelképesség érezhető csökkenésére, amely a mezőgazdasági válság súlyosbodásával egyenlő arányban fokozódik. Véleményünk szerint, ha sikerülne közép- és nagyüzemeket ha csak laza egységekbe is, összefoglalni, úgy hitel szempontjából lényegesen kedvezőbb elbírálásra számíthatnának. Ugyancsak redukálnák az egyes üzemek termelési költségeit a közös beszerzés, értékesítés, kísérletezés és elősegítés az egységes terméktípusok előállítását, amely az európai mezőgazdaság boldogulásának egyik posztulátuma. A közép- és a nagyüzem terén tag tere nyílik a szervező munkának és az egyesüléstől, a közös munkától, nevezük azt konszernnek, vagy érdekközösségnek, várjuk azt, hogy újból meghozza a nagyobb mezőgazdasági üzem rentabilitását.

A válság egyre súlyosbodik, a segítség pedig kéklik! A mezőgazdaság nem talál más kiutat és mindenütt az államhoz fordulva, segítségét kívánja ugyanúgy, mint ahogy az ipar és kereskedelem fejlődésük gyermekéveiben, vagy krízisek idején élvezik. Semmisen okolja meg, hogy a gazdátársadalom, amennyiben vámvédelleme hatástalan marad, ne követeljen más, közvetlen támogatást az állam részéről, mert csak paritást kíván a saját helyzete és az ipar helyzete közt, amely a hatásos védvám minden előnyét élvez. Megokolt azonban, hogy ha ily módon kénytelen-kelletlen lemond a korlátlan individualizmus elvéről, az önségely tekintetében is kövessen hasonló utat, keresse és találja meg azokat a módokat, azokat az üzemi formákat, amelyekkel beilleszkedhet a XX. század gazdasági világrendjébe. Nem elegendő, hogy a paraszt csekkönyvvel jár zsebében, a rádiót hallgatja és autón jár a vásárra, harmonia a gazdasági életben csak akkor következik be, ha tiszta jövedelme nem csökken évről-évre, a folyton növekedő üzemköltségek és beruházások ellenére, hanem, ha az is fokozódik és a mezőgazdaság újból rentabilis foglalkozási ág lesz, amelynek művelője nemcsak máról holnapra tengeli életét, hanem nehéz munkája ellenében biztos és nyugodt megélhetésre számíthat.

Minden válság előnye, hogy a szenvedő fél munkacélját, iparkodását amellyel a válság megoldására törekszik, sokszorosítja. Új eszmék, új megoldások a nagy válságok idején fogantatnak. Használja ki a mezőgazdaság is e sötét éveket arra, hogy üzemszervezését reorganizálja, hogy a mai közgazdaságban elfoglalhassa méltó helyét. Ez a cél vezetett bennünket a vázolt hézagos és még kiforratlan gondolatok papírra vetésénél, amellyel Thaer örökbecsű, de mostanában úgy látszik felesébe ment szavaihoz igazodtunk: „a mezőgazdaság célja, hogy növényi és állati termékek előállításával jövedelmet biztosítson.”

Fellner Kálmán dr.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Eml.

A terméselemzés és a nyersjövedelem megállapítás jelentősége a burgonyatermesztési kísérleteknél.

A szántóföldi kísérletek beállításával valamely növényfajta vagy termelési eljárásnak akarjuk a gyakorlati értékét megismerni. Mivel minden gazdasági ténykedést a jövedelmezőség szempontjából bírálunk el, a rentabilitást a kísérletek beállításánál és az eredmények feldolgozásánál is figyelembe kell vennünk.

A kis parcellás kísérleteknél ennek pontos megállapítása elég nehéz, mert a termelési költségek felbecsülése körülményes. Már a nyersbuzadék meghatározása nem okoz annyi fejtörést. Mégis azt sokan elhanyagolják s a fontosságát nem méltányolják eléggé. Pedig a kísérleti adatok feldolgozásánál a terméselemzéssel egybekötött nyersjövedelem megállapításának sok gyakorlati előnye van. Ezt a tényt az alábbi gyakorlatból vett példa világítja meg.

Ennek az általános érvényű kérdésnek megtárgyalására a burgonyát választottam. Ez a növény valóságos iskola-példája annak, hogy a kísérleti adatok feldolgozásánál a termés minőségét és a nyersjövedelmet érdemes és szükséges figyelembe vennünk.

A burgonyánál ugyanis a termés minősége, a különböző nagyságu gumók súlyaránya nagyon változó és különböző fajták természetével vagy a termesztési eljárásokkal többé-kevésbé befolyásolható. Az egyes nagyságbeli osztályok (nagy, apró) egységára között pedig nagy a különbség, sokszor 100%-nál is nagyobb. Ez a nagy árkülönbség okozza azután azt, hogy a nyersjövedelmet az egyes osztályok súlyarányának már kismértékű változása is erősen emeli, illetve csökkenti. Ugyanez a körülmény teszi nagy jelentőségűvé a minőségi osztályok és a nyersjövedelem megállapítását.

A fentiek bizonyítása céljából lássuk a gyakorlati példát. A gödöllői m. kir. burgonyatermelési telepen beéret és éretlen vetőgumókkal állítottunk be kísérletet annak megállapítására, hogy az éretlen gumóknak vetés céljára való felhasználásának van-e jelentősége, illetve alkalmazhatósága. A kísérletről most csak két olyan fajtát említek, amelyeknél az éretlen gumók után nyert össztermés kisebb volt ugyan, de jobb minőségű, mint a beérett vetőgumóktól származóké. (I. az I. sz. táblázat.)

A kísérlet eredményeiből s főleg az össztermés nagyságából talán az első pillanatra azt a következtetést lehetne levonni, hogy az éretlen gumókat nem érdemes felhasználni. A Rubiánál ugyanis az érett gumók után származó növények 14,2% kal, az Industrienél pedig 20%-kal adtak nagyobb termést, mint az éretlen vetőgumókból származók. Megváltozik azonban a véleményünk az éretlen gumók értékéről, ha a termés minőségét vagy még inkább a kat. holdankinti nyers jövedelmet vesszük tekintetbe. A II. számú táblázatban a kat. holdankinti nyersbuzadék összeállításánál a 15 filléres étkezési, a 16 filléres vető- és a 7 filléres apró burgonya árat vettem alapul.

A bűdös sántaság

az „Astralin“-nal néhány nap alatt csekély költséggel

gyökeresen kiirtható!

A földmiv. miniszt. által 20687/III. 3. sz. a. engedélyezve. Állatorvosi rendeletre megrendelhető: 2305

Orsz. Állategészségügyi és Gazd. Szövetkezet, Budapest, VII., Hungária-körút 242. Telefon: József 389-32
Róthelyi és Dudás gyógyszerháza, Budapest, IV. kerület, Károly király-ut 26. szám

I. sz. táblázat.

A fajta neve	Érett vetőgumók után				Éretlen vetőgumók után				Terméstöbblet	
	nagy	vető	apró	összesen	nagy	vető	apró	összesen	az érett gumó javára	
	kat. holdinkinti gumótermés métermázákban								q-ban	%-ban
Rubia	5'23	28'24	20'92	54'39	18'83	20'01	5'75	47'59	6'80	14'2
Industrie	1'57	12'03	12'55	26'15	2'09	15'69	7'84	25'62	0'53	2'0

II. sz. táblázat.

A fajta neve	Érett vetőgumók után				Éretlen vetőgumók után				Nyers jóvedelmi többlet	
	nagy	vető	apró	összesen	nagy	vető	apró	összesen	az éretlen gumó után	
	kat. holdinkinti nyershozadék pangóban								pangóban	%-ban
Rubia	78'45	451'84	146'44	676'73	282'45	368'16	40'25	690'86	14'13	2'0
Industrie	23'55	192'48	87'85	303'88	31'35	251'04	54'88	337'27	33'39	10'9

E kimutatásból megállapítható, hogy a minőség az Industriénél nagyobb mértékben javult az éretlen vetőgumók felhasználásával, mint a Rubiánál. Az éretlen Rubia vetőgumó után ugyan a nyersjóvedelem %-os emelkedése kisebb volt, mint az Industriénél. Ezek a számok tehát a termés minőségét is feltétlenül kifejezésre juttatják.

A termés minőségében mutatkozó különbség egyébként egy q burgonya átlagos értékesülési árában is jelentkezik.

Az érett Rubia után nyert termés q-kint 12'44 P-vel az éretlen Rubia után nyert termés q-kint 14'51 „ azaz 16'6%-kal az érett Industrie után nyert termés q-kint 11'62 „ az éretlen Industrie után nyert termés q-kint 13'16 „ azaz 13'2%-kal jobban értékesült.

A terméselemzésnek és a nyershozadék megállapításának tehát a termesztési kísérleteknél nagy jelentősége van. A nyersjóvedelmi számoknak azonban csak egy van létalappjuk, ha a gumók osztályozását nagyon pontosan végezzük. Különösen fontos ez kis parcellás kísérleteknél. Apos munkát kézi erővel történő válogatással elérni nem tudunk, mert itt a felületes munkának tág tere nyílik. A hosszabb válogatásba ugyanis a munkások belefáradnak s tökéletes munkát még jó akarattal sem végezhetnek. Ezért ajánlatos az osztályozásra lehetőleg burgonyarostát használni. De a burgonyaosztályozók sem végeznek egész munkát, még gömbölyű gumó fajták rosálásánál sem. A gépmunkánál ugyanis a nagyobb gumók közé a kívánatlak apróbbak, sérültek vagy betegeket kerülnek. A gépnek ezt a hiányosságát azonban kézi erővel történő utánválogatással kevés költséggel és könnyen kiegészíthetjük.

Az egységáruk reális megállapítása sem másodrendű feladat. Mondhatni az egész kísérlet feldolgozásának helyessége ezen fordul meg. Ez könnyen érthető is, ha az egyes gumóosztályok súly és arányát vesszük tekintetbe. Ezért mindig a valóságnak megfelelő, a gazdaságban tényleg elérhető egységárral értékeljük.

Gödöllő.

Steininger Jenő
gazd. akad. tanárségéd.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Varjak a kelő vetésben.

(Válasz — távolba!)

Egy gazda, aki valahol a kanyargós és lessan folyó „Maros vize” partján gazdálkodik, bajában azt írja a „Köztelek”-nek, hogy „tekintet nélkül a költségre, hálas volnék, ha a varjak kártevése ellen való védekezésre sziveskednének valami biztos módot ajánlani.”

A felvetett kérdés lényege azon fordul meg, hogy vajon az illető fenyegetett vetés állandóan közel van-e valamely varjutanyához, állandóan, évről-évre fészkelő varjak telepéhez, amilyen hely a Maros kanyargó vize partján lévő magas nyár- és fűzfaligetekben bőven akad, vagy távol van-e? Az utóbbi esetben, ha t. i. állandóan megszállt varjutelep nincsen közelben, ami a védekezés szempontjából mindenesetre kedvezőbb dolog, akkor ajánlom a következő eljárást, amelyet egy tiszamelléki, kitűnő gaz-

dasági eredményekkel dolgozó és a belterjes munkát is megvalósító magyar gazda, ott lent a Tiszának Zenta városával farkasszemét néző balpartján, hasonló baj esetén teljes sikerrel alkalmazott.

Védekezésében ez a gazda állandóan szem előtt tartotta, ha a varju — miúgy a vetési varjukról van szó! — igen óvatos, okos, ravasz és felette merész madár és a varjunak erre az eszejárására alapította saját védekezésében összes teendőjét is.

A marosparti kérdezősködőnek ajánlom, hogy ezt a példát kövesse ő is.

Első dolga legyen, hogy az e féle varju-kellemetlenség esetén a varju-járta föld nagyságához mérten gyűjtsen egy-két zsaknyi, lehetőleg ép, szét nem hullott lóganajt (vulgo: lók...ét!) és keverjen azután ebbe a trágyába olyan keményre gyurt és kinyújtás után alább leirt nagyságú darabkára aprított (vágott) foszforos tészta, amely utóbbiba fél szazaléknyi sárga (rudas) foszfort adott bele.

Mint ahogy jelenlegi esetünkben csak kevés foszforos tészta van szükségünk, azt a következő mennyiségben és módon keverhetjük. Egy 8-10 literes nagy, könnyen kimosható eserép- vagy zománcedényt forró víz beöntésével jól felmelegítünk és ha az jó meleg, abba külön, de pontosan fél (0.5) liternyi, szintén jó forró vizet öntünk. Ebben beadjuk a már előzetesen lemért és hideg vízben tartott két és fél (2.5) gramm sárga (rudas) foszfort. A forró vízben elmerülő foszfor darab egy-két szempillantás alatt megolvad, sűrű állományban és a víz alján szétfolyva, a víz alatt az edény alján helyeződik el. Ebben a forró vízbe s a benne megolvadt foszforba keverünk azután annyit rozslisztet, hogy az abból készítenő tészta (kockára vágott tészta) majd olyan kemény legyen, mint akár a levesbe való gyurt tészta. Eszerint a munka kezdetén nem mondhatjuk, hogy ennyi meg ennyi vizre biztosan annyit liszt kell, még pedig azért sem, mert megeshetik, hogy a fenti vízhez talán kevésebbnek leszünk még kevés vizet hozzá is önteni.

Eieinte mindig csak kevés, egy-két maroknyilisztet szórunk a forró vízbe s azt azután az arra a célra faragott kis falapáttal állandóan akként keverjük a vízbe, hogy egyrészt a liszt finom és egyenletes péppé ázzék és keveredjen el és másrészt a keverés közben hozzon a keverő lapát a víz aljáról is mindig egy-egy kevés foszfort, hogy az megint a pép részével érintkezzen és ezen az uton apró részecskéi a péppel keverődjenek el és közte oszlanak meg. Ha a kezdetben megadott lisztmennyiséget már teljesen elkevertük és a pépes-foszforos hig keverék egyenletes, száraz lisztesomóktól teljesen mentes, akkor ismét beleadunk újabb, mondjuk, ismét két-három maréknyi lisztet és a keverést, mint kezdetben, tovább folytatjuk.

Most azonban, mint általában mindenkor, hogy ha a gazdaságban kevésebbnek vagyunk mérleghez nyulni, ugyancsak állandóan résen is legyünk!

Ha akár a keverés kezdé én, akár most, amikor újabb frisz lisztet adunk a foszforos péphez, a pép aljáról (tehát az edény fenekéről) felhozott egy-egy cseppnyi kis foszfor a pép felszínén lévő liszthez való dörzsölés (keverés) közben lobbort vetne és lángra gyulladna, ami a foszfornak rendes tulajdonsága, nem kell megijedni. A foszfor, mint hajdan a kénes gyújtó idejében, fellobban, sístereg, aztán elalszik. Ilyenkor az égő foszfort és a mellette levő lisztet is nyugodtan a vízbe, illetőleg az edény aljára a pépbe kell lenyomni s abba belekeverni.

E keverés és a lisztnak ilyen utólagos hozzáadása és elkeverése folytán, gyarapodik a tészta mennyiség és egyre finomabb és egyenletesebb is lesz benne a foszfor eloszlása.

Ha e keverés közben az edény és benne a tészta lehül, ami a keverés munkájának természeténél következménye, vagy ha a keverés nem volt kellő gondosságu s az eddig el nem osztott foszfor a hűlés tésztaiban ismét apró szemekben megszilárdulna s a tészta lisztes felszínére kerülve, tovább is gyulladna: akkor ebben az esetben akként segíünk a bajon, hogy az égő foszforra kevés forró vizet öntünk. Erre a láng elalszik, a tészta is kissé melegebb lesz és mint eddig, keverhető tovább.

Kézvel, ruhával a foszforlághoz, égő foszforhoz ember ne nyúljon hozzá, mert a foszfor okozta égett seb igen kínos fájdalmu, nehezen gyógyul és a foszforlágtól meggyulladt ruha eloltása rendszeren újabb égett sebekkel jár!

Ha e keverés folytán a foszforos pépből rendes formájú tészta lesz s az is éppen olyan sűrű, vastag lett, mint amilyen a kenyérnek készülő tészta, akkor amikor azt a kenyérsütő asszony már dagasztani kezdi és amikor a keverés során már nem is akad többé gyulladó foszfor sem, akkor az összes tészta kiszedjük az edényből, hogy az sima deszkán vagy asztalon olyan keményre kigyurható legyen, mint amilyen a már kinyújtásra kész tészta szokott lenni. A gyurást asszony vagy erősebb leány is elvégezheti. A kinyújtott tészta legyen 0.5 (fél) centiméter vastag. A kinyújtott lapokat meglisztezzük és egy-egy négyszögcentiméternyi darabokra, kockákra vágjuk. Ha ezt a kész „kockát” meglisztezzük és egy napig pl. szellőzárta helyen szárítjuk, az a varju mérgezésére már alkalmas.

Munka végeztével a foszforos tészta készítéséhez használt edényt, használt keverőlapátot, gyuródeszkát, nyújtófát, metélő kést olyan helyen kell megmosni, hogy a mosóvizhez és a bele jutható foszforos tészta darabkához sem a baromfi, sem a malac, de más élő lény se férhessen hozzá. Nem szabad megengedni azt sem, hogy a tészta készítése, metélése, szárítása, továbbá a munkássasszony foszforos kezének és a használt eszközök megmosása kut, vagy az udvarban állatetető hely közelében történjen. Legjobb, ha mindezt a trágyatelep szélén végezzük és a mosóvizet, valamint a munka helyének felsépérése után összekerülő szemetet is a kinyitott trágyába temetjük.

Ha van kéznél oltott méz, akkor igen jó dolog, ha mind a használt edényt, mind az összes eszközt is legalább 8-10 órára jól bemázoljuk a sűrű mésszel, hogy ez lekösse a még rejtett helyen akadó kevés tészta foszforját és ezzel azt teljesen ártalmatlanná tegye.

Az után továbbá a foszforos tészta gyurása, noha az keverés, majd gyuras és nyujtas közben ugyan csak „füstöl” (gőzölög) és esteli sötétben világot (világzik) is, büze szintén nem igen jószagú: azért az megmunkálása közben nem rejt magában közvetlen veszélyt, ha a gyuró, tészta metélő asszony vagy leány keze teljesen ép-egészséges, ujjahegye nem repedtörü, nem nyitott vagy félig gyógyult sebű. Az ép, egészséges kezű asszony baj és minden veszedelem nélkül elvégezheti a foszforos tészta készítésének munkáját. Munka végeztével azonban, vagy kivált ha úgy esik a dolog, hogy munkáját féltbe kellene szakítani, a munkássasszonynak kezét okvetlenül meleg vízben, szappannal és ha van, kefével is jól meg kell mosni, még pedig háromszor váltott vízben! Ha száraz a keze, akkor a körme alul és mellül ki kell piszkálni az odaragadt tészta-maradékot. Ebben az esetben ugyancsak szigorúan kell nézni a foszforos tésztaival bibelődő asszonyok körmére! Óvatosság a fő!

Ha végre megszikkadt a mérges tészta, akkor azt a legelőbb említett és már elkészített, darabos és szintén kissé szikkadt lótrágyába keverjük. A használt mérgeből annyit jusszon a trágyába, hogy elég legyen a vetést ellepő madárszámnak. Ha egyszeri alkalmazás nem hozta meg az elfogadható eredményt (tudniillik a varju nem marad távol a vetéstől), akkor ismételjük a mennyiséget még másnap — de más helyen!

A mérge bekeverése óvatosan történjen, hogy a trágya darabos formája, de színe se menjen veszendőbe.

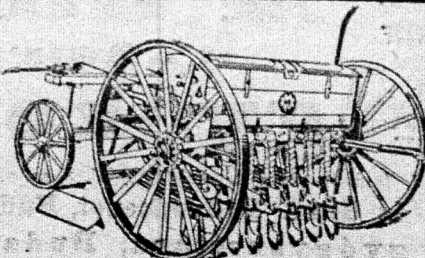
Az így elkészített anyagot az éjsötétjén kiveteljük nagy csöndben és a varjaktól észre nem vehető

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárában készült pánclacél kormánylemezes egytetemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket, Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgöcsöket, szecskák- és répvágókat, morzsolókat, továbbá

magasnyomású „Universal” hatli permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánli: a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eladási központja.

„AGRARGLOBUS”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.

Budapest, V., Lipót-körut 12. sz.

Tel.: 263-49

Telefon: Aut. 263-49

Kiszáradt minőség! Olcsó árak! Kérjen a járatot!

módon a vetésnek arra a helyére, ahol a varjak a leggyakrabban és a legtömegesebben lecsapni és tanyázni szoktak, tehát ahol — hitünk szerint — a vetés a legtöbbet szenved. Ott azután most már a foszforos-tészta lótrágyát több olyan helyen — fölton rakjuk szét, hogy azt a varju észre vegye. Azt mondom, hogy szétrakjuk, mert szükséges, hogy a lótrágya a varjaktól is jól ismert jellemző külsejét teljes eredetiségében megtartsa s a varjut már ezzel is annál ellenállhatatlanabbul magához — édesgesse (?).

Ebben a praktikában az a fő, hogy a varjak ne vegyék észre, még csak ne is sejtsek azt a nekik felkínált halálos — huncutságot! Mert van ám rémisztő nagy, magához való esze a varjunak is! Azonban a foszforméreg is csak gazdasági orvosságnak használható segítség! A gondosság, az óvatosság, a megfontoló előrelátás itt állandóan helyén való! Azt én nem tudom, hogy a Maros mentén mit rendel, mit állapít meg a törvény, a rendelet, ha van ilyen, hogy a varjumérgezésbe fogó gazdának mit kell tennie és az ezt óvó rendszabályok közül mit kell követnie? Ezt tehát jó lesz ott megtudnia a tanácskérő gazdának.

A józan gondolkodás és a közérdekek azonban megköveteli, hogy a méreggel megrakott helyet, habár távolból, tehát a varjuk elriasztása és háborgatása nélkül, őriztesse, figyelmeztető csóvával letűzött rud végére kötött szalmaköteggel feltűnővé tegye. A szomszédban, de a lakóhelyén is kihirdesse, hogy ó varjut mérgez, hol, mikor, miótától, meddig és hogyan (mivel)? Kötelessége továbbá, hogy a mérgezés során elhullott varjukat, amennyire azok rendszeres gondossággal megtalálhatók, minden nap reggelén szedesse össze, assassa el, hogy a hasznos állatok, mint például a malac, a házörzö, a vadászkutya hozzá ne juthasson. A feiszedett varjuból azonban néhányat, ha a mérgezés elmúlt, köztessen fel a varjujárta helyeken varjujesztőnek. Nem árthat!

Mondanom sem kell, hogy jó vizű helyeken (forrás, ártó, kut stb.) a mérget kibelyezni tilos, valamint olyan helyen is, ahol rátalálhat a legelő jószág (mindenekelőtt a mindent befaló sertés).

A mérgezés végetével pedig a mérgezett anyag maradvékát össze kell szintén gyűjteni s el kell ásatni is.

A varjumérgezés tehát az itt adott leírás szerint talán körülményesnek látszó munka, de valójában szapora. A leírás körülményességét, ha úgy tetszik, gondosságát szükségessé teszi az, hogy itt méregről van szó! A méreggel szemben az ember utóvégre is csak addig van teljesen megnyugtató biztonságban, amíg a mérgező valóban hét lakattal el van zárva. Ha az ember egyszer már kiadta a kezéből, kivált ha azt valóban az utszíre kiszórta, már nem ura többé a helyzetnek és teljesen szabad utja van a kiszámíthatatlan véletlennek, a végzetnek, a vak sorsnak, vagy nevezik azt bárminek, tehát annak, aminek az utja örökké kiszámíthatatlan volt és marad is! Az adott tanács megszívlelendő, követendő és a méreggel való bánáskor az éber óvatosság egy percere sem hagyandó figyelmen kívül!

A második fölvetett esetünkben azonban az első eshetőség az, hogy mihez fogjon a t. kérdezősködő abban az esetben, ha a fenyegetett vetéstábla közelében varjutelep van és annak szárnyas fekete népe állandóan és közelről fenyegeti vetését ősszel és az aratás elődelén is. Ősszel az összes csapat, öregje-fiatlaja kopacsolja a kelező vetést, aratás előtt pedig a megdől, a keresztberakott és kicséplésig az asztagokban maradó gabonát rongálja s az asztagok tetejét bontogatja s ezzel lehetővé teszi az asztag beázását, kicsirázását.

Amennyire a kezennél levő adatokból megítélhetem a helyzetet, a szóban lévő vidéken, mint általában a kanyargó Marosnak egész mentében akadó füzesekben és kivált a magas nyárfásokban a vetési varju sok helyen és hatalmas számban fészkel és éppen tömegével válik terhessé az ilyen varjutanya közelében gazdalkodó emberre. Mennél kisebb területen gazdalkodik az illető gazda, annál több baja van, vagy lehet a varjuval és annál nehezebben boldogulhat vele!

Ebben az esetben a szokásos, szinte azt mondhatnám, nemzetközien követett eljárás vagy az, hogy a varjusereget már a fészkeknek idejének kezdetén igyekezzünk a fészkek- és tojásrakásban megakadályozni, vagy hogy a már a fészkekben levő tojásait és a kikelt tehetetlen varjufiákat következetes tartóssággal ledobattuk és ha puskavégre jut, lövjük a fészkekbe besurranni és fiataimetetni igyekező öreg varjakat is. Ennek a varjupusztításnak egy-egy időszak több napig is eltart és így jókora és türel-

mes kitarítás kell hozzá. Egy gazda az ilyen esetben alig boldogulhat és nem csodálom, ha német földön olykor a falu összes népe kivonul és hol puskával dolgozik, hol meg más módon igyekszik idejét elvenni, hogy türelemmel győzze a varju tartatlan kitarását és fészkelő helyéhez való szívós ragaszkodását.

Ez a varjuháboru elkezdődhetik tehát már február végén és folytathat még áprilisban is, ha a varju a régi tanyáján ismét megjelenik és újfent megpróbálja a költést. Az nem igen szegi ennek az igen kitarító madárnak kedvét, ha többször kell vásarra vienni életét, bőrét, csak hogy az életért vívott küzdelmében néhány példánya mégis életben maradjon.

A varju ellen való küzdelemnek általában szelidebb (?) módja az, ha az ember a varju épülő, újra meg újra tatarozott fészket egymás után többször ledobattja, hosszú horgos rudakkal a fak sudarából ki-kikortortatja. Ez az eljárás egyre kényszeríti a varjut az újabb s újabb munkára, a fészkek rakás kezdetére, de a gazdát is egyre újabb és újabb háborúra is.

A puskával, vak töltéssel való lövöldözés, riasztás nem segít és így nincs más mód, mint hogy mennél több öreg varju essék áldozatul a golyónak, a serétnek! Ez nem könnyű és nem is szapora munka, mert mint mondtam, a varju okos, óvatos, ravasz és szemes állat és ugyancsak félti s óvja a bőrét. Eszerint szükséges, hogy a varjupuskának mind-ebből a tulajdonságából legalább is kétszerre annyira legyen, ha a varjuval szemben — felül akar maradni és számát a gazdasági türelem határáig apasztani akarja.

A telepesen fészkelő varju apasztásának második módja az, hogy a varjut az ajánlott hazai hivatalos eljárás szerint tyúk- vagy kacsojashéjban adott foszforos csalogatóval, csalival irisa. Az eljárás abból áll, hogy a varjujárás céljára előzetesen összegyűjtött üres tojáshéjat felaprított és olvasztott foszforral összekevert állati zsírokkal (máj, tüdő, gyomor, bél stb.-vel) megtöltjük és havas időben, amikor az éhező varjusereg nehezen juthat némi kis élelemhez, a varjutanya tájékán ismét észre vétlenül olyan helyeken kirakjuk, hogy a varju biztosan megtalálhassa. Ennek az irásnak az ideje a havas tél közeledő vége. A felaprított zsírokkal összekeverendő foszfor mennyisége ugyanolyan lehet, mint a jelen sorok elején ismertetett foszforos tésztaé, tehát 0,5, azaz fél százalékos és a szazateket ismét a foszfor megolvastatásához használt folyadék szerint számítva. A kirakás, ha azt többször kell megismételni, mindig más és más, de a varjutól észrevehető és megtalálható helyen történjék.

A duvad mérgezésével járó óvatossági rendszabályok itt is pontosan betartandók; tojással való mérgezéskor nemcsak a nem bántott, teljes tartalommal megmaradó féléjásokat, hanem a székotort tojás tartalmát is, amennyire csak lehet, szintén össze kell szedni és földbe kell ásni!

Nem szabad a mérgezéshez nyúló gazdának sohasem elfelejteni azt sem, hogy a mérgezésből eredő minden baj és bármilyen szerencsétlenségért minden körülmények között a súlyos felelősség elsősorban őt terheli. Ez lebegjen tehát mindenkor a szeme előtt!

Jablonski József.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Dührmann Henrik.

A hafilingi ló tenyésztése Tirolban.

Ausztria összes tartományában a nőri vagy pinzgaueri ló a legszármazottabb, amely az ottani viszonyoknak legjobban megfelel, míg Tirolban inkább a hafilingi ló játszik domináló szerepet.

A hafilingi ló nálunk nem nagyon ismeretes, mert tenyésztésével nem foglalkoznak s így a szakkönyvekben és az irodalomban is csak nagyon kevés adatot találunk rá vonatkozólag.

A még életben lévő idősebb emberek emlékeznek arra, hogy a lapok boldogult I. Ferenc Józseffel kapcsolatosan megemlékeztek arról, hogy hafilingi pónin járt vadászatra. Hogy a hafilingi lovakat az udvar szerette, talán éppen tenyésztésének történetére vezethető vissza, amely a XIV. században kezdődött. Merán vidékén a saiteni magaslatoktól keletre egy kis lófajta honosodott meg, amely burgundi eredetre volt visszavezethető. Ilyen burgundi lovat vásárolt IV. Lajos császár fia, Lajos ögróf számára nasz ajándékkul a Maultasch Margittal való egybekelésé-

alkalmából 1342-ben. Ezek a burgundi lovakra visszavezethető hafilingi lovak 165 cm magasak voltak.

Az eredeti ősi burgundi ló, amelyből a hafilingi leszármazott, részben kihalt, részben átkereszteződések és a rög hatása alatt átalakult úgy, hogy a burgundit ma eredeti formájában már nem találjuk meg.

A hafilingiek fő tenyészvidéke Dóltirol hegyes vidéke, de éppen Hafiling kivételével. 1874-ben Leon Moritz, a Merán melletti Traysburg várának ura felhívta az osztrák földművelésügyi kormány figyelmét a hafilingi lovakra. Az osztrák földművelésügyi minisztérium neves lótenyésztőkből álló bizottságot küldött ki, amely beható tanulmány és vizsgálat tárgyává tette a hafilingieket és ennek eredeténél képpen 4 mént vásárolt, amelyeket a felső Winschgau-ban Laas csikótelepen helyeztek el. Ez a négy mént azonban, mivel a csikótelep talaja nagyon vizenyős volt és lótenyésztésre egyáltalán nem volt alkalmas, nem fejlődött megfelelően, ezért 1876-ban újabb 4 mént vásárolt a földművelésügyi kormány. Ezek után feledésbe mentek úgy, hogy 1897-ben a hafilingiek tenyészkerületében már csak 2 nőri, 1 belga és 2 keleti (arab) mént szerepelt, mint feledőmém.

Huyn Lajos gróf, a Stadler-ménteleg akkori parancsnoka átvéve hivatalát, bentazta az egész hafilingi tenyészkerületet és azt behatóan tanulmányozta. Erről az utjáról részletes jelentést tett az osztrák földművelésügyi minisztériumnak. Az általa akkoriban talált hafilingi lovakban azonban már a sokféle, főleg arab vér bekeresztődése mély nyomokat hagyott úgy, hogy ez a hafilingi ló már lényegesen más volt, mint az eredeti. Ebben a lóban érvényrejutott a kis nőri jellege, de mellette az arab vér is erősen előtérbe nyomult. Ez a feljegyzések szerint annak tulajdonítható, hogy az akkori hafilingiek vad ménesben éltek és így a fedezetés is e szerint történt. Huyn gróf javaslatára azután megszüntették a vad méneset, kézből fedeztettek, bevezették a törzskönyvet és további tenyésztésre azokat a hafilingieket tartották meg, amelyekben kidomborodott az arab vér. Ezeket az egyedeket aztán Karintában, Ossiach mellett a Tauern csikótelepre vittek.

Ugyanakkor azonban politikai okok hatása alatt az osztrák földművelésügyi minisztérium megengedte, hogy a nőri mének is fedezhessenek Sarntalban, miattal az egységes hafilingi tenyészkerület kialakítása lehetetlenné vált.

Az arab eredetű lovak részben a keresztes hadjáratok, részben a török háborúk révén kerültek Dóltirolba. Legfőbb szerepet a hafilingiek vérében El Bedavi XXII. vitt, amely után 1872-ben Folie nevű gazdánál Schlandersben 1. Folie nevű ménesik esett. Eberhöfer Rokus Laasban talált egy Foliet, a 249. számú, amelyet egy bizottság javaslatára a földművelésügyi kormány megvett. Így lett az El Bedavi XXII, illetve a Folie a mai hafilingiek alapítója.

A hafilingiek monográfiájával különösen Köhler udvari tanácsos, Oberlandstallmeister foglalkozott. A hafilingiek a mar említett sokféle vérkeveredés következtében nem mutatnak egységes típust, egyekben a nőri vér, nagy általánosságban pedig az arab vér domborodik ki küllemükben. Éppen a különböző véralakoknál fogva e fajta színe sem egységes, amennyiben találunk sötétpej, sárga, ugristarka, fekete és szürke színűeket is, azonban mindgyiknél az üstök, sörény és fark rendszerint világosabb árnyalatú. A hafilingiek kistermetűek, 150—160 cm magasak. Fejük kicsi, kifejezetten szikár szemük élénk tekintetű, nyakuk elég hosszú és karcsu, marjuk nem kiemelkedő, hatuk hosszú, gyakran hajlott, ágyékuk is hosszú, farkuk kissé barázdált, esetenként kevéssé csapott. A mélyen tűzött fark erőteljes, rendszerint bokaig ér. Rendkívül erős a csontozatuk, ami az alpesi klímát és talajjal van szoros összefüggésben. Izomzatuk jól fejlődött, patájuk acélos, kemény, kicsiny, esetenként szűkűt pata is előfordul.

Azoknál az egyedeknél, amelyekben a nőri nyugati vér dominál, mindezek tekintetében lényeges eltérés észlelhető, ott a nyugati vér jellege lép előtérbe. A háborút megelőzőleg a hafilingiek fő tenyészkerülete Dóltirol volt, azonkívül Scharntal, Utten, Winschgau és Eneberg. Ma megtaláljuk Stajerban főleg Kallwangban, St. Gallenben és Grossreifingben, Alsó-Ausztriában Lutzban és Gössingben, Morvaországban Bruucoban és azonfelül Brioni szigetén. Ma legelterjedtebben Olaszország felső részében, az elcsutolt Dóltirolban tenyészítik, ahol az olasz

Lóhere, lucerna, búkköny, köles
és minden egyéb gazdasági magvat
legmagasabb árban veszünk! Kérünk mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T.
(Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Sürönycim: „Gebrüder“
Iroda Budapest, V., Sas-utca 1. — Vetőmagtisztítótelep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Levelezem: Bpest 4., 196. Telefonok: 808-20 sorozat

kormány tökéletes kitenyésztésén és standardjának megállapításán dolgozik, államitámogatást adva egyes tenyésztőknek. Tirolban, különösen az Inn völgyében, szövetségi alapon foglalkoznak a hafingiek tenyésztésével, amelyet szintén az állam és a Landeskulturrat támogatnak. Törzsméneket a stájer piberi méneseben is találunk, hogy így a hafingiek tenyésztése ilyen úton is biztosítva legyen. A hafingiek hegyes, sziklás vidékeken, mint biztos, nyugodt máhás állatok jönnek tekintetbe.

Kukuljevič József dr.

Tenyésztési, takarmányozási és hizlalási kísérletek különböző sertésfajtákkal.

IV.

A kísérleti sertéseket a tangazdaság levágásuk előtt és után a ferencvárosi vásártéren jeles szakembereknek mutatta be, akiknek sorában enesei Dörner Béla m. kir. gazdasági főigazgató, Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár, Witthen Lajos dr., a Huszartenyésztők Országos Egyesületének elnöke, Demkó Dezső, a Budapesti Vásárpénztár vezérigazgatója és mások nagy érdeklődéssel szemlélték meg élő és vágott állapotban a kísérleti anyagot és hasznos utbaigazításokkal szolgálták a jövőben végzendő kísérletek irányára és módjára nézve. Különös köszönettel tartozik a gazdaság enesei Dörner Béla ömértóságának, aki a hizott sertésállományok során általa bevezetett rendszerrel a kísérleti sertések feldarabolását, kitermelését és mérését irányítani szives volt. Hasonlóképpen teljes elismerés illeti Palásthy Károly nagyvágót, aki a feldolgozás és mérés munkáját a közérdekű célra való tekintettel elvállalni s nagy egyszerűséggel és kiváló szakértelemmel lebonyolítani szives volt. A bemutató során a hentesipar jelen volt képviselői élénk érdeklődést tanúsítottak és így módunk volt kikérni véleményüket egy ez alkalommal, valamint az előző cikkekben ismertetett próbavágások során is a különböző sertésfajták vágott termékeinek értékére nézve. Meglepő volt, hogy a megkérdett hentesipari szakemberek mennyire eltérő véleményeket nyilvánítottak és különböző felfogásokat vallottak és az egyes anyagok meg nem felelő voltát jofórman mindegyik más indoklással magyarázta meg. Ez a tapasztalás is igazolja a hizott sertésállományoknál kialakult azt a nézetet, hogy kívánatos volna a hentesipar képviselőivel részletes standardokat megállapítani és a hentesipar kívánásait egységes nevezőre hozni, mert hogy tudjon akkor a gazdáközönység a piac igényeinek megfelelő anyagot előállítani, ha mindegyik hentesipar más árut akar és más szempontból bírálja el a nyersanyagot.

A próbavágások során mindegyik kísérleti csoportból 2-2 átlagos állatot darabolnak el egységes eljárás szerint és ezzel kapcsolatban az egyes termékekből nyert mennyiséget is pontosan megállapították. A próbavágások és mérések adatait a IV. sz. táblázat összehasonlítóan tünteti fel. Ebben beleillesztettük az 1927. évi hizottsertés kiállítás alkalmából I. és II. díjjal kitüntetett és hasonló módon kitermelt huszartenyésztés mérési adatait. A vágási adatok tanulsága szerint az egyes fajták és keresztezések között nem lehet túl nagy eltérést tapasztalni, az összes figyelembe veendő szempontokat mérlegelve talán a német × yorkshire keresztezések mutatták a legjobb kitermelési eredményt, ezt a lincoln × yorkshire

1 2 3
↑ ↑ ↑

172. sz. kép. Kísérleti sonkasüldők kettő hasítva. 1. Tiszta-verbü yorkshire, 2. 1/4 véré mangalica, 3. német × yorkshire.)

állatok követték és csak a harmadik helyen jöttek a tisztavéré yorkshire sertések, amelyeket csak kis különbség választott el a mangalica keresztezésű állatoktól. Ezekben a fehéráru valamivel több volt ugyan, mint a mangalica vért nem tartalmazó egyedekben, de az eltérés alig 1-2% volt. Általában a kísérleti sertések mind zsirosabbak voltak a kívánatosnál, ami bizonyára elsősorban annak a követ-

kezménye volt, hogy a hizálás során kevés árpát és sok kölest és tengerit ettünk, a hizálás pénzügyi szempontjaira való tekintettel. Meglepő, hogy a fej és láb, valamint a csontok tekintetében milyen kedvező százalékszámokat mutatnak a mangalica és lincoln vért tartalmazó egyedek.

Ha a kísérleti sertések próbavágási adatait összehasonlítjuk a hizott sertésállomány alkalmával végzett kitermelések adataival, azt állapíthatjuk meg, hogy a kísérleti süldők úgy a sonka + karaj, valamint a fehéráru tekintetében kedvezőbb számokat mutatnak, Korántsem állítjuk magunkat azzal, hogy a mi anyagunk jobb lett volna, nyilván a kitermelés technikájában volt akaratlanul is némi kis eltérés, de még ennek figyelembe vétele esetén is a különböző keresztezések nem maradtak el messze a díjas kiállítási példányok adatai mögött. A kísérleti sertések nagyobb vágási veszteséget mutatnak, aminek elfogadható magyarázatát nem tudjuk adni; a 1/4 véré mangalicák vágási vesztesége a többinél lényegesen nagyobb volt. Szembetűnő eltérés mutatkozik a két próbavágásnál a fej és láb, valamint a csontok arányszám tekintetében, aminek valószínűleg szintén technikai oka van, de ha ezeket összegezve egyszerűen bíráljuk el, akkor az eltérés már alig számottevő.

A próbavágás során a különböző fajtájú egyedek kitermelt testrészeiről is készültek fényképfelvételek, ezek azonban nem mutattak szemmel megállapítható lényeges eltérést. Mindenesetre ezek a próbavágási adatok indokoltá teszik, hogy közelebbi vizsgálat tárgyává tegyük a hentesiparnak elítélő magatartását a különböző keresztezési termékekkel szemben, amelyeket sonkakészítési céljaira alkalmatlanoknak minősítenek. Meggyőződésünk szerint azok a hentesek, akik élve nem látták az egyes kísérleti csoportokat, levágott és különösen pedig sonkára, karajra stb. szétdarabolt állapotban már nem tudták volna megmondani, hogy melyikben van mangalica vagy lincoln vér. Természetesen ez a különbséget ilyen kismérvű, csak megfelelő intenzív tartás esetén lehet, amelynek a szoptató kocára és a szopós malacokra is ki kell már terjednie.

Amint beszámolóink elején már említettük, a hat, egyenkint 5-5 darabból álló kísérleti csoport állatai közül 1927. február 6-án csak 3-3 állatot értékesítettünk a budapesti vásártéren, mert mindegyik példányt visszatartottunk abból a célból, hogy ezeken megismételjük azt az egy alkalommal már folytatott kísérletünket: milyen eredményt nyújt a huszartenyésztésnek a szokásos 70-80 kg súlyhatáron túl történi hizalása, amidőn ezek a zsúra hizalásnál szokásos takarmányozásban részesülnek, vagyis nem kapnak nagyobb fehérjeadagot. Ennek a kérdésnek a jelentőségére a Huszartenyésztők Országos Egyesületének egyik választmányi gyűlésén Bischitz Sándor is rámutatott és felhívta a figyelmet arra, hogy az állati fehérjében gazdag takarmányok drágaságára való tekintettel igen sok esetben megfelelőbb a hizálás jövedelmi mérlege, ha az értékesítés nem a szokásos sonkasüldő korban és súlyban, hanem egy kilterjesebb hizalási időszakkal való megtoldás után, nagyobb, 120 kg körüli súlyban történik. Ennek a kérdésnek a jövedelmezőségi szemponton kívül gyakorlati jelentőséget ad az a körülmény, hogy egyes időszakokban túltermelés vagy egyéb okok miatt a sonkasüldők értékesítése esetleg nem célszerű. Felmerült tehát az a kérdés, hogy lehetséges-e ilyen esetekben a sonkasüldőket tovább tartani és tovább hizlalni anélkül, hogy ez az eddigi eredményeket kockáztatná. Különösen jelentőségteljes pedig ennek a kérdésnek a vizsgálata a mangalica- és lincoln-kereszteszések, sőt általában a keresztezések szempontjából, amelyeket a tapasztalatok szerint sonkasüldők gyanánt általában nem lehet megfelelően értékesíteni.

A hat csoportból visszatartott 2-2 kísérleti sertés továbbhizalásának adatait és eredményeit az előze-

IV. sz. táblázat.*

Különböző sertésfajták és keresztezések vágási eredményei.

Fajta és keresztezés	Élő súly	Vágott súly	Vágási veszteség	Sonka + tapocka	Karaj	Sonka + tapocka + karaj	Táskák	Fehéráru	Fej és láb	Csontok	Fej + láb + csontok
	kg	kg	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I. Tiszta-verbü yorkshire	74	59	20.90	36.01	16.52	52.53	16.52	17.79	9.71	2.62	12.33
II. Lincoln × yorkshire	65	52	19.99	37.03	16.66	53.69	15.27	17.68	10.18	2.79	12.97
III. Német nemesített × yorkshire	73	58	20.45	37.29	18.03	55.32	15.58	15.99	9.83	2.45	12.28
IV. Lincoln × mangalica	72	57	20.73	35.29	17.22	52.51	15.54	18.48	10.08	2.52	12.60
V. Lincoln - mangalica × mangalica	57	44	22.80	35.35	17.67	53.02	16.16	18.18	9.59	2.52	12.11
VI. Lincoln - mangalica × yorkshire	68	55	19.11	36.28	16.81	53.09	15.92	18.59	9.29	2.65	11.94
I. díjas kiállítási csoport**)	73	60	18.37	37.50	15.84	53.34	15.00	19.59	7.91	3.73	11.64
II. díjas "	72	58	18.75	36.53	15.38	51.91	14.53	21.90	7.27	3.85	11.12

*) A %-számok minden rovatban a vágott súlyra vonatkoznak.
**) Az 1927. évi hizott sertésállományon I. és II. díjat nyert yorkshire sonkasüldők adatai.

V. számú táblázat.

Különböző sertésfajták súlygyarapodása és takarmányértékesítése 70 kg és 120 kg súlyra való hizalás esetén.

száma	neme	születési ideje	fajta	Válogatási súly				1927. X/1-10/11/15-ig				1927. XI/16-10/1/23 II/6-ig				1927. III/7-10/1/23 IV/14-ig				1927. XI/1-10/1/23 IV/14-ig						
				kg	g	%	%	kg	g	%	%	kg	g	%	%	kg	g	%	%							
3	ártány	1927. VIII/23.	tiszta-verbü yorkshire	13	204	61	36	23	511	375	187	75	39	736	208	249	280	128	53	791	191	528	128	115	693	21
4	ártány	1927. V/II/23.	"	13	204	61	35	22	488	359	187	74	39	736	208	245	280	135	61	910	218	528	135	122	726	23
7	koca	1927. VIII/30.	lincoln × yorkshire	14	204	61	33	19	422	311	187	80	47	886	209	265	280	131	51	761	182	528	131	117	704	22
8	ártány	1927. VIII/30.	"	14	204	61	31	17	377	279	187	86	35	660	204	209	280	101	35	522	125	528	101	87	524	18
11	koca	1927. VIII/24.	német × yorkshire	14	204	61	38	24	533	391	187	78	40	754	213	256	280	132	54	806	193	529	132	118	710	22
12	ártány	1927. VIII/24.	"	14	204	61	36	22	488	359	187	75	39	736	208	245	280	131	56	835	20	539	131	117	704	22
17	"	1927. VIII/31.	lincoln × mangalica	12	204	61	36	24	533	391	186	71	35	660	188	238	280	132	61	910	218	527	132	120	723	22
18	"	1927. VIII/31.	"	12	204	61	33	21	466	343	186	69	36	690	196	23	280	110	41	611	146	527	110	98	590	18
21	"	1927. VIII/31.	mangalica - lincoln × mangalica	16	204	61	33	17	377	279	185	65	32	603	194	198	280	112	47	701	168	527	112	96	579	18
22	koca	1927. VIII/31.	"	16	204	61	31	15	333	247	185	69	38	717	205	21	280	124	55	859	196	527	124	108	650	20
27	ártány	1927. VIII/18.	lincoln - mangalica × yorkshire	15	204	61	33	18	400	295	180	71	38	717	204	226	280	121	50	746	178	527	121	106	639	20
28	"	1927. VIII/26.	"	16	204	61	39	22	486	367	188	71	32	603	17	22	280	118	47	701	168	527	118	101	611	19
átlag:				14	204	61	35	20	451	333	186	72	37	707	20	200	239	51	763	182	528	123	109	684	20	

Henrik földbirtokos üdvözlő beszéde után Schandl Károly tartott beszédet a szövetségi tőkék növelésének jelentőségéről, majd Purgly Emil a hitelkérdéssel foglalkozott.

A cukorrépa cukortartalma 1928-ban. A megelőző évekhez hasonlóan a M. Kir. Erjedéstanai Állomás (Budapest II., Herman Ottó-ut 15.) a magyar cukorrépa cukorátalga megállapításával foglalkozott. (Ervendetes tény, hogy az állomás felkérésére, a gazdatiszadalmi szervezetek felszólítására, a cukorrépa-termesztéssel foglalkozó gazdák az idén több cukorrépa mintát küldtek be, mint az előző években. Így remélhető, hogy lassankint a cukorrépa-termesztéssel foglalkozó gazdák rájönnek arra, hogy ez a munka, amelyet az állomás részükre díjtalanul végez, éppen számukra bir elsőrangú fontossággal. 1926-ban 117 drb, 1927-ben 84 drb, 1928-ban 199 drb minta érkezett az ország minden részéről, amelynek zömét az idén is a Dunántul adja. Az eredmény összegezve a következő: 23-22% cukortartalommal 1 minta 0.50%, 22-21% cukortartalommal 3 minta 1.50%, 21-20% cukortartalommal 7 minta 3.51%, 20-19% cukortartalommal 10 minta 5.03%, 19-18% cukortartalommal 13 minta 6.53%, 18-17% cukortartalommal 38 minta 19.09%, 17-16% cukortartalommal 35 minta 17.58%, 16-15% cukortartalommal 32 minta 16.08%, 15-14% cukortartalommal 29 minta 14.57%, 14-13% cukortartalommal 19 minta 9.55%, 13-12% cukortartalommal 12 minta 6.03%. Összesen 199 drb minta 99.97%. Ez évben a beküldött mintákból 107 drb, azaz az egészek 53.74% a haladta meg a 16% cukortartalmat, míg 1927-ben 52.36%, 1926-ban pedig 75.18%. Az ideai cukorrépa-cukortartalma ekként átlagosan jobb, mint az előző évi, de több volt közte a fás, nehezen szeletelhető, kiugrozható. Az állomás 1929. évben is folytatni fogja a cukorrépa-termesztők érdekében az adatok gyűjtését, amelyek a talajra, terméshozamra, a fajtára és tisztasági hányadosra is ki fognak terjeszkedni. Amennyiben lehetséges, miként a németek, franciák és csehek is teszik, a felvételt a répa beérése kezdetével megkezdi az állomás és folytatja, illetve befejezi, a répa begyűjtése időszakával. A vizsgálati adatokat az érdeklőkkel és szaklapokkal haladéktalanul közölni fogja az állomás a jövőben is.

A Georgikon tudományos és irodalmi kör e hó 11-én tartotta Keszthelyen a himanovai csata emlékére rendezett ünnepélyt és vele kapcsolatosan szakülését, amelyen **Féber Sándor** védnök tanár vezetésével megjelent az akadémia tanári kara, **Rajczy Géza** kamarai titkár és **Féber György** kamarai fogalmazó, a város elölkötségei, a tiszti kar és az akadémia ifjusága. A Hiszekegy élelnekése után **Fittler Dezső** melyen szántó előadást tartott himanovai ütközetről, **Lukács Károly** III. éves hallgató **Oda** című költeményt szavalta el nagy hatással, míg **Ferency Ferenc** III. éves hallgató dalokat énekelt a praxibanda kísérete mellett, majd a Szózatlat az ünnepély véget ért. Utána **Sági Minály** II. éves hallgató előadást tartott a mezőgazdasági gyümölcsstermesztésről. A kérdéshez hozzászóltak: **Ugron Imre**, **Fittler Dezső** III. éves, **Kövér István** II. éves hallgatók, **Korponay Gyula**, **Rajczy Géza** kamarai titkár, **Féber György** kamarai fogalmazó. A vitát **Féber Sándor** védnök tanár zárta be, köszönetet mondva a felszólalóknak.

A debreceni gazdaszók szakülése. A debreceni m. kir. gazdasági akadémiai hallgatók ifjusági egyesületének „Széchenyi” gazdasági osztálya december 3-án tartotta ezévi második vitaulését, amelyen az akadémiai hallgatósg igen nagy számban vett részt. A tanári karból megjelentek **Szék László** dr. és **Halász Miklós**. **Récz Jenő** II. éves hallgató, **Széchenyiről** tartott felolvasást. Ezután **Lepp Erich** III. éves hallgató tartott felolvasást az eszt földreformról. Ismertette hazaja, Esztország mezőgazdasági berendezését és rámutatott, hogy ez az északi testvérország is elsősorban agrár-állam. Az eszt földreform tulajdonképeni célja az idegen nemzetiségűek által birtokolt földnek az eszt nemzetiségűek között való szétosztása volt. Az előadás után **Lepp Erich** magyar hallgatóársai meleg ovációban részesítették.

Borkezelési tanfolyam. Az ökszerű pinkekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki m. kir. állami pincemesteri szakiskola-ával kapcsolatosan szőlőbirtokosok, szőlőkezelők és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyam lesz. A tanfolyam célja, hogy a résztvevők a legszükségesebb elméleti és gyakorlati borkezelési ismereteket elsajátítsák vagy meglévő ismereteiket bővítsék. A borkezelési tanfolyam Budafokon a m. kir. állami pincemesteri szakiskola helységeiben 1929. évi január hó 14-27-ig terjedő időben naponként délután 3-6, illetve 7 óra között tartatik meg. A tanfolyamon való résztvétel díja 10 pengő. Abban az esetben, ha e tanfolyamra annyian jelentkezének, hogy valamennyien egy tanfolyamra nem volnának felvehetőek, a szükséghez képest újabb tanfolyam lesz február hó 11-24 közötti időben. A tanfolyamra való felvétel végett a folyamodó nevének, lakhelyének és foglalkozásának közlése és a részvételi díj lefizetése mellett közvetlenül a m. kir. állami pincemesteri szakiskola igazgatóságához Budafok, kell fordulni, ahol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság tanácsai a következő ügyek tárgyalását tűzték ki: **III. számú tanács:** December 20-án **Járdánháza** község ármegállapítási ügye. **Muh** (azelőtt **Poka**) község ármegállapítási ügye. **Nagyecécs** ármegállapítási ügye. **Szakáld** község ármegállapítási ügye. A Magyar Földhitelintézet jelentése **Ludas** község megváltási ügyében. **IV. számú tanács:** December 20-án **Felsőszentiván** és **Csávoly** községek megváltási ügyében **Csernák József** és **Csorba Lajos** tulajdonából megváltott házhelyek és **Baja** város tulajdonából megváltott mezőgazdasági ingatlanok ellenértékének megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálása. **Talaháza**,

Müttelke községek megváltási ügyében **Baja** város tulajdonából juttatott kishaszonbérleti földék évi haszonbérének megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálata. **Huska** község ármegállapítási tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálata. December 21-én **Geszterét** község megváltási ügyében a megváltási árat megállapító elsőfoku ítélet felülvizsgálata. **Kölked** község megváltási ügyében a megváltási árat megállapító elsőfoku ítélet megállapítása. **Rudabányácska** község megváltási ügyében a megváltási árat megállapító elsőfoku ítélet felülvizsgálata. **Gemze** és **Ilk** községek megváltási ügyében **Stein Salamon** és társaitól megváltott területek ellenértékének megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálata. December 22-én **Nyirgyulaj** és **Máriapócs** községek földszükségletének kielégítésére **Mándy Sámuel** és **Eiekés Aladár** dr.-tól megváltott ingatlanok megváltási árának megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálata. **Kölse** község megváltási ügyében **Schwarz Sámuel**, **Fränkel Izidor** és kiskoru gyermekei, továbbá **Klein Mór** tulajdonából megváltott területek ellenértékének megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet felülvizsgálata.

A „Növényvédelem” és „Kertészet” legújabb száma azt a kérdést ismerteti, hogy milyen esetekben nem szabad trágyázni? Cikkeket közöl a szikések fásításáról, a szőlővesztők szedéséről, a gyümölcsös teli permetezéséről, az évelő virágokról, a gyümölcs-fák téli metszéséről, a szőlőtalaj forgatásáról, az orgona metszéséről, a köszmete teli kezeléséről, a zöldszéges- és virágoskert aktuális munkáitairól, stb. A két szaklapbóla „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) lapunkra való hivatkozással készségegel küld mutatószámot.

A sertéshizlalás hathatós előmozdítása érdekében a **Magyar Sertéshizlaló és Husipari R. T.** annyira kedvező feltételek mellett vállalja legmodernebb követelményeknek megfelelően berendezett telepen a bérhizlalást, hogy ezzel a soványsertés értékesítésének ma olyan nehéz problémáját a gazdák részére megoldja és emellett a hizlalás eredményét is biztosítja részükre. A gazdatiszadalm köréből mar eddig is igen sokan helyezték el sertéseiket a nagyterényi hizlalótelepen, ahonnan kitűnő hizlalási eredmény után, mint tétényi elsőrendű elismert márká, ugy a bel-, mint a külföldi piacon értékesítésükor mindenkör a legnagyobb árat lehet elérni.

Ha jó zsákok, ponyvát, manilát, raffiát, szőlőkötözőfonalat, lótarakót óhaját vásárolni, kérjen ajánlatot a 46 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **Fischer J. R. T.** zsák- és ponyvagyártól, Budapest, V., Nádor-u 31/33. Ponyvakölcsonzés.

Téli takarmányszükségleti cikkek: korpa, szárított szelet, melasse, konkoly, olajpogácsa előnyös áron beszerezhető **Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda** Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon: Lipót 968-24.

Ha proteindus abraktakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét ugy azonnali, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, ugy forduljon **Zwebner Jacques** céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72

NYILTÉR.

(A rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Jelzálogkölcsonk! Folyószámlahitel! Parcellázások!
Mindenemü pénzügyi tranzakciók!
Schwarz Gusztáv banküzlet
 BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
 Telefon: Automata 888-02
 Sürgönyeim: SCHWARZGUSZ BUDAPEST. 8282

A Magyar Földhitelintézet
 Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsonkakat kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcson 400 dollár (mintegy 2.200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

LÓPOKROGÓ!
ÁRLESZÁLLÍTÁSA!!
 Az előrehaladott ismeretre való tekintettel raktárkészletemet kiárusítom!
Gazdasági Montán --- db. P 10-60
Montán prima --- db. P 13-70
Extra, prima Montán --- db. P 14-90
 Kék csikkal 1 5x190 % méret.
 Iglyen csomagolásban, forg. adó felsz. nélkül, postán utánvétellel szállítja: 2130
HAMVAS ERVIN műszaki cég irodája
BUDAPEST,
 Telefon: Lipót 965-60 V., Csáky-u. 34.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ingatlanforgalmi osztálya
 Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet
**Keres megvételre a Dunántulon egy 1000 hold-
 das jó birtokot,** megfelelő épületekkel, nagyobb urilakkal. Az ország bármely részében 1000-1500 holdas birtokot, lehetőleg szeszgyárral.
Haszonbérletadás Dunántul déli részén 2400 m. holdas jó bérlet, elegendő és jó épületekkel, előnyös feltételekkel. Felszerelés átvétele nem kötelező.
Válaszbélyeg.

Tej+2 C^o-ra
 hűtendő, ha annak jó értékesítését biztosítani kívánjuk. Tej-hűtés és egyéb élelmszerhűtés az automatikus, dán **SABROE-kompresszorral** megbízható, egyszerű, olcsó. Tízezer hűtőgép, — köztük a legelső magyar mintagazdaságokban és tejüzemekben — hirdeti a SABROE-gyártmány felnyét.
Surány Viktor
 okl. gépészmérnök 8382
 tejgazdasági és hűtőgépgyári tüzeme
 Budapest, VIII., Balassa-utca II. szám

TÖZSDE ES KERESKEDELEM.

A nemzetközi abraktakarmánypiac helyzete december elején.
 A piac helyzete novemberi jelentésünk óta alig változott. A hid-gebb idő beállta még nem váltott ki nagyobb életkűlést a piacon, amely továbbra is meglehetősen kedvezlen. A már legutóbbi jelentésünkben is említett kedvező öszű idű, amely Európa északi és nyugati részére is kiterjedt, továbbra is meghosszabbította a legeltetési időszakot, ezenkívül a jól sikerült répa- és burgonyatermés is csökkent a keresletet. A gazdaságon belül előállított takarmányfélék, amelyekhez idén a buza és rozs is csatlakozott, olyan alacsony áron értékesíthetők, hogy Európa nagy részében gazdaságosabb feletetésű, továbbá a körülmény, hogy etetésének határt szab azonban az a körülmény, hogy különösen minőségi termelésnél, továbbá például nagy tejhozamú tehének etetésénél a magas fehérjetermésű abraktakarmányok pótlása lehetetlen. A két legújabb német-ekördűhöz közül a D-hite naponként átlag 10-12 kg, a Brünette 8 1/2-9 kg abraktakarmányt fogyaszt, amely kizárólag különböző magas fehérjetermésű pogácsalisztek (palmamag, szója, földi dió, kókusz stb.) változataiból áll és az abrak csupán elenyésző százaléka korpa vagy árpá-dara. Ilyen nagyhozamú tehének tehát nem etethetők csupán a gazdaságban előállított takarmánnyal. A gazdasági takarmányok fokozott etetése továbbá sietteteli a meglévő nagyobb készletek apadását, ami az áruk javulását vonja maga után s így valószínű, hogy idővel árkiegyenlítődés következik be és az abraktakarmányfogyasztás ismét növekedni fog.
 Szinte bámulatos, hogy az erősen lanyhító momentumok ellenére a piac továbbra is szilárd. Ez elsősorban a kedvezőlen termelési, illetve gyártási viszonyok következménye, de elősegíti ezt az Egyesült Államok abraktakarmánypiacának szilárdsága is. Ott ugyanis a rendkívül gyenge szénas-és lucernatermés (átlagilag 13.700.000 tonnával kisebb az ideai szénatermés a tavalyinál) a kis gypot magtermés és a buza-korpa állandóan emelkedő ára, amely az ideai esztendő legmagasabb jegyzéseiben nyilvánult meg, az abrak-takarmánypiac helyzetét nagy mértékben megszilárdította. Különösen érzékenyen reagál a piac a szénabúyra, amely az Egyesült Államokban fontosabb szerepet tölt be a takarmányozás terén, mint nálunk és a kedvezőtlen termés következményeképp megállapítható, hogy a tejprodukción az állandóan emelkedő árak ellenére is november hónapban csökkent.

Az európai olajgyárak nyersanyag hiánnyal küzdenek és így a feldolgozott készletek azonnal vevőre találnak. Újtermésű szója beérkezése csak jövő év elején várható. A szójában ára Dairenben körülbelül 12%-kal csökkent. A Kelet-ázsiai gyártott szójabogácsa, illetve dara mennyisége az új termés ellenére is csökken, mert az ottani olajtűk technikai berendezése annyira elavult, hogy veszteséggel dolgoznak és egymás után szüntetik be üzemüket. Igaz, hogy az ottan feldolgozott dara nagy része az Egyesült Államokba gravitál, a helybeli feldolgozás csökkenése azonban mindenképpen zavaróan hat a piacra és az európai árakulást is bizonytalanná teszi. Mandzsurában jelenleg alig van néhány olyan malom, amely a mai követelményeknek megfelel és így egyelőre a feldolgozás súlypontja, addig míg az ottani malmokat nem modernizálják, Európa marad, ahol a főtermék — az olaj — elhelyezése is sokkal könnyebb.

A kókuszpogácsák magas ára újabb alátámasztást nyert a rettenetes vihar által, amely a múlt hó végén a Fülöp-szigetek déli részén a kókuszültvények jelentékeny részét elpusztította. A katasztrófa rendkívül súlyos és miután a manilla, kókuszpogácsa legnagyobb mennyiségben erről a vidékről került svívetre, nem lehet meg bennünket, hogy az eddig is, túlán megokolatlanul magas árak továbbra is szilárdulnak. A gyapotmagpogácsa árak az Egyesült Államok egyre növekvő felvevőképessége folytán szintén nem mutatnak eszkendő irányzatot. Ezt különösen az északi államok érzik, amelyek előszeretettel etetik ezt az abraktakarmányt. Ugyancsak szilárdultak a lenpogácsa árak a készlethiány folytán. A nyersanyag olyan drága, hogy egyes hollandi olajgyárak pogácsát vásárolnak és azt dolgozzák fel, mert nem rentábilis számukra lenmagot a mostani árakon vásárolni. Földidőpogácsát főleg Északnémetország, Dánia és Svájc vásárol, az árak nem változtak. Malomhulladékok piaca továbbra is meglehetősen kedvetlen, kivéve Belgiumban, amely nagyobb mennyiséget vásárolt. Németországban egyenként a burgonyaszárító ipar tömörülésétől és készleteire nyújtandó állami hiteltől sokat várnak úgy a száritók, mint a termelők. Valószínű, hogy az áru a jövőben az eddigivel fontosabb szerepet tölt be a német takarmány piacon. F. K. dr.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1928 december 17. Árak 100 kg-kint budapesti paritásában. Készárúüzlet: Buza, 77 kg-os, tiszavideki 24'85—25—, felsőtiszavideki 24'65—24'80, fejmegyei 24'45—24'60, egyéb dunántul 24'45—24'60, pestvidéki 24'50—24'65, bácskai 24'45—24'60, buza, 80 kg-os, tiszavideki 25'45—25'55, felsőtiszavideki 25'10—25'30, fejmegyei 25'5—25'15, egyéb dunántul 25'05—25'15, pestvidéki 25'10—25'20, b. cskai 25'05—25'15, rozs, pestvidéki 22'75—22'85, rozs, más származású 22'75—22'85, takarmányárpa, l. r. 25'35—25'70, takarmányárpa, középminőségű 25'10—25'40 sörárpa, felsőmagyarországi 27—28—, sörárpa, egyéb 26'50—27—, zab, l. r. 25'25—25'65, zab, középminőségű 24'80—25'25, tengeri, tiszántúli állomásokról 26'60—26'75, tengeri, egyéb állomásokról 25'20—25'50, repce 45'50—46'50, köles 26—26'50, buzakorpa 18'25—18'50, lucerna 135—145—, lóhere, nagy arankamentes 155—170—, lóhere, nagy arankás 140—150— P. Határidőüzlet, záróárfolyamok: buza márciusra 25'44—25'46, buza, májusra 26'34—26'36, rozs, márciusra 24'44—24'48, rozs, májusra 25'02—25'04, tengeri, májusra 28'48—28'50, tengeri, júniusra 28'54—28'56 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaosztályának jelentése.) 1928 december hó 17-én, a budapesti gabona-tőzsde, a készáru piacon, a kenyérmagvak forgalmára barátságos irányzat mellett tartott árakkal mérsékelt volt. A takarmányfélék piacán az árfélék árai változatlanok maradtak. A tengeri irányzata fokozottabb érdeklődés követ kezébe javult és a dunántul tengeri ára körülbelül 20—25 fillérrel emelkedett. Ellenben lanyhult a zab irányzata, mely csak 25 fillérrel olcsóbban volt elhelyezhető. A határidőüzleti piacon általában véve lanyha volt az irányzat.

Liszt- és őrmenyőpiac. Budapest, 1928 december 17. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai december—márciusra órá skontóval: duplanullás 39'70, 0-as 39'20, 1-es 37'50, 2-es 37'20, 4-es 35'20, 5-ös 33'20, 6-os 29—, 8-as 24—, rozs 0-as 36'50, 1-es 32'50, vidéki kis malmok árai skonto nélkül, készpenzért, promptra: duplanullás 35—, 0-as 34'50, 2-es 33—, 4-es 31—, 6-os 25'50, 8-as 23'50, rozs 0-as 34'50, 1-es 30'50 P q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásártisztaságának jelentése.) 1928 december 14. Árak méter-mázsánként pengőben réb széna l. r. 6'16—18—, réb széna ll. r. 6'12'50—15—, réti széna ll. r. 3—, csomagolásra 8—12—, muharszéna 19—20—, lucerna széna 22—, lóhereszéna 13—13'50, baltacín 18—, alomszalma l. r. 5'25, alomszalma ll. r. 3'80—4'50 P.

Külföldi terménytőzsde. Pozsony, december 17. Lanyha irányzat, csekély forgalom és köz-pes látogatottság mellett a legtöbb cikk ára változatlan, csupán magyar buza-liszt olcsóbbodott különként öt cseh fillérrel és La Plata tengeri árát határozták meg június—augusztusra 142—143 cseh koronában. (1 cseh korona = 0'17 P.) — Wien, december 17. Miután a hangulat a budapesti határidős terménytőzsde befolyása alatt némileg javult, az irányzat lenyegében változatlan maradt. 79—80 kilós magyar búzáért 36—36'75 schillinget kértek, 78—79 kilós búzáért 36'25 schillinget kínáltak. Rozsban a forgalom csekély volt, magyar á u 34'25, pestvidéki árut 34'75 schillinget vittek piacra. Magyar tengeri változatlanul 33'75 schilling volt. (1 schilling = —81 P.) Zab szintén változatlan volt a piacon. A hivatalos jegyzésekben változás nem történt. — Hamburg, december 17. Az irányzat ismét igen nyugodt volt és a küszöbön álló ünnepek folytán a konzum csak legégetőbb szükségletének fedezésére szorítkozott. Az árak a tőzsde valamennyi területén külföldi ösztönzés híján változatlanok maradtak. Árak tonnáknként: buza franko Hamburg 222—224, ab Mecklenburg-Hollstein 210—212, rozs franko Hamburg 220—222, ab Mecklenburg-Hollstein 208—210, takarmányárpa belföldi feladálomásra 206—206, sörárpa 214—234, dunai 180—182, kanadai 182—185, zab franko Hamburg 218—220, ab Mecklenburg-Hollstein 206—208, tengeri eredetűnek megjelölése nélkül elámoatlanul franko Hamburg 188—191 marka. (1 marka = 1'37 P.) Külföldi gabona cifrijegyzése: lla Manitoa buza december—januárra

13'35, lla januárra 12'90, Rosafé decemberre 11'70, Barusso de to 11'65, Hardwiter la decemberre 12'60, dunai dél-orosz árpa loko 10'63, Western la rozsa decemberre 12'20, La Plata tengeri loko 11'05, Mixed lla decemberre 10'80 hfl. (1 hollandi forint = 2'30 P.) — Liverpool, december 17. (Terménytőzsdezárlat.) Buza decemberre 8'11'3/8, márciusra 9'1'3/8, májusra 9'2'3/8, júliusra 9'3'3/8, La Plata tengeri december—januárra 40'6, január—februárra 41'1'3/8 schilling. (1 schilling = 1'39 P.) Az irányzat nyugodt. — Chicago, december 17. A búzapiac nem voltak lényeges árváltozások. Nyitáskor a látható készletek emelkedésének híre kisebb árlemorzsolódásokat idézett elő, zárásra azonban a nyitási árvesztések jórésze megtérült. A piac átgatartott irányzat mellett zárult. A tengeripiacon kisebb árjavulások mutatkoztak. Zárati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 116 (116), márciusra 118'3/4 (118'3/8), májusra 121'3/8 (121'3/8), Tengeri decemberre 84 (83'3/8), márciusra 87'3/8 (87'3/8), májusra 90'3/8 (90'3/8) Zab decemberre 48'3/8 (48'3/8), márciusra 48 (48) májusra 48'3/8 (48'3/8). Rozs decemberre 11'0'3/8 (101), márciusra 11'3'3/8 (104'3/8), májusra 106'3/8 (106'3/8). — Wini, december 17. Zárati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 1'6'3/4 (116'3/8), márciusra 1'23 (123'3/8), júliusra 1'24'3/8 (124'3/8). Zab decemberre 52'3/4 (52'3/8), májusra 57 (57'3/4), (1 dollár = 5'71 P.) — Buenos Ayres, december 17. Buza februárra 9'63, márciusra 9'77, tengeri januára 9'03, májusra 7'49, zab februárra 7'60, lenmag februárra 14'95, márciusra 15'95 peso. (1 peso = 2'4 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásártisztaságának jelentése.) 1928 december 17. Felhajtott bika l. r. 5, ll. r. 39 ll. r. 10, ökör l. r. 6, ll. r. 62, ll. r. 21, tehén l. r. 5, ll. r. 76, ll. r. 19, bivaly ll. r. 1, őszeszen 244 és 2 rugott. A vásár irányzata lanyha volt, az árak az összes minőségeknél változatlanok maradtak. Eladatlanul visszamaradt 35 darab. Árak: bika, tarka l. r. —'90—'1—, ll. r. —'80—'88, ll. r. —'60—'78, ökör magyar l. r. 1'08, ll. r. —'74—'98, ll. r. —'48—'70, 6kör, tarka l. r. —'92—'108, kivételesen 1'20, ll. r. —'72—'90, ll. r. —'48—'70, tehén, magyar ll. r. —'50, tehén, tarka l. r. —'90—'111, ll. r. —'62—'88, ll. r. —'36—'60, növendék (éves) —'50—'96, kicsontozni való —'20—'40, rugott borjú —'80 P.

Budapesti szurómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásártisztaságának jelentése.) 1928 december 14. Felhajtás 310 darab élő belföldi szopos borjú. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg-kint 4 fillérrel estek. Jegyzett árak: élő borjúk, belföldi szopos l. r. 1'40—1'52, kivételesen 1'50, ll. r. 1'29—1'36 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepekének jelentése.) 1928 december 18. A hétfői ferencvárosi nyit és zárt vásárra a felhajtás 5729 darab volt, ebből angol 538 darab, eladatlanul visszamaradt 2010 darab, ebből angol 126 darab volt. Lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima urasági 1'50—1'54, prima szedett 1'40—1'42, közép 1'24—1'28, könnyű, jobb 1'05—1'10, könnyű, silány 1—1'05, öreg urasági 1'44—1'46, öreg szedett 1'34—1'36, angol sonkamalac 1'10—1'30—1'40, szálmihus 1'85, szarva 1'80—1'84, zsír 2'06—2'10, hus 170—190, hasított felsértés 1'90—2— P. A téli beállítani való soványfertés 1'30—1'35 P. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 2700 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéskét elfogad és olcsó előleget biztosít.

Budapesti lovasár. (Budapest székesfőváros vásártisztaságának jelentése.) A Budapesten 1928 évi december hó 13 án tartott heti lovasáron a vásári forgalom élénk volt. Felhajtott l. oszt. 623 darab, eladatlanul 366 darab, eladatlan maradt 257 darab. Árak Jobb minőségű lovas hátsó csikó 25—80, igaz kocsi (nehéz, nyugati fajta) 200—475, igaz kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—500, őszver 40, aladell minőségű lovak 20—200, vágólovak 20—160 P. Fővárosi vágóra vásároltak 121 darabot. Vidéki vágóra vásároltak 45 darabot.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1928 december 18. Árusító fiókjainkban a fogyasztási tej ára változatlanul 44 fillér.

Különfélék.

Szesz és szeszitalok. 1928 december 18. December 1-61 kezdődően a végrehajtó bizottság határozata szerint a fogyasztási célra szolgáló finomított szeszből 25 abs. hl-nél kisebb mennyiségű tétel nem utalható. A forgalom úgy a fogyasztási célra szolgáló finomított szeszben, mint a denaturálás és az ecetgyártás célra szolgáló szeszben november hó folyamán élénk volt. A gyümölcspálinkázásban, főleg törköttyben volt élénk a forgalom, de a többi gyümölcspálinkafélékben is állandóan jó volt a vételekedv. Jegyeztetik ut-törkötty 3'80—4— P-ig, új nyári szilvium 4'80—5— P-ig, kékáru 6—6'20 P-ig, borpárlat új 4'80—5— P-ig, ó aru minőség szerint 6—6'20 P-ig, ab termelő állomás 10,000 literfokonként.

Cukor M. T. I. jelentése. London, 1928 december 17. Cukor-tőzsdezárlat: „B” típusú fehér-cukor londoni szabadraktárból decemberre 12/3—12/4 1/2, januárra 12/1 1/2—12/5 1/4 shilling per cwt. Az irányzat állandó. (1 shilling = 1'39 P, 1 cwt = 50'8 kg.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. D. Törvény alapján nem jár, legfeljebb csak akkor, ha arról szerződés intézkedik. G. J. dr.

K. J. A kölesön az 1928 XII. t.-c. értelmében ki van zárva az átértekelhető követelések közül. A törvény állít ugyan fel kivételeket, de minthogy a levél részletes tény-állást nem tartalmaz, többet mondani nem tudunk. Kérdésével forduljon ügyvédhez. G. J. dr.

F. P. A süldők hízalását aránylag nagy adaggal kezdték meg és azt túl gyorsan fokozták. Addig, amíg a süldők legelőre jártak, kellően tudták értékesíteni a nagy adagot és a takarmányt is aránylag jól értékesítették. A túlzottan erős etetés kétségkívül a sertések u. n. tulzabáltság vezetett.

Ennek a hibának súlyos következményeit kiküszöbölni már alig lehetséges. A süldők rendbehozására meg lehetne próbálni a tengeri- és árpadara keverékhez kevés tejest vagy esetleg felforralt főzött tejet keverni. Ugyancsak szükséges telen a darát túl sok vízzel felhigítani. Kivánatos volna a vízbe némi só is keverni, amelynek mennyisége naponként és fejeként 5 g körül legyen. W. J. dr.

V. Gy. Gacsály. Hogy bizonyos épületben előbb sertések tartózkodtak, ez a körülmény nem zárja ki, hogy később ugyanebben az épületben juhok tartassanak. Fontos azonban, hogy ez az épület belső tere 3-5-4 méter magas legyen, hogy a juhok alatt levő istállótrágya réteg növekedése ellenére még mindig elegendő szabad légűr maradjon és így a hosszú téli éjszakákon a levegő kellő frissesége me őrizhe, illetőleg biztosítható legyen. Kérdéstevő juhászra bizonyára valamikor egy 2-5 méter belmagasságú sertésold vastag trágyarétegen látott senyvedő juhokat s a rendezetlen következményeket az előbbi lakók fajiságában keresve, aminek természetesen semmi filozófiai alapja sincs. Sch. J. dr.

H. I. Szűcsárkány. Az új juhjelző festéket Oulka néven Mustiz Lajos festékesítő hozza forgalomba (Budapest, Margit-körút 4.) Kilogrammjára — tudomásunk szerint — 4 pengőbe kerül. Sch. J. dr.

Dunántúli SÖG. Az 1924. évi IX. törvényekkel végrehajtott utasításának 66. § a szerint a gyümölcsbort tartalmazó hordók nem szabad a bort tartalmazó hordók között tartani, hanem ezekről lehetőleg távol és különállóan kell a pincében elhelyezni. A fent idézett törvény (bortörvény) 49. § a szerint a gyümölcsbort tartályán (hordó, palack stb.) mindenkor vagy „gyümölcsbort” megjelöléssel, vagy a származását feltűntető gyümölcs megjelölésével (almabor, körtebor stb.) kell ellátni s csak ilyen jelzéssel szabad forgalomba hozni. Almaboros hordók kiforrászás vagy kigőzölés es bűg vízzel való kimosás után használatuk bor elartására, de ha az almabor hibás, például ecetes volt, akkor a kőgőzölés vagy kigőzölés mellett még 2%-os forró szódavízzel is ki kell azokat áztatni, illetve jól kiöblíteni. Burgonyát, zöldséget, repát stb. a borospincében nem célszerű tartani, mert ezek rongják a pince levegőjét. A bor igen könnyes s könnyen vehet fel kellemetlen mellékzajt vagy szagot. A Mártonszőlőben rendszerint igen kevés a encor és sok sav van, még pedig erdes, kel emellen sav. Ez a sav mendenesetre rongja a must minőségét, azért jobb azt külön szedni és feldolgozni, ha egyáltalában érdemes. Az ürmös is mint minden bor csak megfelelő kezelés (festés, szűrés stb.) után palackozható. Tulhosszu kezelésre nem szorul, de a palackokba fejtett edes ürmöst szuszitőrözni kell, hogy erjedésnek ne induljon. Hordóban szállítható, de ilyen esetben ügyelni kell az utóerjedésre, kivált ha meleg időben vagy hosszabb útra kell azt szállítani. Ha az utóerjedés megindult akkor jobb nem szállítani s bevárni míg megcsendesedik. Ürmöst a mustba önteni nem tanácsos, mert meg kis mennyiségben is érezhető lesz azon s a fűszeres szaga és az a röndes borban nem kellemes s nem természetes. Az ürmös készítésére szolgáló mustot frissiben, de mendenesetre az erjedés megindulta előtt kell befőzni, mert a befőzésnek célja az, hogy a cukortartalmat koncentráljuk, ha pedig a cukor csak részben is elerjed, az már veszteség. P.

Cipők, bakancsok
legolcsóbb nagybani árban.

Sárga halinacsizma, magas bőrzéssel... P 32—, 36—
Strapacsizma, sárga v. fekete, zsíros bőrből... P 32—, 34—
La box lovaglócsizma P 50—
Strap-bakancs P 12—, 13'20
Férfi sárga strapacipő P 14'80
Vadász- és sportcipők, dupla talp, bőrből, bevarrott nyelv... P 22—, 28—, 34—

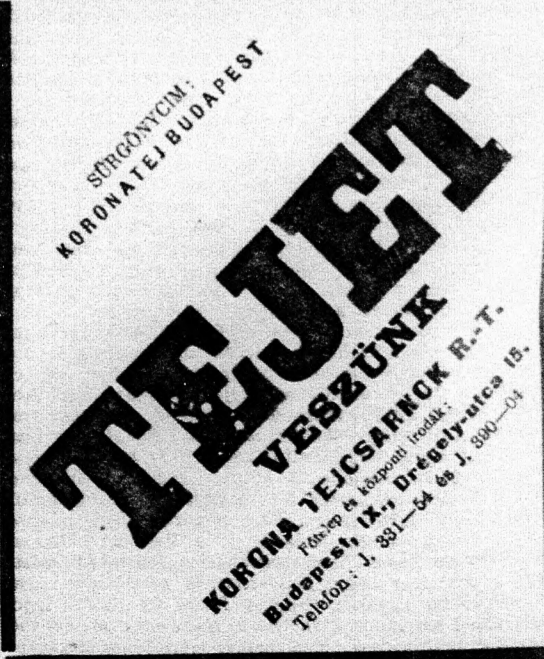
KISSH.
cipőnagykereskedő
Budapest, VII.,
Mihály-u. 13.

SÜRGÖNYNEM!
KORONATEJ BUDAPEST

TEJJEFT
VESZÜNK

KORONA TEJCSARNOK R.-T.
Főcsergő és központi irodák:
Budapest, IX., Drégelyrétes 15.
Telefon: J. 331—34 és J. 300—04

102.

12 P...
szállít évi...
tenyé...
tenyé...
Köl- és hasznosítással sz...
Magyar V...
áll...
BUDAPE...
Viragtenyész...
"Patria" r.-k...
Alapított: ...
Árjegyzé...
Ga...
kis- és köz...
Szer...
Mezőgazd...
Kind...
pest, IX...
A...
eddig...
gazdaság...
Tekin...
napári...
egy darab...
döre ele...
A...
borítással...
100...
150...
1. A...
2. P...
3. ...
4. I...
5. M...
6. C...
7. T...
8. A...
9. L...
10. S...
A felsorolt...
A beköve...
du...
és min...
na...

ELADÁS

ÉZIGETVÁR mellett 30 hold rét, mely belgárkertészkedésre is igen alkalmas, nagyon kedvező fizetési feltételek mellett eladó, bérbeadó, vagy kerteseknek is, részeseiért átadó. Cím: Heigl Jenő, Kapasvár. 9742

BETONMUNKÁK zsebkönyve. Tájékoztató anyagokról, különféle rendszerek ismertetése stb. Számos ábrával és táblákkal. Írta: Németh Zoltán. Ára 5 P. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

ELADÓ egy nemrég épült esőrejtető ház, tágas udvarral, műút mellett, forgalmas helyen. Épületfakerekesedése is alkalmas, mivel még községünkben nincs. Ára 5500 pengő. Cím: Hajnal Tibor, Szentmártonkúta, Fő-utca. 9734

KORAI konyhakerti növények termesztése melegházakban és üvegházakban, írta: Limbacher Károly, 5 pengő előzetes kiküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

HÁZ, dunántúli, öt holddal, tizenháromezerért sürgősen eladó. Tulajdonos Rakospalota, Ivánka-utca 2. 9741

LUCERNASZÉNA 200 mázsa, buzaszalma és tőrök eladó. Apavári gazdaság, Karcag. 9492

Schandl József dr. ÁLLATTENYÉSZTÉSTAN című műve eddig megjelentek: A sertés tenyésztése, 142 oldal, 48 képpel 5 P. A juh és kreske tenyésztése, 186 oldal, 57 képpel 6 P. A szarvasmarha és a bivaly tenyésztése, 288 oldal, 57 képpel 10 P. Az állattenyésztés biológiai alapjai. Általános tenyésztési elvek, 288 oldal, 48 képpel 10 P. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

ELEGÁNS könyv, bőrsz, nyitott, gummikerektől hirt, egylovas, valamint 2 személyes től, nehezebb gummikerektől, batár és egy könnyű stráfkocsi, 10-es, földbírtokos részére igen előnyös. Eladó: Aromatika Vegyiművek R.-T., Budapest, Maros-u 21. Telefon: Automata 506-36. 9735

GYÓGYNÖVÉNYEK mint háztartások. Ismerteti az összes gyógynövényeket, felvilágosítással szolgál azok gyűjtéséről és szárításáról és a gyógyolajok való felhasználásáról. A könyv 232 oldal terjedelmű, 80 növényi ábrával díszítve. Ára 650 P, utánvétellel 680 P. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Magyarország állattenyésztése

Kiadja az OMGE Szerkesztő Dr. Konkoly Thege S. 4 mű szelvények adatszolgáltatásában írásban és képpel is sorolt az egyes fajtákra néző, ellogozatos vezető tenyésztéseket, melyek mint ajánlathoz állatborszárról források jöhetnek ügybe.
I. kötet Wellmann Oszkár: Szarvasmarhatenyésztés könyve — Pongó 6-
II. kötet Dörhmann Henrik: Lótenyésztés könyve Pongó 6-
III. kötet Dörner Béla: Sertés tenyésztés könyve Pongó 6-
IV. kötet Kovács Béla: Juh tenyésztés könyve Pongó 6-
„Patria” r.-t. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fattinger-féle la vérliszti

Extrahált szójadara
Speciális halliszti
Pehelyszerű Dorschliszti
Speciális husliszt
Univerzális sertéstakarmány
Extrahált repcedara
és mindentéle olajpogácsák
a legmagasabb beitaralommal legelőcsőben kapható.
ZWERNER JACQUES cégénél 2888 Budapest, V., Nádor-u. 28. Telefon: Automata 140-72

HUTYRA-MAREK: Állatorvosi belgyógyászati

Nagyobb gazdaságokban nélkülözhetetlen!
I. Fertőző betegségek 12-10 pengő
II. Sertések betegségei 24-80 pengő
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Készítők

RÁDIÓJÁT felszerelheti és zavartalanul üzemben tarthatja, ha Molnár Gyakorlati rádiókönyvének minden fejezetére kiterjedő útmutatást követi. Ára 5 pengő. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VÉTEL

„MAGYAR GAZDASÁGI GÉPET”
Forduljon bizalommal: **Braun és Úrmányi téghe** adassat. V. Báhory-utca 7. 1951

TEJZINT vagy tejelt vezek kötére a legmagasabb Áron, Ajánlatok 1928. Tejtermék, Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 17. 9876

BÉRLET

BÉRBE keresek ótázástól ezeröttszáz holdig birtokot. Üzmezők kizárva. Véték István, Sánd 9615

BÉRBEADÓ Budapest, villamos megállóval öt szobás modern villával, tizetóra nagyon épített istállós, sertésállal, cselédlakással, nagy fajgyümölcsös, mintaszertén beállított, baromfitenyésztésre kiválóan alkalmas 10 holdas farmgazdaság 65 és hold leltárral együtt. Erdőkölök — ügynők kizárásával — közvetlenül tulajdonosnál tárgyalhatók: Budapest, Üllői-ut 141. Telefon J. 375-37. 9724

BÉRBE keresek háromszázöt négyezer holdig birtokot. Áronnál átvelem. Kohut József, Zalaegerszeg, Apponyi-u. 31. 9733

Bérhizlalás Nagytétényben
magasösszegű olcsó kölcsönnel!
Kedvező bérhizlalási feltételek!
Kiváló hízalási eredmény!
Felhízalt sertések **legelőnyösebb értékesítése** bel- és külföldi piacokon
Magyar Sertéshizlalo és Husipari R.-T.
Nagy-tétény, Déli vasút
Sürgőny cím: SHIRT — Telefon: József 384-10 és József 413-44
Felszólításra kimerítő közvetlen tájékoztatás!

Ujdonság!
A szeszgyártás kézikönyve
Írta: Dr. Hérics Tóth Jenő és Otvoszky Antal
720 oldal, 143 ábra, 100 táblázat
Fűzve 32 P., kötve 36 P.
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Lapunk állandó mellékletét képező
„Rádiós gazdasági előadások”
1928. évben megjelenő számaihoz a Földművelésügyi minisztérium megbízása alapján esinos kivitelű, egész vászonkötésű
BEKÖTÉSI TÁBLÁK
készülnek. Ezek a bekötési táblák helyben átvéve 80 fillérért, postán, keresztköttéssel küldve, darabonkiut 1 pengőért már kaphatók a „Patria” Irodalmi Válat és Nyomdai Részv.-Társ. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Futóhomokon, lápon, sáros, süppedékes talajon,
emelkedéseken egyaránt szánt az
50 HP LHW TRAKTOR
(kb. 35 vonóhorog-lóerő)
Felvilágosítással szolgál:
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40-42. sz.
A TRAKTORT PRÓBASZÁNTÁSRA LEKÜLDJÜK.

102. SZAM
Kishirdetést
8 fillér, vasár
hirdetéstől 10
50% engedély.

Díjtalan állás
Az ötven év óta fenn
Gazdasági és E
szagos Egyesület
IX. Üllői-ut 25.),
Kiemelt m. kir. gazd
osok elnök és Fel
ügyv. elnökök köz
működik. Kötelez
tagjait díjtalanul
bontállásokról, sz
don utadalmának
börzsi részének t
betöltéséről állask
lindó, indó, szar
kés stb.) a Magy
tek és Erdőgazd
Egyesületétől, min
hasóbb helyről a

BETÖLTENDŐ
GAZD. ALKALM

GYAKORLOTT, no
pályi bergazdaság
éves állása teljes
megjegyzés szerin

BOLGÁRREKERTÉZ
Szeged birtokterít
szőlő, artizánkult
körülírti birtok b
meritka János m
Szeged Uszaka 10
lenkezőknek.

NYELTÉZ, ki né
ert, kereszték je
pétre. Maudl b
Zalaigra, u. p. P

GÉPÉSZKOVÁCS,
Isten szakértő, ki
szegedgazdaság, w
Balint, Nagradvár

KERTÉZ keres
náci birtokterít
állása. Kicsalásu
virág-, valamint a k
szelben, gyümölcs
teljes gyakorlatos
a mezei birtok is ja
kálalokban részt
szorgalmas, előny
szükségem. Bizony
latok az igény m
Bénelki gazdaság,
gyitott. Szeged
Küldendők le.

GÉPÉSZKOVÁCS,
köl, ki a szegedi
és az összes gazd
és felvilágosítók
lák. József-utca
Közhalom, Szeged
rendők.

TEHÉNGAZDASÁG
gyakorlattal, birt
birtokot vezetett n
zonitványokkal k
rass, lejegyzési g
Ajánlatokat Klein I
post, V., Látra-u. 3.

ÁLLÁST KER
OKL. GAZDÁG

VEZETŐ gazdasági
a gazdasági üzem
vezetésében, haszn
vénytermelésben és
felnevelésben has
laltal és sok tapaszt
dekező, nő, oklev
tisz. Kiváló szer
ségei a különböző
ket a legokszertűbb
khasználó. Síves
„Örsé termelés 88
a kiadóhivatalba k

OKLEVELES gazda
41 éves, nő, róm. l
gyakorlattal, 10
nyokkal, az általa k
ságnak elhaláztas
szünetes folytán a
Ajánlatokat „Tó
9673” jelűre a k

SEGÉDINTZI állás
január 1-re, előren
ványokkal rendel
nőten, ág. evangéli
les gazda, több inter
grófi és cukorgyar
ban szerzett előren
Tehéneszet, marhal
tényesztés és
termelés terén k
nagy jártassággal
Síves megkeresései
gyári praxis 9633
kiadóhivatal továb

OKLEVELES, 25 é
beterjes gyakorlat
német, róm. kath.
Megkereséseket „E
jelűre a kiadóhiv

OKLEVELES gazda
nőten, külföldi be
n, szaktartásba
lást keres. Megker
tlen szerény 973
a kiadóhivatalba k

Kishirdetési ár: Minden szövegszerű beiktatás 8 fillér, vastagabb betűvel 16 fillér. A legkisebb hirdetés díj 1 pengő. Állás keresőknek 50% engedmény, legkisebb hirdetés díj 50 fillér.

KISHIRDETÉSEK

A hirdetés díjak — a 2%-os forgalmi adó külön felszámítása mellett — előre fizetendők

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérto címének kitételével közölhet. Csak választékosan elvárt levélre válaszolunk. Hirdetéseket zárta hétfő, illetve csütörtök délelőtt.

Díjtalan állásközvetítés!

Az ötven év óta fennálló Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX. Cölöc-ut 25.), mely Székács Némethy m. kir. gazdasági főtanácsos elnök és Fabricius Endre ügyvezető elnök vezetésével működik, kötelezően tartozik tagjai díjtalanul hozzá betöltendő állásokra javaslatba. Minden uradalomnak, gazdaságnak, birtokosoknak érdeke, hogy betöltendő állások szakszerű (főlegesen) intéző, szaktanácsadói (főlegesen) a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületétől, mint legmegbízhatóbb helyről szerezzék meg.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

GAZD. ALKALMAZOTTAK

GYÁRORLÓTT, nős, traktoros pályai birtokos (Pest m.) éves állásba felvételt, fizetés megbeszélés szerint. 9663

BOLGÁRKERTÉSZT felesleket, Szeged birtokában 7000 négyzetméter, artézskúttal, kertészeti körülvett kertbe felvezet Littomeritzky János tulajdonsága, Szeged. Csakki tőkeerősek jelentkezhetnek. 9718

KERTÉSZ, ki méhésztudás mellett, keresetét januári belpéssé. Mandi birtokos, Zalaegerszeg, u. p. Pacsa. 9719

GÉPÉSZKOVÁCS, Fordsonkezelésben szakszerű, kerestését közgazdasági, szerzői, Balmazújváros, Nogradváros. 9720

KERTÉSZ kerestését januári belpéssé. Kiscsászási, aki nagy a virág-, valamint a konyhakertészetben, gyümölcsfákkelésben teljes gyakorlati tudással bír és a méhésztudás is jár. A munkakörrel részt kell vennie, szorgalmas, erélyes egyenre van szívesem. Bizonyítványokkal az igény megjelölésével Bencsik gazdaság, posta Lengyeltelep, Somogy m. címen küldendők be. 9736

GÉPÉSZKOVÁCS, ügyes patkó, ki a cséplőgépek kezelésében és az összes gazdasági gépek és felszerelések javításában járta. 1929 január 1-vel felvételt. Bizonyítványokkal ellátott folyóműveket melyek nem lesznek visszaküldve. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

NŐS inas, szorony igényű kereső jószággazdát. Az asztalozás főzni és vasalni kell. Fizetési igényű és bizonyítványokkal ellátott ajánlatok. Jószággazdákhoz Kéthalom, Szolnok megye intézendők. 9738

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

ÁLLÁS KERESŐK

OKL. GAZDATISZTEK

VEZETŐ gazdasági állást keres a gazdasági üzemi rendeltetés vezetésében, hasznosított növénytermelésben és ovis állattartásban hasznos gyakorlati és sok tapasztalattal rendelkező, nős, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda, tart. tisz. 41 éves, nős, rom. kath., 14 évi gyakorlati, jó bizonyítványokkal, az általa kezelt gazdaságok elhatalosított m. kir. gazdasági főtanácsos elnök vezetésével. — Hoffer László dr. országgyűlési képviselőhöz Orkeny, Pest m. címen. 9737

TEHÉNSZÁMADÓ hosszabb gyakorlati, lehetőleg szakszerű végzettséggel rendelkező fiatal, nő, okleveles gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

OKLEVELES gazda — szőlész, gyümölcsész, borász — a műtrágyák alkalmazásában is otthonos, ajánlkozik olyan állás betöltésére, ahol a termelés fokozni, teremteni lehet. Idősebb kora mellett agilis egyén. Molnár Lajos, Kápolnásnyék. 9724

INTÉZŐ, vagy jobb aegédítási állást keres 9 évi gyakorlati, szorony igényű, erélyes, kerestény, akadémiát végzett okl. gazda. Bakó Sándor, Kisar, Szatmár megye. 9728

GAZDATISZTEK

NŐTLEN gazdasági 38 éves, r. kath. vallású, állást keres. A mező- és szőlőgazdaságban teljes jártassággal bír. Szíves megkereséseket Budapest, Széchenyi 8159 jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 8159

INTÉZŐ, nős, gyermektelen, több nyelvet beszélő, állásgyakorlatú erélyes és példás, rendszeres intéző állást keres. 1000 pengő jutalomban része sitem azt, aki engem ilyen állásba segít, szívesen kimegyek bármely külföldi uradalomba is. Megkereséseket Teljesen megbízható 8851/a, jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 8851/a

GAZDATISZTI, ispáni állást keres 39 éves, nős, r. kath., józsa, megbízható, erélyes, gazdaságban nevelkedett, földművelésiskolát végzett, több évi intenzív gazdasági gyakorlati, jó referenciával bíró egyén, állását változtatni akarja bármikori belpéssé. Szíves megkereséseket Balogh Antal, Nyíregyháza, postafiók 78. címen keretnek. 8596

VEZETŐSPÁNNAK, számtartónak ajánlkozik nős 30 éves, teljes gyakorlati rendelkező gazda. Megkeresést „Megbízható 9567” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 9567

FELEVI felelősközelmet és földművelésiskolát végzett, 34 évi segédítési, 14 évi önálló tiszti uradalmi gyakorlati, a gazdálkodás minden ágában nagy szaktudással bíró, fáradságot nem ismerő, lelkiismeretes, 40 éves, nős gazdasági vezetővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

NŐTLEN, 32 éves, ltr., ispáni, segédítési, állást keres. Jelenleg 5 éve egy intenzív gazdaságban felmondatlan állásban van. Megkereséseket „Gyakorlati 9550” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 9550

GAZDASÁGI altszaktudó, gyakorlatban levő altszaktudó, felelős óvadékos gazdasági vagy tejszervezővel a különböző területek birtokosaihoz keresek Baracs, ferjelemény gazdaságomban. Ajánlatokat Kéty Lajos, Budapest, V. Tátra-u. 3. kerék. 9751

KERTÉSZ, a kertészet összes ágazatában járta, nős, gyermektelen, állást keres. Megkeresést kér: Wirtgits Lajos, Budapest, VI., Szabocs-u. 44. 8595

KERTÉSZI állást keres újévre, 40 éves, nős, rom. kath., perpekt virág-, gyümölcs- és konyhakertész, ki a szőlő ojtásán, valamint kezelésén is ért. Németh József, Kanotapuzta, u. p. Ostfayasszonya. 9625

HÁJTÓKÖCSIS vagy inasi állást keres bármikori belpéssé, 33 éves, nős, gyermektelen, rom. kath. vallású, jó megoldási, teljesen józanéletű, gyakorlati par. kocsis, lehetőleg bentkosztra, hol felesége a háztartás körüli munkáiban mint varrónő is alkalmazást kapna. Cím: Orbán Sándor, Homokbőge, u. p. Ugod, Veszprém megye. 9631

KANASZSZÁMADÓ állást keres uradalomba, jó bizonyítványokkal, megbeszélésére személyesen jelentkezni. Kiss Ferenc, Budapest, VIII., Baross-u. 6. földszint 13. 9748

VINCÉLLER állást keres bármikori belpéssé, gazdasági eladása végett, borkészítési kurzust végzett vincéllér, 20 évi gyakorlati. Érti a szőlőművelés összes ágait, fásoltványok stratifikálását, gyümölcsfák, konyhakertészetet. Elvállal szőlőgazdasággal egybekötve is. Kiss János Vincéllér, Kéznevezte, u. p. Kadarkút, dr. Vasdinnyey Imre ur leveleivel. 9749

MŰKERTÉSZ, szakképzett, gyermektelen, a kertészet minden ágában ritka szaktudással és bőséges gyakorlati ismerettel a elsőrendű hosszú bizonyítványokkal, bármikori belpéssé állást keres. Milohram, Budafok, Péter Pál-u. 24. Vas megye. 9750

GAZDASÁGI vasut karbantartására vagy átalakítására uradalomban állást keres Bukács Sándor, Kistelek Dámjanich-utca 3. 9656

KANASZSZÁMADÓ állást keres újévi belpéssé vagy a háziasításra, mint az e területen teljes jártassággal bíró egyén. Horváth József, Alsószentiván, u. p. Baracska, Fejér megye. 9706

GAZDATISZTI, ispáni állást keres szorony igényű mellett, felmondatlan állásban működő, öt közép- és földművelésiskolát végzett, katonas, rendszeres, 34 éves, r. kath., nős, gyermektelen gazdasági, több évig egyhuzamban nagyobb birtokos volt intézője, sokévi gyakorlati és jó tapasztalatokkal, jó bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg egy nagyobb gazdaság kezelőbizottság tagja. Szíves megkeresést kér Gazdasági Intéző, Bicske, Postafiók 10. 9711

ISPÁNI vagy bármilyen bizalmi állást keres nős, gyermektelen, ref. vallású, szakképzettséggel és több éves gazdasági gyakorlati, rendszeres gazdasági Szűgyes Samuel, Budapest, III., Testvérhegy 3000 sz. 9746

NÉGY közép- és földművelésiskolát végzett 29 éves, felmondatlan állásban levő női segédítési, 5 évi nagy homoki gazdaságban szerzett gyakorlati ispáni vagy haesülő nős állást keres. Cím: „9729” alatt a kiadóhivatal. 9729

GAZD. ALKALMAZOTTAK

KERTÉSZ, nős, gyermektelen, r. k. vallású, 40 éves, febr. 1-re állást keres. Teljes gyakorlati bír falkola, gyümölcs-, virág- és konyhakertészet kezelésében, falkolát önállóan telepít, alanyokat, nemestéseket, a hazánkban legjobban keresett és bevált gyümölcsfajtaikat ismeri, virág- és konyhakerti növények hajtatásán szakszerűen gyakorlati bír, azok nagyban termelését vállalja a a termelt virág- és konyhakerti cikkeket napi arán eladja, vevőkönzege van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, emberlenni józan és erélyes egyén. Szíves megkereséseket Sebess György kertész címre ker a kiadóhivatalba. 9451

MŰKERTÉSZ, 39 éves, ref., nős, a kertészet összes ágazatában huszonkétévi gyakorlati bír, állást keres. Szabó Lajos, kir. várkeresztet, Budapest. 9678

MAGTÁROS, raktáros, majorgazda és mezőgazdai állást keresek január 1-re, bizonyítványokkal, 56 éves, erélyes, altdió egyén. Mészáros Flórián, Gyálpuszta, Pest megye. 9680

INTÉLIGENS vezető gépész, nagy gyakorlati, több évi bizonyítványokkal, nagyobb gazdaságban vagy üzletben mint vezető gépezet állást keres. Vízgép- és motoroknál, esetleg jobb helyen mint szőfőri is elhelyezkedne, kívánágra próbát is elfogad. Szikszay Sándor, Kir. Közalap-felügyelőség, Páspökklady. 9682

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS, 35 éves, nős, patkóvizsgáló, január elsejére belpéssé állást keres. Szíves megkeresést kér Weingartner Flórián, Janostanya, u. p. Pazmánd, Fejér megye. 9705

KERTMUNKÁS, 26 éves, nő, nőtlen, állást keres. Konyhakertészetben 10 évi gyakorlati van. Kiseb üzemi virágkezelést vállal. Muci Sándor, Békés, Tándor-u. 12. 9725

BOGNÁRMESTER állást keres január 1-re, 54 éves, összes gazdasági munkát végzi, saját szerzője van. Erős József, Pátdény, Fejér megye. 9726

HÁZVEZETŐNŐK ajánlkozik 32 éves, intelligens, szorony igényű öz., háztartás minden ágában önállóan perpekt, kitűnően főz, varr, szab. Berkecz József kézbetűtő címén, Szegvár, Csongrád m. 9732

ELADÓ negyvenötvenéves Erdőska szép neműs pontyivadék. Birtokos, Enyit. 9617

ELADÓ egy darab 10 éves, 172 cm. magas kitűnő csonozatú North-Star XIV-1 után nevelt gesztenyepel köznyezmény engedélyezett tenyésztés, amelyik a gazdaságomban már öt év óta használtatott és több csikója a hadsereg részére beszereltetett, csikói is megtekintethető. Janiga Antal pusztaszántváni gazdasága, posta, vasut Kiskunlacháza. 9619

FEDEZŐMÉN, kiváló szép, angol félvér, 10 éves, 172 cm. magas, apja Tibore, anyja Tarantella II., kitűnően fedez. eladó és megtekinthető a Szajoli birtokosokhoz, Szajoli. 9641

SÜLDŐ, herélt, 1 1/2 éves, párnokint 140 kg., 135 filléret eladó. Apavári gazdaság, Karcag, dr. Vasdinnyey Imre ur leveleivel. 9687

HÁROM darab félszázalékos anyasertés eladó. Eredet darabja 25 malacot halt. Pestújhegyen, Serényi-utca 48. sz. allt. 9717

ÜBÖRTINŐT, 30-40 darabot 2 év körüli vöröstarjúk keresek megvételre, dümástartó gazdaságban. Csöndes László, Ikervár, Vas megye. 9739

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére. Érti az összes gazdasági gépek, benzínmotor kezelését, javítását. Meghívást kér fizetés megjelölésével László Sándor okl. patkó, Orkeny, Honamajor. 9747

FAJRAJONPITENYÉSZTŐ, hosszú évi önálló praktissal bíró elsőrendű szakember, magános, többször díjazott, elsőrendű referenciákkal, hazai nemzeti, francia és osztrák elhelyezkedésre azonnali belpéssé és szorony igényű elhelyezkedés. Szíves megkereséseket Budapest, Széchenyi 8159 jellegre a kiadóhivatalba. 8159

FŐKERTÉSZI minőségben nagyobb uradalmi kertészetben működő, 34 éves, nős, egy gyermekes, képzett kertész, elsőrendű bizonyítványokkal, január elsejére belpéssé állást keres, lehetőleg hazánkban, Budapest környékén. Biztos eredménnyel vállalom bármilyen kertészet felvelemzővő tételét. Szíves megkereséseket „Nagyzeredényi kertész 9660” jellegre a kiadóhivatalba. 9660

KERTÉSZ, 32 éves, józsa, a kertészet összes ágában járta, jó fúri bizonyítványokkal, állást keres, bármikori belpéssé. Lip-tak Pál, Felsőpétery, u. p. Bank, gróf Almássy uradalom. 9670

ERDŐ- és vadóri vagy mező- és vadóri állást keres újévi belpéssé. Kalmár Sándor, Kertváros, Heves megye. 9674

MŰKERTÉSZ, 39 éves, ref., nős, a kertészet összes ágazatában huszonkétévi gyakorlati bír, állást keres. Szabó Lajos, kir. várkeresztet, Budapest. 9678

MAGTÁROS, raktáros, majorgazda és mezőgazdai állást keresek január 1-re, bizonyítványokkal, 56 éves, erélyes, altdió egyén. Mészáros Flórián, Gyálpuszta, Pest megye. 9680

INTÉLIGENS vezető gépész, nagy gyakorlati, több évi bizonyítványokkal, nagyobb gazdaságban vagy üzletben mint vezető gépezet állást keres. Vízgép- és motoroknál, esetleg jobb helyen mint szőfőri is elhelyezkedne, kívánágra próbát is elfogad. Szikszay Sándor, Kir. Közalap-felügyelőség, Páspökklady. 9682

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller József, Nagyigmánd, Lustigpuszta, Komárom megye. 9704

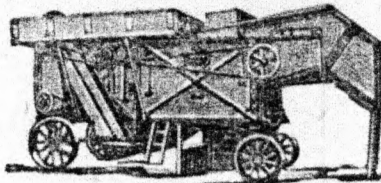
GÉPÉSZKOVÁCS állást keres január elsejére, nagy gyakorlati. Meghívást kér fizetés megjelölésével Farkas József, Orkeny. 9702

MAGTÁROS, 30 éves, nős, állást keres. Esztleg gazdasági állást keres. Szorony igényű és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Müller Józ

A magyar gépipar diadala

az állami gépgyárban készült legújabb szerkezetű, lényegesen meghosszabbított
1929. típusu
acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgép

Legjobb!

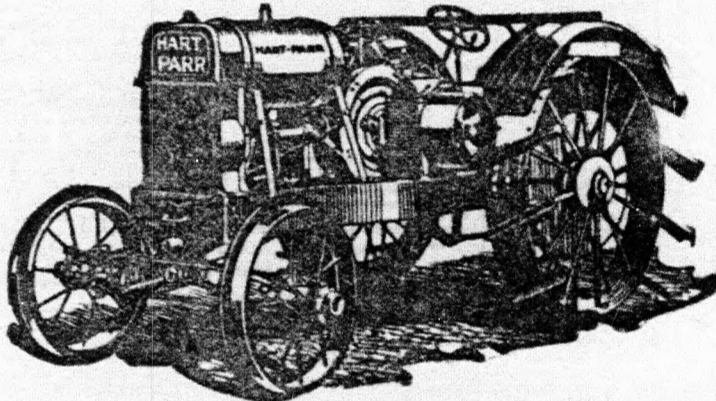

Legtartósabb!

Rendkívül nagy teljesítőképesség mellett, szemvesztés nélkül, piacképes gabonát szolgáltat.
Gőz-, benzin- és szivógázlokomobilok, traktorok stb. és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legkiválóbb gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök.
Árjajánlatokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál!

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója
Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. sz.

HART-PARR

KÉRJE 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Használt traktorokat cserébe veszünk.

a legerősebb, legjobb és legolcsóbb traktor,
mert: üzemköltsége minimális,
élettartama évtizedekre terjed,
kezelése bámulatosan egyszerű és
minden talajon nagyszerűen dolgozik.

== Kivánságra — vételi kötelezettség nélkül — bárhol bemutatót tartunk. ==

Ahány HART-PARR traktor, annyi elismerő nyilatkozat.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

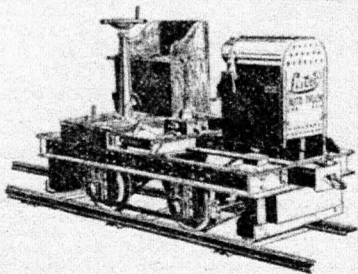
Gőzekeberszántást

őszi és tavaszi szántást, gyepetést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősítések mély rigolozását elvégzi

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld

2078 Telefon: József 355-48 Sürgőnyoim: Weifke Budapest

Angol „LISTER” keskeny-
vágányú BENZINTRUCK,
valamint 1½—20 lóerős
benzinmotorok,
villanyagregátumok
utólérhetetlenek!

Vezérképviselet!

Südfeld Gábor okl. gépészmérnök
Budapest, VI., Szondy-u. II. Telefon: Aut. 246—II.

GÖZEKE

részleteket mindenféle gyártmányt
gőzekehez készít és szállít precíz kivitelben,
acél fogaskerekeket,
fémszapágyakat, tűszekrényeket,
ekevasakat stb.

SODRONYKÖTELEKET

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Ford-utóik.
Fordson traktorok képviselete.

FŐZ VILÁGIT FÜT

PHOEBUS petróleum-
gázizzófény

300 gyertyafény,
2 fillér 1 órára!

Bél nélkül ég! Egyszerű kezelés!

Üzembiztos!

Vezérképviselet!

ARDÓ JÓZSEF

Budapest, VI.,
Vilmos császár-ut
43. szám.

Kérjen
ismertetést

Fizetési
könnyítések

Középkorai rózsá-, Őszi rózsá-, Ella-, Deodara-,
Krüger-, Wohltmann- és Kiffi-

vetőburgonyákra

megrendeléseket tavaszi szállításra
elfogadunk. Árjajánlattal szolgál: Szold Manó
gazdasára, Mezőlak. 2291

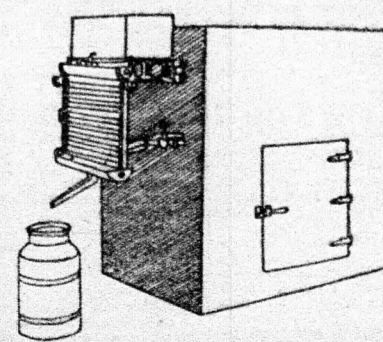
Használt traktorokat

becserél

Znakovszky Zoltán

okl. gépészmérnök 2277

Budapest, VII., Garay-utca 8., földsz. 8.

TEJTERMÉKEIT

jobban értékesítheti, ha

FRIGIDAIRE MÉLYHÜTŐT

használ.

2255

Ajánlattal szolgál:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. SZÁM

Telefon: Automata 898—86

Sürgőnyoim: HANCO Budapest